PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2018/210

ze dne 12. února 2018

o přijetí víceletého pracovního programu LIFE na období 2018–2020

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1293/2013 ze dne 11. prosince 2013 o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (ES) č. 614/2007 ([1]), a zejména na čl. 24 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ([2]), a zejména na čl. 84 odst. 2 uvedeného nařízení,

po konzultaci s Výborem pro program LIFE pro životní prostředí a oblast klimatu,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) S cílem zajistit provedení programu LIFE je třeba přijmout víceletý pracovní program na období 2018–2020.

(2) S cílem určit rámec pro provedení dvou podprogramů programu LIFE by víceletý pracovní program na období 2018–2020 měl stanovit přibližné rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní oblasti a mezi jednotlivé typy financování, témata projektů provádějících tematické priority uvedené v příloze III nařízení (EU) č. 1293/2013, odbornou metodiku výběru, kritéria pro přidělování grantů a orientační harmonogramy výzev k předkládání návrhů.

(3) Víceletý pracovní program na období 2018–2020 by měl rovněž zahrnovat kvalitativní a kvantitativní výsledky, ukazatele a cíle pro každou prioritní oblast a druh projektů, a to v souladu s ukazateli výkonnosti a specifickými cíli každé prioritní oblasti, s cílem zjednodušit zhodnocení výsledků a dopadů programu.

(4) Dva inovativní finanční nástroje, které byly určeny jako vhodné nástroje pro financování projektů v souladu s čl. 17 odst. 4 nařízení (EU) č. 1293/2013 a testovány během víceletého pracovního programu LIFE na období 2014–2017, prokázaly svůj potenciál mobilizovat finanční prostředky od investorů v oblastech biologické rozmanitosti, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se změně klimatu, a řešit tak stávající finanční problémy při využívání projektů v těchto oblastech. Tyto pilotní programy by proto měly pokračovat.

(5) S ohledem na zkušenosti, které Evropská investiční banka (EIB) získala, i na geografické pokrytí EIB, díky kterému je banka na dosah potenciálním příjemcům v celé Unii, by mělo být EIB svěřeno provedení nástroje financování přírodního kapitálu a soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost, které budou financovány prostřednictvím příspěvků z programu LIFE.

(6) S cílem zajistit bezproblémové provádění nařízení (EU) č. 1293/2013 by se toto rozhodnutí mělo používat od prvního dne po skončení platnosti víceletého pracovního programu LIFE na období 2014–2017,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Víceletý pracovní program

Víceletý pracovní program LIFE na období 2018–2020, jak je uveden v příloze, se tímto přijímá.

([1]) Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 185.
([2]) Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1.

Článek 2

Příspěvek Unie k víceletému pracovnímu programu

Maximální příspěvek k víceletému pracovnímu programu LIFE na období 2018–2020 je stanoven na 1 657 063 000 EUR a použije se na financování příslušných podprogramů a prioritních oblastí takto:

1) Celková suma 1 243 817 750 EUR na podprogram Životní prostředí se rozdělí takto:

   a) 444 808 200 EUR na prioritní oblast „Životní prostředí a účinné využívání zdrojů“;

   b) 632 556 250 EUR na prioritní oblast „Příroda a biologická rozmanitost“;

   c) 143 377 300 EUR na prioritní oblast „Správa a informace v oblasti životního prostředí“;

   d) 3 000 000 EUR na Evropský sbor solidarity – Příspěvek z programu LIFE, podprogramu pro životní prostředí;

   e) 20 076 000 EUR na související výdaje na podporu (včetně částky ve výši 2 332 160 EUR z příspěvku do rozpočtu výkonné agentury z podprogramu Oblast klimatu).

2) Celková suma 413 245 250 EUR na podprogram Oblast klimatu se rozdělí takto:

   a) 230 500 000 EUR na prioritní oblast „Zmírňování změny klimatu“;

   b) 123 850 000 EUR na prioritní oblast „Zmírňování změny klimatu“;

   c) 47 549 250 EUR na prioritní oblast „Správa a informace v oblasti klimatu“;

   d) 1 500 000 EUR na Evropský sbor solidarity – Příspěvek z programu LIFE, podprogramu Oblast klimatu;

   e) 9 846 000 EUR na související výdaje na podporu.

Článek 3

Finanční nástroje

1. Následující finanční nástroj popsaný v příloze získá příspěvky podle čl. 17 odst. 1 nařízení (EU) č. 1293/2013:

— soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost.

2. Provedením příspěvku pro soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost a pro nástroj financování přírodního kapitálu bude pověřena Evropská investiční banka.

Článek 4

Toto rozhodnutí se použije ode dne 1. ledna 2018.

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 12. února 2018.

Za Komisi

předseda

Jean-Claude JUNCKER

PŘÍLOHA

1. ÚVOD

Podle článku 3 nařízení (EU) č. 1293/2013 (dále jen „nařízení o programu LIFE“) sleduje program LIFE tyto obecné cíle:

— přispívat k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství odolné vůči změnám klimatu a účinně využívající zdroje, k ochraně a zlepšování kvality životního prostředí a k zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti, včetně podpory sítě Natura 2000 a boje proti degradaci ekosystémů,

— zlepšovat rozvoj, provádění a kontrolu dodržování politiky a právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí a klimatu a urychlovat a prosazovat integraci a začleňování cílů z oblasti životního prostředí a klimatu do ostatních politik Unie a činností veřejného i soukromého sektoru, mimo jiné zvyšováním kapacity veřejného a soukromého sektoru,

— na všech úrovních podporovat lepší správu v oblasti životního prostředí a klimatu, včetně lepšího zapojení občanské společnosti, nevládních organizací a místních subjektů,

— podporovat provádění sedmého akčního programu pro životní prostředí.

Současný druhý víceletý pracovní program LIFE (dále jen „pracovní program LIFE“) zohledňuje zkušenosti získané v období 2014 až 2017, zejména doporučení poskytnutá v hodnocení programu v polovině období ([1]), které se vztahuje hlavně na

1. zjednodušení uplatňování a procesů podávání zpráv;

2. reprodukování výsledků projektu;

3. zlepšení komunikační strategie.

Zjednodušující opatření týkající se postupu podávání žádostí jsou součástí obsahu současného pracovního programu LIFE (viz oddíl 5.1.1.1 níže). Potřebě pokračování, reprodukování a/nebo předávání výsledků projektu je věnována větší pozornost ve fázi udělení zakázky (viz oddíl 5.1.1.2 níže) a během zadávání zakázky se jí dostane více podpory. Zjednodušení podávání zpráv se docílí prostřednictvím postupu řízení projektu a poskytnutí přístupu příjemcům k databázi on-line, což usnadňuje sběr údajů týkajících se klíčových ukazatelů projektu. Zlepšení komunikační strategie se dosahuje prostřednictvím zadávání zakázek. Tato opatření se tedy v současném víceletém pracovním programu LIFE podrobně neřeší.

Současný druhý pracovní program LIFE rovněž přejímá poslední vývoj v politice EU, například akční plán oběhového hospodářství ([2]) a akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství ([3]), a slouží jako cesta k budoucímu financování pro „udržitelnost“, jak je uvedeno v diskusním dokumentu o budoucnosti financí EU ([4]). Zahrnuty byly tyto změny:

Pokud jde o podprogram pro životní prostředí:

— snížení počtu témat projektu (z 87 na 42) a důraznější zaměření na větší směřování žadatelů k prioritám politiky EU a současné zvýšení možností projektů v určitých podoblastech, jako je biologická rozmanitost a oběhové hospodářství, ale také projektů se silným a přímým dopadem na zdraví většiny evropských občanů,

— změna zaměření témat projektů v oblasti správy a informací, aby se více soustředily na konkrétní otázky týkající se zvyšování informovanosti a správy.

([1]) Viz „Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k hodnocení programu LIFE v polovině období“, COM(2017) 642, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/,uri=COM:2017:642:FIN.

([2]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614.

([3]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství“, http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/index_en.htm.

([4]) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-eu-finances_en.pdf.

Pokud jde o oba podprogramy:

— další zvýšení zaměření na výsledky zavedením požadavku, který se týká vytváření měřitelných účinků na životní prostředí nebo změnu klimatu ve všech prioritních oblastech,

— podpora dalšího zapojení soukromých subjektů zdůrazněním výhod přístupů blízkých podmínkám trhu jako nástroje k zajištění udržitelnosti výsledků projektu; podpůrná opatření, která pomáhají rozvíjet projekty připravené pro investování, realizovatelné z hospodářského hlediska a z hlediska životního prostředí, které zajišťují doplňující soukromé a veřejné finanční prostředky pro zvýšení a reprodukování výsledků,

— zjednodušení postupů řízení grantů, zejména testováním dvoufázového postupu podávání žádostí týkajících se pilotních a demonstračních projektů, projektů osvědčených postupů, zvyšování informovanosti a šíření informací, jak je to uvedeno v hodnocení programu LIFE v polovině období.

Hodnocení programu LIFE v polovině období a Evropský parlament (pokud jde o výdaje EU) ([1]) potvrdily potřebu a důležitost měřitelných účinků praktických výsledků projektů. V souladu s tím program LIFE obsahuje ukazatele výkonnosti a víceletý pracovní program zahrnuje kvantitativní (tj. výstupní) a kvalitativní ukazatele výsledků. Aby příjemci mohli podávat zprávy o těchto ukazatelích na úrovni programu, musí předpovídat a měřit účinky na životní prostředí, klima a správu a informace, tj. společenské účinky a účinky na úrovni projektu ve vztahu ke konkrétním ukazatelům výstupu a výsledku ([2]). V zájmu zajištění, aby tyto účinky byly trvalé, tj. v průběhu času udržitelné, musí se rovněž stanovit odolné mechanismy k zabezpečení toho, aby projekty měly účinky překračující původní oblast projektu, budou-li rozšířeny a reprodukovány. Jasný a ucelený výklad, jak bude zajištěno pokračování, reprodukování a/nebo předávání činností projektů, se v hodnocení návrhů projektů proto stává dokonce více rozhodujícím kritériem pro přidělení. Úspěšně předvedená řešení blízká tržním podmínkám týkající se výzev v oblasti životního prostředí a změny klimatu mají svojí povahou mimořádně velkou možnost pokračování, reprodukování a/nebo předání. Návrhy, které věrohodně a uceleně představují strategii za účelem dosažení prodejnosti na konci projektu, se budou proto podle tohoto kritéria hodnotit vysoko.

Hodnocení v polovině období v souladu s článkem 25 nařízení o programu LIFE analyzovalo a potvrdilo schopnost programu LIFE podpořit spolupůsobení v rámci programu. Diskusní dokumenty o budoucnosti financí EU ([3]) zdůrazňují význam sociálního rozměru v evropských politikách. Pro program LIFE by to mělo být podnětem ke snaze dosáhnout ještě větších synergií mezi environmentálními, hospodářskými a sociálními rozměry udržitelného rozvoje. Proto dobře koncipované, víceúčelové přístupy, které kromě svých hlavních cílů v oblasti životního prostředí nebo činností v oblasti klimatu sledují např. sociální začlenění nebo hospodářský růst, dostanou bonus ([4]). Kupříkladu činnosti v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti a činnosti zaměřené na rozšíření oběhového hospodářství mají potenciál přispět k budování společenství a sociálnímu začlenění. Oběhové hospodářství se může potýkat s výzvou prokázat hospodářskou životaschopnost a v mnoha případech je důležité, aby byl zohledněn sociální rozměr (například pro začlenění znevýhodněných osob na pracovní trh).

Program LIFE umožňuje „jiné projekty“ a „jiné činnosti“. Flexibilitu lze využít na experimentování s novými přístupy, novými druhy projektů a podpůrnými službami pro existující projekty a/nebo zúčastněné strany, které tradiční formy projektů nepřilákaly. Například diference mezi úspěšným uplatňováním řešení v oblasti životního prostředí a klimatu v projektech LIFE a jejich skutečným přístupem na trh by se dala často překlenout, pokud by nejslibnější projekty programu LIFE dostaly specifickou podporu pro přístup na trh a k potenciálním investorům. Tou by mohl být doplňkový projekt, který se soustřeďuje na podporu přístupu na trh, řízení podniků specifické pro projekt a poradenství v oblasti získávání finančních prostředků, podporu pro vytváření klastrů oběhového hospodářství a/nebo spolupráci v jejich rámci či výroční ceny pro projekty s obzvláště vysokou evropskou přidanou hodnotou. Pokud by nové finanční nařízení umožňovalo větší pružnost, pokud jde o započítání paušálních částek za konkrétní výsledky, bylo by toho možné využít také pro budování kapacit pro zajištění financovatelnosti investičních projektů a přístupu na trh.

([1]) Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 27. dubna 2017 o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2015, oddíl III – Komise (2016/2151(DEC), odstavec 8, http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2017-0143.

([2]) Jsou to tzv. klíčové ukazatele projektu LIFE, viz rovněž oddíl 7 níže.

([3]) https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_cs.

([4]) Studie z poslední doby potvrzují, že udržitelné investice vyžadují inteligentní politiky a stimuly pro zajištění většího zapojení v rámci širší společnosti a ve všech odvětvích, zejména na úrovni místních společenství a ve spolupráci s občany a malými a středními podniky, neboť se čím dál tím víc zapojují prostřednictvím iniciativ společenství umožněných rozšířením digitálních technologií nebo jako výrobci/spotřebitelé („prosumers“) (přičemž mohou např. spíše vyrábět, skladovat a dokonce i prodávat svou elektrickou energii, než ji jednoduše nakupovat), srovnej Evropské centrum politické strategie, Strategické zprávy EPSC, vydání 25 z 8. června 2017, s. 14.

Program LIFE řídí samotné útvary Komise nebo výkonná agentura (EA), na niž byl tento úkol přenesen v rámci přímého řízení. EA jedná v mezích přenesené pravomoci podle rozhodnutí Komise C(2013) 9414 nebo jakéhokoli rozhodnutí Komise, které ho nahrazuje, a pod dohledem útvarů Komise. Celkovou odpovědnost za program má Komise. Na podporu práce útvarů Komise a/nebo výkonné agentury mohou být smluvně zajištěni externí odborníci.

Když se bude uplatňovat zásada doplňkovosti s jinými evropskými programy financování uvedenými v bodech 5, 11 a 13 odůvodnění a článku 8 nařízení o programu LIFE, provádění pracovního programu zajistí důslednost a vzájemné působení a případně zamezí překrývání s jinými politikami a finančními nástroji Unie, přičemž se bude usilovat o doplňkovost k programu Horizont 2020 ([1]), programu Unie v oblasti výzkumu a inovací na období 2014–2020, a s jejími pracovními programy ([2]). Toho bude dosaženo především prostřednictvím kritérií způsobilosti pro různé druhy projektů a směrů uvedených v pokynech pro podávání žádostí, které jsou připojeny k výzvám ([3]) ve snaze o doplňkovost k programu Horizont 2020. Dvojímu financování bude zamezeno prostřednictvím křížových kontrol ve fázi výběru projektů a prostřednictvím ověření *ex post*. Z financování prostřednictvím programu LIFE jsou vyloučeny projekty zaměřené na výzkum nebo budování rozsáhlé infrastruktury, které jsou zahrnuty do jiných programů EU.

Struktura pracovního programu sleduje strukturu uvedenou v čl. 24 odst. 2 nařízení o programu LIFE a zabývá se podprogramy pro životní prostředí a oblast klimatu zvlášť pouze tehdy, je-li to nezbytné.

Pracovní program se vztahuje na období od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2020.

1.1. **Podprogram pro životní prostředí**

Podprogram pro životní prostředí zahrnuje **prioritní oblasti:** životní prostředí a účinné využívání zdrojů, přírodu a biologickou rozmanitost a správu a informace v oblasti životního prostředí (články 9 až 12 nařízení o programu LIFE). Každá prioritní oblast má několik **tematických priorit**, které jsou uvedeny v příloze III nařízení o programu LIFE.

Tento pracovní program na období 2018–2020 stanoví **témata projektů** k provedení tematických priorit.

1.2. **Podprogram pro oblast klimatu**

Podprogram pro oblast klimatu zahrnuje **prioritní oblasti:** zmírnění změny klimatu, přizpůsobení se změnám klimatu a správu a komunikaci (články 13–16 nařízení o programu LIFE). Každá prioritní oblast obsahuje řadu **oblastí politiky** uvedených níže v oddíle 4, které jsou předmětem mimořádného zájmu v období zahrnutém do současného víceletého pracovního programu.

2. ROZDĚLENÍ PROSTŘEDKŮ MEZI JEDNOTLIVÉ PRIORITNÍ OBLASTI A MEZI RŮZNÉ TYPY FINANCOVÁNÍ – ČL. 24 ODST. 2 PÍSM. a)

Podle článku 4 nařízení o programu LIFE **celkové rozpočtové prostředky vyčleněné na program LIFE na období 2014 až 2020** činí 3 456 655 000 EUR, přičemž 75 % je přiděleno podprogramu pro životní prostředí (2 592 491 250 EUR) a 25 % je přiděleno podprogramu pro oblast klimatu (864 163 750 EUR).

V letech 2014–2017 bylo 1 349 milionů EUR přiděleno na podprogram pro životní prostředí a 446 milionů EUR na podprogram pro oblast klimatu. Na roky 2018–2020 zůstává k dispozici 1 657 milionů EUR.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1290/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků programu „Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020)“ a zrušuje nařízení (ES) č. 1906/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 81).

([2]) Poslední pracovní program rámcového programu Horizont 2020 se vztahuje na roky 2018–2020. Program Horizont 2020 je zaměřen na tři priority, totiž na dosahování vynikajících vědeckých výsledků s cílem posílit světovou úroveň vědecké excelence Unie, na podporu vedoucího postavení v průmyslu ve prospěch podniků, včetně mikropodniků a malých a středních podniků (dále jen „malé a střední podniky“), a inovací a na zvládání společenských výzev, s cílem přímo reagovat na výzvy uvedené ve strategii Evropa 2020, a to podporou celého spektra činností od výzkumu až po uvedení na trh. V programu Horizont 2020 se výzkum a inovace v oblasti životního prostředí a inovací řeší řadou opatření a příležitostí pro spolupráci, zejména ve společenské výzvě „činnosti v oblasti klimatu a životního prostředí, účinné využívání zdrojů a suroviny“ a ve společenské výzvě „potravinová bezpečnost, udržitelné zemědělství a lesní hospodářství, mořský a námořní výzkum a výzkum vnitrozemských vod a biohospodářství“. V této souvislosti je cílem výzkumu a inovací v oblasti životního prostředí dosažení hospodářství a společnosti účinně využívajících zdroje, včetně vody, a odolných vůči změně klimatu.

([3]) Pokyny pro podávání žádostí týkající se každé výzvy k předkládání návrhů lze najít na internetové stránce LIFE:

Nařízení o programu LIFE stanoví rovněž minimální procentní podíl celkového rozpočtu, který má být vyhrazen na **projekty** (81 %, čl. 17 odst. 4 nařízení o programu LIFE), a maximální procentní podíl rozpočtových prostředků přidělených na projekty podporované formou grantů na akce, které mohou být přiděleny **integrovaným projektům** (30 %, čl. 17 odst. 5 nařízení o programu LIFE).

Článek 4 nařízení o programu LIFE je revidován, aby zahrnoval příspěvek ve výši 4 500 000 EUR pro Evropský sbor solidarity na projekty, které zapojují mladé dobrovolníky v celé EU do činností v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu ([1]).

Projekty LIFE jsou financovány formou **grantů na akce** nebo případně prostřednictvím **finančních nástrojů** (čl. 17 odst. 4 nařízení o programu LIFE).

Podle čl. 24 odst. 2 nařízení o programu LIFE tento **pracovní program stanoví** částky, které mají být přiděleny **na jednotlivé prioritní oblasti a druhy financování**.

Celková částka přidělená oběma podprogramům podle typů financování

Rozpočet 2018-2020	v milionech EUR
Projekty a granty na provozní náklady	
Granty na akce	1 263,44
Granty na provozní náklady	36,00
Finanční nástroje	75,00
Zadávání veřejných zakázek	252,70
Podpůrné výdaje	29,92
Celkem	**1 657,06**

Celková přidělená částka podle prioritních oblastí na roky 2018–2020

Prioritní oblasti	Životní prostředí a účinné využívání zdrojů	Příroda a biologická rozmanitost	Správa a informace v oblasti životního prostředí	Evropský sbor solidarity	Zmírňování změny klimatu	Přizpůsobování se změně klimatu	Správa a informace v oblasti klimatu
Celková částka podle jednotlivých oblastí (v milionech EUR)	444,81	632,55	143,38	4,50	230,50	123,85	47,55
Mezisoučet	1 627,14						
Výdaje na podporu (technická a správní pomoc)	29,92						
Celkem	**1 657,06**						

Výše přidělených částek podle jednotlivých prioritních oblastí a typu financování je orientační. U grantů na akce bude konečná přidělená částka záviset na skutečném počtu financovatelných návrhů projektů v rámci každé prioritní oblasti. Rozpočtové prostředky přidělené na finanční nástroje a rozdělené mezi jednotlivými finančními nástroji budou v průběhu programu LIFE upraveny v reakci na skutečnou míru využití. V rámci prahových hodnot stanovených v nařízení o programu LIFE ([2]) nesmí přerozdělení mezi prioritními oblastmi přesáhnout 5 % celkové částky přidělené na dotyčné prioritní oblasti.

([1]) Více informací týkajících se znění návrhu nařízení o Evropském sboru solidarity a aktuálního stavu příslušného legislativního postupu viz:

([2]) Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

2.1. **Podprogram pro životní prostředí**

Po dobu trvání tohoto pracovního programu je na podprogram pro životní prostředí přidělen rozpočet ve výši 1 243,81 milionu EUR ([1]).

Určité procento rozpočtových zdrojů přidělených na projekty podporované granty na akce v rámci podprogramu pro životní prostředí je věnováno na projekty podporující ochranu přírody a biologické rozmanitosti, včetně příslušných informací a správy, technické pomoci a přípravných projektů (čl. 9 odst. 3 nařízení o programu LIFE) ([2]). Zbývající část rozpočtu určená pro projekty bude přidělena projektům v rámci prioritních oblastí „životní prostředí a účinné využívání zdrojů" a „správa informace v oblasti životního prostředí".

Orientační rozdělení v rámci podprogramu pro životní prostředí podle typu financování

Rozpočet 2018–2020		v milionech EUR
Granty na akce (*)		
— Projekty budování kapacit		7,75
— Projekty technické pomoci		2,95
— Ostatní granty na akce		992,37
Finanční nástroj (**)		
Nástroj financování přírodního kapitálu (NCFF)		p.m.
Granty na provozní náklady		27,00
Zadávání veřejných zakázek		193,67
Výdaje na podporu (***)		20,07
Celkem		**1 243,81**

(*) Podle čl. 17 odst. 5 nařízení o programu LIFE je 30 % rozpočtových prostředků přidělených na projekty podporované granty na akce vyčleněno na integrované projekty. V závislosti na skutečném počtu návrhů pro integrované projekty budou nevyužité prostředky využity pro jiné projekty financované z grantů na akce.

(**) Maximální výše nákladů na řízení spojených s prováděním finančních nástrojů nepřekročí 7 % celkového objemu prostředků na finanční nástroje.

(***) Včetně celkového příspěvku z programu LIFE do rozpočtu výkonné agentury ve výši 14,58 milionu EUR, s částkou 2,33 milionu EUR příspěvku z podprogramu pro oblast klimatu.

Výše přidělených částek podle jednotlivých prioritních oblastí a typu financování je orientační.

Rozpočtové prostředky přidělené na finanční nástroje a rozdělené mezi jednotlivými finančními nástroji budou v průběhu programu LIFE upraveny v reakci na skutečnou míru využití. V rámci prahových hodnot stanovených v nařízení o programu LIFE nesmí přerozdělení mezi prioritními oblastmi přesáhnout 5 % celkové částky přidělené na dotyčné prioritní oblasti.

([1]) Z rozpočtových důvodů tato částka zahrnuje 2,33 milionu EUR jako příspěvek do rozpočtu výkonné agentury z podprogramu pro oblast klimatu.

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/93 ze dne 16. listopadu 2017 o navýšení procentního podílu rozpočtových zdrojů přidělených na projekty podporované prostřednictvím grantů na akce v rámci podprogramu pro životní prostředí věnovaných na projekty podporující ochranu přírody a biologické rozmanitosti podle čl. 9 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1293/2013 o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (ES) č. 614/2007 (Úř. věst. L 17, 23:1:2018, s. 5) (dále jen: Nařízení v přenesené pravomoci o zvýšení procentního podílu pro přírodu a biologickou rozmanitost).

2.2. **Podprogram pro oblast klimatu**

U tohoto víceletého pracovního programu činí rozpočet pro podprogram pro oblast klimatu 413,25 milionu EUR. Přidělené částky na prioritní oblasti jsou orientační a závislé na skutečném počtu návrhů týkajících se grantů na akce v rámci každé prioritní oblasti a také na uvádění na trh na základě finančních nástrojů soukromého financování energetické účinnosti (specifických pro tento podprogram) a v rámci nástroje financování přírodního kapitálu.

Orientační rozdělení v rámci podprogramu pro oblast klimatu podle typu financování

Rozpočet 2018-2020		v milionech EUR
Granty na akce (*)		
Projekty budování kapacit		3,00
Projekty technické pomoci		0,78
Ostatní granty na akce		256,59
Finanční nástroje (**)		
Soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost (PF4EE)		75,0
Nástroj financování přírodního kapitálu (NCFF)		p.m.
Granty na provozní náklady		9,00
Zadávání veřejných zakázek		59,03
Výdaje na podporu (***)		9,85
Celkem		**413,25**

(*) Podle čl. 17 odst. 5 nařízení o programu LIFE je 30 % rozpočtových prostředků přidělených na projekty podporované granty na akce vyčleněno na integrované projekty. V závislosti na skutečném počtu návrhů pro integrované projekty budou nevyužité prostředky využity pro jiné projekty financované z grantů na akce.

(**) Maximální výše nákladů na řízení spojených s prováděním finančních nástrojů nepřekročí 7 % celkového objemu prostředků na finanční nástroje.

(***) Částka příspěvku ve výši 2,33 milionu EUR do rozpočtu výkonné agentury z podprogramu pro oblast klimatu je zahrnuta do celkového příspěvku z programu LIFE.

3. TÉMATA PROJEKTŮ PROVÁDĚJÍCÍCH TEMATICKÉ PRIORITY UVEDENÉ V PŘÍLOZE III V RÁMCI PODPROGRAMU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ČL. 24 ODST. 2 PÍSM. b) NAŘÍZENÍ O PROGRAMU LIFE)

V souladu s 36. bodem odůvodnění a článkem 24 nařízení o programu LIFE obsahuje pracovní program neúplný seznam témat projektů provádějících tematické priority, přičemž je úsilí zaměřeno na konkrétní priority politiky v oblasti životního prostředí, s nimi související správu a informace a oblasti činnosti v rámci podprogramu pro životní prostředí. V souladu s 22. bodem odůvodnění nařízení o programu LIFE by Komise při hodnocení přidané hodnoty Unie u projektů v rámci podprogramu pro životní prostředí měla dbát zejména na to, zda přispívají k dosažení tematických priorit prováděných prostřednictvím témat projektů. Témata projektů představují nástroj, který poskytuje bonus pro projekty zabývající se strategicky důležitými oblastmi politiky, přičemž je zároveň otevřen vhodným návrhům v jiných oblastech a začlenění nových nápadů s cílem reagovat na nové výzvy.

Určité procento prostředků přidělených na projekty podporované granty na akce bude vyčleněno na projekty, které podporují ochranu přírody a biologické rozmanitosti ([1]). Tento vyšší příděl v porovnání s nařízením o programu LIFE+ omezuje rozpočet, který je k dispozici pro projekty v jiných tematických prioritách v rámci podprogramu pro životní prostředí, a představuje tudíž další důvod k lepšímu využití finančních prostředků v těchto oblastech.

Je třeba podotknout, že financování projektů týkajících se témat, která nejsou v tomto seznamu uvedena, není vyloučeno. Financování může být přiděleno na kvalitní projekty, které splňují platná kritéria způsobilosti a kritéria výběru. Stanovení tohoto seznamu po dobu trvání pracovního programu tedy zajišťuje jak potřebnou pružnost, aby mohlo být dosaženo cílů programu LIFE, tak i potřebnou stabilitu, aby potenciální žadatelé mohli plánovat, připravovat a předkládat návrhy.

3.1. **Prioritní oblast „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“**

Podle čl. 10 písm. a) nařízení o programu LIFE sledují témata projektů odpovídající této prioritní oblasti a související tematické priority uvedené v příloze III nařízení o programu LIFE zejména specifický cíl „**vyvíjet, testovat a demonstrovat přístupy týkající se politiky nebo řízení, osvědčené postupy a řešení** pro náročné úkoly v oblasti životního prostředí, včetně vývoje a demonstrace inovativních technologií, které jsou vhodné k tomu, aby byly napodobovány, přenášeny nebo začleňovány, včetně co do vazby mezi životním prostředím a zdravím, a které podporují politiku a právní předpisy pro účinné využívání zdrojů, včetně plánu pro Evropu účinně využívající zdroje“. Inovační přístupy k řízení zahrnují zejména „spoluvytváření“ experimentů subjektů veřejného a soukromého sektoru a občanské společnosti v hodnotových řetězcích, u nichž se očekává, že budou mít přímé a měřitelné kladné dopady na životní prostředí. Všechny projekty v rámci této prioritní oblasti budou proto pilotními nebo demonstračními projekty ve smyslu čl. 18 písm. a) a b) nařízení o programu LIFE, nemohou se však zaměřovat na výzkum. Je přípustný omezený aplikovaný výzkum jako součást přípravných a monitorovacích činností. Co se týká demonstračních projektů v rámci této prioritní oblasti, na něž se vztahuje jedno z níže uvedených témat projektů, upřednostní se projekty, jež zavádějí do praxe, testují, hodnotí a šíří činnosti, metodiky nebo přístupy, které jsou v Unii **nové nebo neznámé**.

Výkonnost programu LIFE, pokud jde o jeho cíle v rámci této prioritní oblasti týkající se pilotních a demonstračních projektů, a zejména jeho příspěvku ke změně směrem k hospodářství účinně využívajícímu zdroje a ochraně a zlepšení kvality životního prostředí, se měří podle zlepšení životního prostředí přičitatelných projektům LIFE. Všechny projekty LIFE v rámci této prioritní oblasti zahrnují proto činnosti, jejichž výsledkem jsou **přímé a měřitelné účinky na životní prostředí během trvání projektu**.

Příloha III nařízení o programu LIFE

a) ***Tematické priority pro vodu, včetně mořského prostředí***: *činnosti pro provádění specifických cílů pro vodu stanovených v plánu pro Evropu účinně využívající zdroje a v sedmém akčním programu pro životní prostředí, zejména*:

i) integrované přístupy pro provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ([2]);

ii) činnosti směřující k provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ([3]);

iii) činnosti pro provádění programu opatření podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ([4]) *s cílem dosáhnout dobrého stavu mořského prostředí;*

iv) činnosti zaměřené na zajištění bezpečného a účinného využívání vodních zdrojů, zlepšení kvantitativního řízení vodních zdrojů, ochranu vysoké úrovně kvality vody a na předcházení nesprávnému používání a poškozování vodních zdrojů.

([1]) Ve znění nařízení v přenesené pravomoci o zvýšení procenta na ochranu přírody a biologické rozmanitosti.
([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).
([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (Úř. věst. L 288, 6.11.2007, s. 27).
([4]) Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

Řešení otázek kvality vody, protipovodňové ochrany a zvládání sucha nákladově efektivním způsobem představuje v EU vážný problém. Reagování na výzvy a příležitosti v odvětví vodohospodářství vyžaduje komplexní přístup uplatňovaný řadou účastníků. V souladu s prováděním rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních a prioritami evropského inovačního partnerství v oblasti hospodaření s vodou by se projekty měly zaměřit na přípravu, a zejména provádění akcí, které členským státům pomohou přejít na skutečně integrované hospodaření s vodními zdroji, přičemž případně prosazují přístupy založené na ekosystémech. V rámci akcí zaměřených na provádění rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí je třeba klást zvláštní důraz na nově se objevující tlaky a dopady a rovněž na podporu lepší integrované správy pobřeží a územního plánování námořních prostor. Co se týká vodárenského průmyslu, technologie a postupy používané k zajištění poskytování vodohospodářských služeb (výroba pitné vody nebo čištění odpadních vod) dosahují vyspělosti. V souladu s prioritními oblastmi evropského inovačního partnerství v oblasti hospodaření s vodou je stávající problém dvojí: i) zajištění náležitého zavádění způsobem, který přináší nákladově efektivní výsledky, jež účinně využívají zdroje a jsou v souladu s právními předpisy, a ii) zajištění schopnosti zabývat se nově se objevujícími problémy v této oblasti.

Upřednostněna proto budou tato témata projektů:

Voda, povodně a sucho – příloha III oddíl A písm. a) body i)–ii)

1. Provádění činností týkajících se **zvládání rizika povodní a/nebo sucha** uplatňováním alespoň jedné z těchto možností:

   — přírodních řešení spočívajících v opatřeních pro přirozené zadržování vody, která zvyšují vsakování, zlepšují uchovávání vody a odstraňují znečišťující látky pomocí přírodních procesů nebo procesů podobných přírodním, včetně obnovy přirozené morfologie řek, jezer, ústí a pobřeží a/nebo opětovného vytvoření souvisejících přírodních stanovišť, kromě jiného i záplavových a bažinatých oblastí,

   — preventivních a ochranných nástrojů a metod na podporu politiky, plánování využívání půdy, snížení rizika, odolnosti po události a zvládání mimořádných událostí a/nebo

   — přístupů k integrovanému posouzení a zvládání rizik s přihlédnutím k sociální zranitelnosti, jejichž cílem je zvýšená odolnost se současným zajištěním přijetí ze strany společnosti.

2. Projekty, které se zabývají **hydromorfologickými tlaky** určenými v plánech povodí, které vyplývají z využívání půdy nebo vodního toku za účelem dosažení dobrého stavu vod nebo potenciálu požadovaného v cílech rámcové směrnice o vodě.

3. **Integrované hospodaření s živinami a organickým znečištěním** lidského a/nebo živočišného původu přímým odstraňováním znečištění. Jako výsledek komplexní analýzy rozdílu by se měla určit předpokládaná opatření, ([1]) která stanoví opatření potřebná na úrovni povodí nebo oblasti povodí k tomu, aby bylo možné splnit požadavky stanovené v rámcové směrnici o vodě a rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí, s přihlédnutím k tomu, co bylo stanoveno v požadavcích směrnice o čištění městských odpadních vod ([2]), směrnice o dusičnanech ([3]), směrnice o vodách ke koupání ([4]) a směrnice o podzemních vodách ([5]).

4. Snížení tlaků z **chemických znečišťujících látek** ve vodním prostředí snížením emisí prioritních látek a jiných chemických látek určených jako znečišťující látky specifické pro povodí u zdroje používáním vhodných náhrad ([6]) nebo alternativních technologií.

5. Provádění **opatření pro úsporu vody** k snížení kvantitativních a kvalitativních tlaků na vodní útvary v povodích s nedostatkem vody stanovených v příslušném plánu povodí.

([1]) Analýza rozdílu mezi současným stavem vodních útvarů a snížením tlaků potřebným k dosažení cíle dobrého stavu odvozeného z čl. 11 odst. 1 rámcové směrnice o vodě, podle které musí členské státy stanovit programy opatření „vzhledem k výsledkům analýz požadovaných podle článku 5“ (analýza tlaků a dopadů) „k dosažení cílů stanovených podle článku 4“ (dobrý stav). V čl. 11 odst. 1 se rovněž stanoví, že programy opatření se musí každých šest let přezkoumat. Více informací viz v pokynech pro podávání zpráv rámcové směrnice o vodě z roku 2016, http://cdr.eionet.europa.eu/help/WFD/WFD_521_2016/Guidance/WFD_ReportingGuidance.pdf, zejména kapitola 10.1.8.2 bod. 245 (popis, o čem musí členské státy podávat zprávy, pokud jde o ukazatele rozdílů u každého podstatného druhu tlaků nebo chemické látky) a oddíly 10.1.4 a 10.1.5.

([2]) Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40).

([3]) Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1).

([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS (Úř. věst. L 64, 4.3.2006, s. 37).

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu (Úř. věst. L 372, 27.12.2006, s. 19).

([6]) „Vhodné náhrady“ nebo jiné chemické látky, které poskytují stejné žádoucí účinky se sníženým vlivem na životní prostředí.

Správa mořského prostředí a pobřeží – příloha III oddíl A písm. a) bod iii)

1. Uplatnění nástrojů, technologií nebo postupů k **zajištění udržitelnosti lidských činností týkajících se mořského prostředí**, kromě jiného i snížením tlaku lidských činností na mořské prostředí a řešením nejméně jedné z těchto otázek, které vzbuzují velké obavy:

   — hluk pod mořskou hladinou,

   — fyzikální narušení mořského dna,

   — dopady podmořské těžby,

   — rybolov,

   — zemědělství a/nebo

   — plavba.

2. Projekty, jejichž cílem je **předcházet odpadkům v moři nebo znečišťujícím látkám a snížit je,** a které je řeší u zdroje na pevnině a/nebo na moři.

Vodárenský průmysl – příloha III oddíl A písm. a) bod iv)

1. Uplatnění technologií pro systémy pitné vody a čištění městských odpadních vod, a to používáním procesů **účinně využívajících zdroje** při poskytování vodohospodářských služeb ([1]) a postupů na místě a kontrolních procesů k **snížení nebo vyloučení vypouštění nových znečišťujících látek a/nebo patogenů** jako součásti odtoku z čistíren odpadních vod.

2. Používání nástrojů zajišťujících **poskytování vodohospodářských služeb efektivně využívajících zdroje**, které jsou v souladu se směrnicí o pitné vodě a směrnicí o městských odpadních vodách, pro obyvatele, kteří žijí ve **venkovských oblastech** ([2]).

3. **Zvýšení účinnosti a efektivnosti** řešení a/nebo možností úpravy vody týkající se **recyklované/regenerované vody**, které používají jednu nebo více z těchto možností:

   — koncepce pro (alternativní) zásobování vodou, čištění odpadních vod, opětovné využití, obnova a recyklace zdrojů ([3]),

   — metody a nákladově efektivní technologie na místě pro kontrolu zdrojů s ohledem na vypouštění nových znečišťujících látek a patogenů do systému čištění odpadních vod,

   — centra inovace v oblasti úpravy vody v regionech, v nichž v současnosti chybí vhodné kanalizační systémy a čisticí a hygienická zařízení, která používají inteligentní technologie a decentralizované systémy se zaměřením na alternativní zdroje vody,

   — systematické přístupy, které mají zabránit ztrátám vody, energie a zdrojů při průmyslové výrobě a/nebo ve vodohospodářské infrastruktuře.

Příloha III nařízení o programu LIFE

b) ***Tematické priority pro odpady***: *činnosti pro provádění specifických cílů pro odpady stanovených v plánu pro Evropu účinně využívající zdroje a v sedmém akčním programu pro životní prostředí, zejména*:

   i) integrované přístupy pro provádění plánů a programů nakládání s odpady;

   ii) činnosti pro provádění a přípravu právních předpisů Unie týkajících se odpadů se zvláštním zaměřením na první kroky v hierarchii postupů Unie při nakládání s odpady (prevence, opětovné využití a recyklace);

   iii) činnosti pro účinné využívání zdrojů a dopad na životní cyklus produktů, modely spotřeby a dematerializaci hospodářství.

Co se týká odpadů, plán pro Evropu účinně využívající zdroje a sedmý akční plán pro životní prostředí usilují o dosažení těchto celkových cílů do roku 2020:

— snížit množství vyprodukovaného odpadu,

— maximalizovat recyklaci a opětovné využití,

([1]) Např. zaměření se na snížení spotřeby energie při čistění vod a na hospodaření s vodou a ztráty vody.

([2]) Obyvatelstvo, které žije ve venkovských oblastech, je obyvatelstvo, které žije mimo městské oblasti. Městské oblasti se určují prostřednictvím těchto metod: 1. prahová hodnota hustoty obyvatelstva (300 km obyvatel na km²), která se vztahuje na buňky mřížky o velkosti 1 km²; 2. minimální prahová výše (5 000 obyvatel), která se vztahuje na seskupené buňky mřížky nad prahovou hodnotou hustoty. Více informací viz: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Urban-rural_typology.

([3]) Např. živiny v půdě (P, K, N) a organické složky.

— omezit spalování na nerecyklovatelné materiály a

— omezit ukládání na skládky určené na nerecyklovatelné a nevyužitelné odpady.

Upřednostněna proto budou tato témata projektů:

Provádění právních předpisů týkajících se odpadů – příloha III oddíl A písm. b) body i)–ii)

1. Uplatňování metod **nakládání s odpady** (tříděný sběr, třídění a recyklace) v nejvzdálenějších regionech EU ([1]) nebo na ostrovech ([2]) s počtem místních obyvatel nižším než 250 000 ([3]).

2. Uplatňování **inovačních řešení** zaměřených na jednu z těchto otázek:

   — tříděný sběr a recyklace **odpadních elektrických a elektronických zařízení a/nebo baterií a akumulátorů** nebo recyklace odpadních elektrických a elektronických zařízení a/nebo baterií a akumulátorů,

   — demontáž a recyklace **vozidel s ukončenou životností**,

   — **výběrová demontáž** stavebních prací nebo budov, jejímž výsledkem jsou recyklované ([4]) materiály nebo produkty s přidanou hodnotou,

   — třídění a recyklace **plastů** s přidanou hodnotou ([5]),

   — tříděný sběr a recyklace **biologického odpadu** a/nebo

   — recyklace **kompozitních materiálů za účelem obnovy důležitých surovin**.

   Vysvětlivka:

   Během doby projektu a mimo ni by se mělo sledovat také jiné relevantní nakládání s odpady jako doplněk k těmto inovačním řešením a projektu LIFE.

3. **Určení** ([6]) **a třídění nebezpečných látek obsažených v odpadu**, aby byla možná recyklace ([7]) zpracovávaného odpadu s přidanou hodnotou a bezpečné odstranění nebezpečných látek v rámci projektu.

Odpady a účinné využívání zdrojů – příloha III oddíl A písm. b) bod iii)

1. Uplatňování **nových podnikatelských a/nebo spotřebitelských modelů a/nebo přístupů na podporu účinného využívání zdrojů** v prioritních průmyslových odvětvích stanovených v plánu pro Evropu účinně využívající zdroje ([8]) a akčním plánu EU pro oběhové hospodářství ([9]) se zaměřením na životnost výrobku, opětovné využití, opravitelnost, recyklaci a alternativní postupy pro prodej výrobků. Už během trvání projektu by uplatňování nových obchodních modelů a přístupů mělo

   — vést ke snížení využívání zdrojů (např. využívání materiálu, energie a/nebo vody v závislosti na hlavních účincích a

---

([1]) Guadeloupe, La Réunion, Mayotte, Francouzská Guyana a Martinik, Saint-Martin (Francie); Kanárské ostrovy (Španělsko), viz: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/outermost-regions/.

([2]) Ostrovy jsou vymezeny jako území, které má minimální plochu 1 km²; minimální vzdálenost mezi ostrovem a kontinentem je 1 km; počet místních obyvatel přesahuje 50 osob; není žádné pevné spojení (most, tunel, hráz) mezi ostrovem a kontinentem. Vymezení pojmu viz Regionální zaměření č. 1/2011 „Regionální typologie: shrnutí"; regionální politika Evropské unie; http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/focus/2011_01_typologies.pdf.

([3]) Podle posledních veřejně dostupných údajů o příslušných orgánech.

([4]) Přidanou hodnotou se rozumí recyklace na kvalitní produkty, tj. ne recyklace na agregáty. Pojetí viz: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Směrem k oběhovému hospodářství: program nulového odpadu pro Evropu", COM(2014) 398 final ze dne 2. července 2014, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52014DC0398.

([5]) Zahrnuje to obaly z plastů.

([6]) Včetně charakterizace.

([7]) Přidanou hodnotou se rozumí recyklace na kvalitní produkty, tj. ne recyklace na agregáty. Pojetí viz: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Směrem k oběhovému hospodářství: program nulového odpadu pro Evropu", COM(2014) 398 final ze dne 2. července 2014, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52014DC0398.

([8]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje", COM(2011) 571 final ze dne 20. září 2011, http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf.

([9]) Sdělení Komise Evropským u parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství", COM(2015) 614 final ze dne 2. prosince 2015, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614.

— podpořit transformaci v malých a středních podnicích ([1]) a/nebo

— začlenit do obchodního modelu sociální rozměr.

Vysvětlivka:

Alternativní postupy zahrnují kromě jiného sdílení nebo leasing, renovaci, průmyslovou symbiózu, optimalizaci potravinových řetězců, dopravu a mobilitu, udržitelné budovy a výstavbu/demolici.

Příloha III nařízení o programu LIFE

c) ***Tematické priority pro účinné využívání zdrojů, včetně půdy a lesů, a ekologické a oběhové hospodářství***: *činnosti pro provádění plánu pro Evropu účinně využívající zdroje a sedmého akčního programu pro životní prostředí, které nejsou předmětem jiných tematických priorit uvedených v této příloze, zejména*:

i) činnosti pro průmyslovou symbiózu a předávání znalostí a pro rozvoj nových modelů pro přechod na oběhové a ekologické hospodářství;

ii) činnosti pro tematickou strategii týkající se půdy (sdělení Komise ze dne 22. září 2006 „Tematická strategie pro ochranu půdy“) se zvláštním zaměřením na zmírňování a kompenzaci zakrývání půdy a na lepší využívání půdy;

iii) činnosti pro monitorovací a informační lesní systémy a na předcházení lesním požárům.

Projekty v rámci tematických priorit pro účinné využívání zdrojů, včetně půdy a lesů, a ekologické a oběhové hospodářství se zaměří na provádění plánu pro Evropu účinně využívající zdroje, akčního plánu EU pro oběhové hospodářství ([2]), tematické strategie pro ochranu půdy ([3]) a strategie EU z roku 2013 v oblasti lesnictví ([4]).

Co se týká průmyslové symbiózy, předávání znalostí a přechodu na oběhové a ekologické hospodářství, zvláštní pozornost by měla být věnována činnosti podniků, která je šetrná k životnímu prostředí a účinně využívá oběhové hospodářství/zdroje, spotřebitelské politice, novým podnikatelským a spotřebitelským modelům a hodnotovým řetězcům. Veřejná podpora oběhového hospodářství byla předpojatá vůči „recyklaci“, zatímco projekty opětovného využití, opravitelnosti a renovace nejsou dostatečně zastoupeny ([5]). Pokud se oběhové hospodářství uplatňuje v (místních) hodnotových řetězcích, má velký potenciál vytvořit kladné sociální dopady, například pokud jde o začlenění znevýhodněných osob na trh práce a formalizaci činností ve stínové ekonomice. Projekty, které se zabývají oběhovým hospodářstvím, jsou vyzvány, aby posoudily tyto aspekty spolu s přímým, měřitelným vlivem na životní prostředí. Tyto hodnotové řetězce budou řešit prioritní odvětví a tedy rovněž podporovat provádění připravované „Strategie pro plasty v oběhovém hospodářství“ ([6]).

Pokud jde o ochranu půdy, je třeba zlepšit hospodaření s půdou, a zejména omezit a zmírnit zakrývání půdy. Údaje týkající se půdy shromážděné v projektu by se měly poskytnout příslušným regionálním a vnitrostátním databázím a/nebo databázím EU.

Očekává se, že projekty zaměřené na lesnictví přispějí k monitorování lesů tím, že současným nebo budoucím evropským lesním informačním systémům poskytnou jakékoli relevantní údaje, které mohou vytvořit. Na druhé straně je potřebné najít nákladově efektivní přístupy blízké přírodě nebo podobné alternativní přístupy lesního hospodářství k pěstovaným skupinám stromů stejného stáří a jednoho druhu, aby se dále posílila biologická rozmanitost a odolnost. Mělo by se vynaložit mimořádné úsilí na zamezení vypuknutí lesních požárů, minimalizaci podmínek pro jejich šíření a zvýšení celkové odolnosti lesů, zejména v chráněných oblastech, jako jsou lokality Natura 2000, které zaujímají velkou část lesů a jsou pilířem opatření EU pro ochranu přírody.

([1]) Definici SME viz: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV%3An26026.

([2]) Sdělení Komise Evropském u parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“, COM(2015) 614 final ze dne 2. prosince 2015, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614.

([3]) Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Tematická strategie pro ochranu půdy, COM(2006) 231 final, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52006DC0231.

([4]) https://ec.europa.eu/agriculture/forest/strategy_en.

([5]) Viz zpráva Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) č. 6/2017. „Designem k oběhovému charakteru – produkty v oběhovém hospodářství“, s. 23: 5 % všech projektů výzkumu a vývoje v návrhu výrobků se zabývá otázkou, jak s ohledem na životní prostředí zlepšit konstrukci; 1 % se zabývá renovací, 2 % opravitelností, ale 8 % se zaměřuje na recyklaci.

([6]) http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-new-boost-for-jobs-growth-and-investment/file-strategy-on-plastics-in-the-circular-economy.

Upřednostněna proto budou tato témata projektů:

Účinné využívání zdrojů, ekologické a oběhové hospodářství – příloha III oddíl A písm. c) bod i)

Provádění koncepce oběhového hospodářství zaměřené nejméně na jedno prioritní odvětví akčního plánu EU pro oběhové hospodářství ([1]) a zajištění využívání kvalitních druhotných surovin, šrotu a/nebo odpadů v hodnotovém řetězci nebo v různých hodnotových řetězcích. Už během trvání projektu by uplatňování oběhového hospodářství mělo:

— podpořit transformaci v malých a středních podnicích a/nebo

— začlenit sociální rozměr do hodnotových řetězců.

Půda – příloha III oddíl A písm. c) bod ii)

1. Provádění opatření v souladu s pokyny k zakrývání půdy ([2]) s vyšší účinností ve srovnání s tržními řešeními s cílem dosáhnout **územního plánování na regionální nebo celostátní úrovni bez dalšího záboru nebo zakrývání půdy**. Tato opatření spočívají nejméně v jedné z těchto činností:

   — omezení a/nebo jiná nápravná opatření zaměřená na kontaminované lokality,

   — zmírnění zakrývání půdy a/nebo

   — kompenzace zakrývání půdy.

2. Uplatňování **integrovaných udržitelných postupů hospodaření s půdou** v souladu s dobrovolnými pokyny pro udržitelné hospodaření s půdou ([3]) prostřednictvím regionálních, vnitrostátních nebo nadnárodních sítí nebo organizací.

Lesy – příloha III oddíl A písm. c) bod iii)

Kromě údajů o ukazatelích týkajících se lesních stanovišť a ekosystémů a jejich služeb by projekty LIFE zaměřené na lesy mely poskytovat rovněž údaje o příslušných ukazatelích podle kritérií 1, 2, 4 a 5 aktualizovaných celoevropských ukazatelů pro udržitelné obhospodařování lesů ([4]).

1. Efektivní a účinné uplatňování nástrojů, metodik, metod, technologií a zařízení za účelem provádění přístupů **obhospodařování lesů blízkému přírodě a podobných alternativních přístupů lesního hospodářství** ([5]) **k intenzivnějšímu** ([6]) **obhospodařování lesů** a/nebo koncepcí řízení založených na **pěstovaných skupinách stromů stejného stáří a jednoho druhu** s **nákladovou efektivností** srovnatelnou s nákladovou efektivností činností středního nebo velkého rozsahu používaných v souvislosti s ekvivalentním intenzivnějším obhospodařováním lesů a/nebo obhospodařováním jednodruhových lesů se skupinami stromů stejného stáří ([7]).

([1]) Sdělení Komise Evropském u parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“, COM(2015) 614 final ze dne 2. prosince 2015, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614. Prioritní odvětví jsou: plasty, důležité suroviny, potravinářský odpad, biomasa a biologické výrobky a stavební a demoliční odpad.

([2]) Pracovní dokument útvarů Komise „Pokyny týkající se osvědčených postupů k omezování, zmírňování a kompenzování zastavování půdy“, SWD(2012) 101 final ze dne 12. dubna .2012, http://ec.europa.eu/environment/soil/pdf/soil_sealing_guidelines_en.pdf.

([3]) Přijato Radou FAO dne 5. prosince 2016 a schváleno EU a členskými státy, http://www.fao.org/3/a-bl813e.pdf.

([4]) Ministerské prohlášení z Madridu ze dne 22. října 2015 přijaté na setkání na úrovni odborníků v rámci iniciativy pro ochranu lesů v Evropě (Forest Europe) konaném ve dnech 30. června – 2. července 2015, Madrid, Španělsko, http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/III.-ELM_7MC_2_2015_MinisterialDeclaration_adopted-2.pdf#page=5.

([5]) Např. činnosti lesnictví malého rozsahu.

([6]) Philipp S. Duncker, Susana M. Barreiro, Geerten M. Hengeveld, Torgny Lind, William L. Mason, Slawomir Ambrozy a Heinrich Spiecker. Klasifikace přístupů obhospodařování lesů: nový koncepční rámec a jeho použitelnost na evropské lesnictví. Ekologie a společnost, čl. 17 odst. 4: 51. 51. http://dx.doi.org/10.5751/ES-05262-170451, p. 50: „Různé přístupy k obhospodařování lesů nebo systémy lesního hospodářství lze uspořádat spolu se zvyšováním intenzity obhospodařování v závislosti na konkrétních metodách lesního hospodářství a používaných postupech (výběr druhů, příprava lokalit, výsadba, výchova porostů, probírka, finální těžba, používání chemických činitelů atd.) Výběry těchto metod a postupy budou mít následný vliv na struktury a funkce ekosystému lesů, včetně jejich biologické rozmanitosti a jiných kritérií udržitelnosti. V „intenzivním“ obhospodařování lesů se obvykle upřednostňují hospodářské aspekty, a zejména cíle výroby biomasy, zatímco ekologické problémy a jiné funkce a služby ekosystému hrají srovnatelně menší roli. Typické metody a činnosti v rámci tohoto přístupu zahrnují krátké obmýtní doby, stejnověké porosty, možnost používat autochtonní druhy dřevin, používání chemických činitelů, holoseč jako finální způsob těžby, intenzivní strojní činnosti a obdělávání půdy nebo hnojení a vápnění.“

([7]) Např. nové strojní vybavení vhodné pro částečné odstraňování stromů, které řeší variabilitu malého rozsahu v struktuře porostů; předcházení poškození půdy; nové metody inventarizace a systémy IT pro plánování a obhospodařování porostů; technologie dálkového dohledu v zájmu předcházení nezákonné těžbě dřeva; specializovaná technologie pil atd.

Vysvětlivka:

„Obhospodařování lesů blízké přírodě“ (někdy uváděné také jako „lesnictví šetrné k životnímu prostředí“ nebo „lesnictví se souvislým porostem“) je charakterizováno postupy, které se snaží sledovat přírodní procesy a spojit hospodářské využívání lesů s ochranou přírody. Výsledek je aktivně řízen, ale s víceetážovými a bohatými smíšenými lesy, které mají poměrně blízko k přírodním lesům. Koncepce zahrnuje aktivní obhospodařování lesů s těžbou dříví, takže ji nelze zaměňovat za přístupy výslovně určené k ochraně přírodních procesů, např. v oblastech nedotčené přírody. Postupy, které se zpravidla používají, se mezi jednotlivými zeměmi mohou odlišovat, očekávalo by se však, že zahrnou používání prvků domácích druhů stromů nebo druhů stromů přizpůsobených stanovištím, jako je přirozená obnova, omezená činnost strojů, začlenění opatření na ochranu přírody, vyloučení hnojení nebo používání pesticidů, dlouhá délka střídání a těžba jednotlivých kmenů stromů nebo skupin ([1]).

2. Metody zkoušení a provádění ([2]) pro **převedení existujících vysoce hořlavých lesů** na odolnější porosty s menším nárůstem hořlavé hmoty a rizikem šíření požáru, které se opírají o pěstební postupy a postupy obhospodařování půdy upřednostňující polopřírodní smíšené nebo širokolisté lesy, vylučují nadměrné využívání příslušných vodních útvarů a/nebo zajišťují udržitelné využívání půdy snižující riziko požáru a/nebo intenzitu požáru.

Příloha III nařízení o programu LIFE

d) ***Tematické priority pro životní prostředí a zdraví, včetně chemických látek a hluku***: *podpůrné činnosti pro provádění specifických cílů pro životní prostředí a zdraví stanovených v sedmém akčním programu pro životní prostředí, zejména*:

i) podpůrné činnosti pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ([3]) (REACH) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ([4]) (nařízení o biocidních přípravcích) k zajištění bezpečnějšího, udržitelnějšího nebo hospodárnějšího využívání chemických látek (včetně nanomateriálů);

ii) podpůrné činnosti na podporu provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES ([5]) (směrnice o hluku) za účelem dosažení úrovní hluku, které nezpůsobují významné negativní účinky na zdraví lidí a neohrožují je;

iii) podpůrné činnosti pro předcházení závažným haváriím, zejména podporou provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ([6]) (směrnice Seveso III).

Co se týká životního prostředí a zdraví, je třeba přezkoumat nové metody k snížení dopadu chemických látek, hluku a průmyslových havárií na životní prostředí a lidské zdraví.

Upřednostněny proto budou tato témata projektů:

Chemické látky – příloha III oddíl A písm. d) bod i)

Snížení vlivu nejméně jednoho z těchto aspektů **na životní prostředí nebo na lidské zdraví**:

— **látky určené jako nebezpečné pro lidské zdraví nebo životní prostředí podle nařízení o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP)** ([7]),

([1]) Od autorů: Duncker, P. S., S. M. Barreiro, G. M. Hengeveld, T. Lind, W. L. Mason, S. Ambrozy, a H. Spiecker. 2012. Klasifikace přístupů obhospodařování lesů: nový koncepční rámec a jeho použitelnost na evropské lesnictví. Ekologie a společnost, čl. 17 odst. 4: 51.

([2]) Metody a přístupy se budou odlišovat v závislosti např. na velikosti lesnického podniku, druhu vlastnictví, druhu lesa a biogeografické oblasti atd.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ze dne 22. května 2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání (Úř. věst. L 167, 27.6.2012, s. 1).

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES ze dne 25. června 2002 o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí (Úř. věst. L 189, 18.7.2002, s. 12).

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 1).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1), naposledy pozměněné podle technického a vědeckého pokroku: https://echa.europa.eu/regulations/clp/legislation.

— **kombinované účinky chemických látek**, včetně **endokrinních disruptorů**,

— **nanomateriály**,

— **biocidní přípravky a/nebo pesticidy**.

Toho bude dosaženo prostřednictvím jedné nebo více těchto činností:

— bezpečnější nebo udržitelnější používání,

— minimalizace expozice toxickým chemickým látkám ve výrobcích nebo v životním prostředí a/nebo

— náhrada bezpečnějšími látkami nebo nechemickými řešeními.

Hluk – příloha III oddíl A písm. d) bod ii)

V této oblasti budou upřednostněny projekty v městských oblastech, aby se situace zlepšila u maximálního počtu osob.

Snižování **hluku ze silnic v hustě osídlených městských oblastech** používáním nehlučných povrchů a/nebo pneumatik s náklady na životní cyklus, které jsou srovnatelné s náklady běžných povrchů a/nebo pneumatik, při současném dosažení významného snížení hluku.

Průmyslové havárie – příloha III oddíl A písm. e) bod iii)

Usnadňování provádění **směrnice Seveso III** (směrnice 2012/18/EU) o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek zavedením mimořádně nákladově efektivních metodických nástrojů pro **mapování rizik pro lidské zdraví a životní prostředí** a odstranění **domino efektů**. Projekty předpokládají demonstrační použití těchto nástrojů různými odpovědnými subjekty a na základě nich uplatnění opatření k zamezení rizika nebo na jeho snížení.

Příloha III nařízení o programu LIFE

e) ***Tematické priority pro kvalitu ovzduší a emise, včetně městského prostředí***: *podpůrné činnosti pro provádění specifických cílů pro ovzduší a emise stanovených v plánu pro Evropu účinně využívající zdroje a v sedmém akčním programu pro životní prostředí, zejména*:

i) integrované přístupy k provádění právních předpisů o kvalitě ovzduší;

ii) podpůrné činnosti pro posilování souladu s normami Unie pro kvalitu ovzduší a související emise do ovzduší, včetně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/81/ES ([1]) *(směrnice o národních emisních stropech)*;

iii) podpůrné činnosti pro posílené provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ([2]) *(směrnice o průmyslových emisích) se zvláštním důrazem na zlepšení postupu pro vymezení a provádění nejlepších dostupných metod, zajištění snadného přístupu veřejnosti k informacím a posílení přínosu směrnice o průmyslových emisích pro inovace.*

Tematická priorita „kvalita ovzduší a emise, včetně městského prostředí“, se zaměřuje na provádění právních předpisů o kvalitě ovzduší a komplexní přístup k problémům životního prostředí ve městech. Znečištění ovzduší je v Evropě i nadále jedním z nejzávažnějších zdravotních problémů souvisejících se životním prostředím, s úmrtností více než desetkrát vyšší, než je úmrtnost v důsledku dopravních nehod, a má rovněž významný dopad na ekosystémy (např. 70 % lokalit sítě Natura 2000 v EU je v důsledku znečištění ovzduší postiženo eutrofizací). Tímto problémem je třeba se zabývat v souladu s připravovanou strategií EU pro kvalitu ovzduší na období do roku 2030. Projekty by se měly vztahovat na částice a/nebo NO_2, ne na CO_2. Je-li hlavním cílem snížení emisí CO_2, měl by projekt být předložen v rámci podprogramu pro oblast klimatu.

Hlavním nástrojem pro prevenci a kontrolu znečištění z velkých bodových zdrojů je směrnice o průmyslových emisích. Zkušenosti s prováděním směrnice o průmyslových emisích (a její předchůdkyně – směrnice o integrované prevenci a omezování znečištění) umožnily určit další potřeby, pokud jde o informování veřejnosti a zavádění nových technik.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/81/ES ze dne 23. října 2001 o národních emisních stropech pro některé látky znečisťující ovzduší (Úř. věst. L 309, 27.11.2001, s. 22).

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

Upřednostněna proto budou tato témata projektů:

Právní předpisy o kvalitě ovzduší a směrnice o národních emisních stropech – příloha III oddíl A písm. e) body i)–ii)

Není-li výslovně uvedeno jinak, měly by se projekty v oblasti kvality ovzduší zaměřit na městské oblasti, aby se týkaly co největšího počtu osob.

1. **Zlepšení kvality ovzduší a snížení emisí částic** (PM) v oblastech s vysokým používáním pevných paliv, jako je biomasa, uhlí a rašelina pro vytápění domácností. Tyto projekty uplatňují jeden nebo více z těchto aspektů:

   — technické ([1]),

   — řízení,

   — regulační a/nebo

   — řešení založená na pobídkách ([2]).

2. **Udržitelná mobilita silniční dopravy** zaměřená na emise škodlivých látek znečišťujících ovzduší, jejichž snížení je důležité, aby se přispělo k dodržování normy kvality ovzduší, a která se soustřeďuje na jeden nebo více z těchto aspektů:

   — čistější skutečný provoz,

   — ekologičtější nebo elektrická jednostopá motorová vozidla a tříkolová vozidla a/nebo uplatňování příslušných potřeb infrastruktury na rozsah zkoušek a jejich analýza,

   — používání elektrických vozidel nebo vozidel s mimořádně nízkými emisemi ([3]),

   — používání alternativních paliv,

   — inovativní programy dovybavení pro vozidla ([4]),

   — alternativní technologie poháněcích soustav ([5]),

   — systémy přístupu k dopravě s vysokým dopadem, jako jsou nízkoemisní zóny a systémy zpoplatnění komunikací prostřednictvím přísnějších kritérií pro přístup a/nebo označení,

   — využívání inovativních logistických platforem ([6]).

3. **Udržitelná mobilita leteckých a nesilničních pojízdných strojů**, jejímž cílem je snížení emisí, a to zejména z existujících leteckých a nesilničních pojízdných strojů nezahrnutých (dosud) do nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1628 ([7]).

4. **Projekty k snížení emisí amoniaku, methanu a částic ze zemědělství** na podporu provádění modernizovaného kodexu osvědčených postupů při snižování emisí čpavku a částic ze zemědělství, který vypracovala EHK OSN ([8]).

([1]) Např. předběžná úprava paliva, technologie s mimořádně nízkou prašností, vysoce účinné a čisté technologie spalování a kontroly, kombinace energie z obnovitelných zdrojů bez emisí, akumulace tepla.

([2]) Vezměte na vědomí, že přímá platba za pobídky pro třetí strany není způsobilá v rámci programu LIFE podle čl. II odst. 11 vzorové grantové dohody programu LIFE.

([3]) Vozidla s mimořádně nízkými emisemi ve smyslu pracovního programu rámcového programu Horizont 2020, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2016_2017/main/h2020-wp1617-transport_en.pdf. Mohou zahrnovat vozidla veřejných služeb.

([4]) Plánovanými výrobky by mohly být automobily a rovněž jednostopá motorová vozidla a tříkolová vozidla.

([5]) Jako je například elektromobilita a mobilita založená na vodíku.

([6]) Např. dodávky zboží v konečné fázi.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1628 ze dne 14. září 2016 o požadavcích na mezní hodnoty emisí plynných a tuhých znečišťujících látek a schválení typu spalovacích motorů v nesilničních mobilních strojích, o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 a (EU) č. 167/2013 a o změně a zrušení směrnice 97/68/ES (Úř. věst. L 252, 16.9.2016, s. 53). Např. z vodní dopravy, infrastruktury přístavů a stavenišť. Lze sem zahrnout změnu paliva (včetně elektrické energie), palivo s nízkými emisemi (např. letecké palivo s nižším počtem emitovaných částic) a dovybavení technologiemi se sníženými emisemi. Opatření lze doplnit prováděním příslušných městských politik, regulačních přístupů a plánování. Opatření by měla vést k měřitelnému snížení emisí látek znečišťujících ovzduší, např. částice a NO_2.

([8]) http://www.unece.org/index.php?id=41358.

Směrnice o průmyslových emisích – příloha III oddíl A písm. e) bod iii)

Uplatňování **prevence znečištění a metod snižování emisí** uvedených ve směrnici o průmyslových emisích jako nové techniky.

Městské prostředí – příloha III oddíl A písm. e)

Provádění **integrovaných městských politik a regulačních přístupů pro udržitelné plánování a koncepce a/nebo na podporu inovativních technických řešení** za účelem zlepšení alespoň jednoho z těchto aspektů:

— městská veřejná doprava a mobilita,

— energie nebo účinné využívání zdrojů nebo energie z obnovitelných zdrojů bez emisí nebo s nízkými emisemi ([1]) nebo řešení spočívající v materiálech ([2]),

— místní výroba potravin a/nebo

— stav městských ekosystémů a jejich služeb ([3]).

3.2. **Prioritní oblast „příroda a biologická rozmanitost“**

Podle čl. 11 písm. a) nařízení o programu LIFE sledují témata projektů odpovídající této prioritní oblasti a související tematické priority uvedené v příloze III nařízení o programu LIFE specifický cíl „přispívat k přípravě a provádění politiky a právních předpisů Unie v oblasti přírody a biologické rozmanitosti včetně strategie Unie pro biologickou rozmanitost do roku 2020 a směrnice Rady 92/43/EHS ([4]) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ([5]), zejména uplatňováním, vývojem, testováním a demonstrací osvědčených postupů a řešení“.

Program LIFE byl klíčovým nástrojem, který během minulých 25 let podporoval provádění směrnic o ptácích a o přírodních stanovištích a napomáhal a v některých případech byl rozhodující pro zajištění vytvoření sítě Natura 2000. Kontroly účelnosti směrnic o přírodě ([6]) a akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství ([7]) zdůrazňují potřebu zvýšit financování pro tuto prioritní oblast zahrnutou do nařízení v přenesené pravomoci, kterým se mění čl. 9 odst. 4 nařízení o programu LIFE. Oblast programu LIFE „příroda a biologická rozmanitost“ bude pokračovat s cílem zaměřit finanční zdroje na síť Natura 2000, aby se zajistilo úplné splnění závazků týkajících se cíle 1 strategie v oblasti biologické rozmanitosti a současně podpořily projekty, které řeší cíle 2, 3, 4 a 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020.

Projekty v rámci programu LIFE „příroda“ a „biologická rozmanitost“ jsou určeny k tomu, aby se doplňovaly navzájem, případně aby doplňovaly jiné tematické priority týkající se přírody a biologické rozmanitosti, např. když se projekt zaměřuje na síť Natura 2000, měl by se případně zabývat rovněž invazními nepůvodními druhy. Aby se tedy odstranily rozpory, zásady uplatňované v rámci jedné z tematických priorit se vztahují také na doplňující prioritu. Pokud se projekty, kterými se provádějí cíle 2, 3, 4 a/nebo 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, realizují (i pouze částečně) v lokalitách Natura 2000, navržená opatření musí být v souladu s cíli ochrany lokality, plánem obhospodařování lokality nebo rovnocenným nástrojem a/nebo ustavujícím aktem o zvláštních oblastech ochrany. Kromě toho by projekty LIFE zaměřené na lesy mely poskytovat rovněž údaje týkající se příslušných ukazatelů podle kritérií 1, 2, 4 a 5 aktualizovaných celoevropských ukazatelů pro udržitelné obhospodařování lesů ([8]).

([1]) Energie z obnovitelných zdrojů bez emisí nebo s nízkými emisemi. Projekt by se měl vztahovat na částice a/nebo NO_2, ne na CO_2. Je-li hlavním cílem snížení emisí CO_2, projekt by měl být předložen v rámci podprogramu pro oblast klimatu.

([2]) Včetně doplňujících řešení k činnostem iniciativy Pakt starostů a primátorů.

([3]) http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/pdf/102.pdf.

([4]) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

([6]) Pracovní dokument útvarů Komise „Kontrola účelnosti právních předpisů EU týkajících se přírody (směrnice o ochraně ptáků a přírodních stanovišť), SWD(2016) 472 final, 16.12.2016, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků a směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin“ (dále jen „dokument o kontrole účelnosti směrnice o ochraně ptáků a přírodních stanovišť“).

([7]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství“, COM(2017) 198 final, 27.4.2017.

([8]) Ministerské prohlášení z Madridu ze dne 22. října 2015 přijaté na setkání na úrovni odborníků v rámci iniciativy pro ochranu lesů v Evropě (Forest Europe) konaném ve dnech 30. června – 2. července 2015, Madrid, Španělsko, http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/III.-ELM_7MC_2_2015_MinisterialDeclaration_adopted-2.pdf#page=5.

Příloha III nařízení o programu LIFE

a) ***Tematické priority pro přírodu***: *činnosti pro provádění směrnic 92/43/EHS a 2009/147/ES, zejména*:

i) činnosti zaměřené na zlepšení stavu stanovišť a druhů z hlediska ochrany, včetně mořských stanovišť a druhů, a druhů ptáků, které jsou v zájmu Unie;

ii) činnosti na podporu biogeografických seminářů sítě Natura 2000;

iii) integrované přístupy pro provádění prioritních akčních rámců.

Upřednostněna budou tato témata projektů přispívajících k cíli 1 strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 za účelem úplného provedení směrnice o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích:

1. Zlepšení stavu ochrany přírodních stanovišť nebo druhů, které jsou v zájmu Společenství ([1]) podle směrnice EU o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích, zaměřené na **stanoviště sítě Natura 2000 navržená nebo určená pro tyto typy stanovišť nebo druhy** ([2]).

2. Projekty zaměřené na zlepšení stavu typů přírodních stanovišť nebo druhů, které jsou v zájmu Společenství, pokud jejich **stav není „příznivý/stálý a nesnižující se“** nebo „**neznámý**“ podle nejnovějších celkových hodnocení, která členské státy poskytly na příslušné zeměpisné úrovni podle článku 17 směrnice o přírodních stanovištích, nebo podle nejnovějších hodnocení podle článku 12 směrnice o ptácích a hodnocení na úrovni EU.

3. Provádění **mořské složky** směrnice o přírodních stanovištích a směrnice o ptácích a souvisejících ustanovení v deskriptoru 1 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, pokud se tyto projekty zaměřují na jednu či více těchto činností:

— provedení a dokončení vnitrostátních soupisů pro zřízení příbřežních mořských oblastí sítě Natura 2000,

— obnova a správa mořských lokalit sítě Natura 2000, včetně vypracování a provádění plánu řízení oblastí,

— činnosti zaměřené na konflikty mezi ochranou mořského prostředí a rybáři nebo jinými „uživateli moře“ související s druhy, přírodními stanovišti nebo lokalitami a rovněž akce, které spojují ochranná opatření s udržitelným využíváním lokalit sítě Natura 2000, demonstrační nebo inovační přístupy a/nebo

— demonstrační nebo inovační přístupy k posuzování nebo sledování dopadu lidských činností na kritická mořská stanoviště a druhy a jejich používání jako nástroje k řízení konkrétních ochranných opatření.

Příloha III nařízení o programu LIFE

b) ***Tematické priority pro biologickou rozmanitost***: *činnosti pro provádění strategie Unie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, zejména*:

i) činnosti, jejichž cílem je přispět k dosažení cíle 2;

ii) činnosti, jejichž cílem je přispět k dosažení cílů 3, 4 a 5.

Následující témata projektů se zaměřují na dosažení cílů 2, 3, 4 a 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, pokud mají být zaměřeny především na obecné a konkrétní cíle podle článků 3 a 11 nařízení o programu LIFE a financovány z programu LIFE.

([1]) Odkaz na pojem „zájem Společenství“ použitý v tomto kontextu je třeba chápat jako „zájem Unie“.

([2]) Příslušný rámec prioritních činností a akční plány pro přírodní stanoviště a/nebo jednotlivé druhy jsou nástroje k provedení tohoto tématu projektu.

Upřednostněna budou níže uvedená témata projektů:

1. Zpracování a provádění **plánů zelené infrastruktury** ([1]) a činností **zlepšujících stav ekosystémů a služeb, které poskytují** ([2]), a/nebo **propojení** mezi lokalitami sítě Natura 2000 a/nebo jinými chráněnými oblastmi.

   Zpracování a uplatňování **široce napodobitelných metod a/nebo technik týkajících se zelené infrastruktury**, které zvýšením propojení účinně zmírňují negativní dopady **infrastruktury energetiky nebo dopravy** na biologickou rozmanitost. Tyto techniky a/nebo metody by měly být **nákladově efektivnější než kvalitativně rovnocenná řešení** už nabízená na trhu a případně by měly vést k bezplatně sdíleným řešením nebo tvorbě technických norem.

2. Zpracování a uplatňování nástrojů zaměřených na **začlenění biologické rozmanitosti do finančních a obchodních rozhodnutí**, aby se prostřednictvím ochrany a obnovy biologické rozmanitosti prováděné během projektu zabezpečilo, že nedojde k **žádným čistým ztrátám biologické rozmanitosti a/nebo se za poskytování ekosystémových služeb zajistí vyšší příjmy** ([3]).

3. Zaměření na **ohrožené druhy nebo přírodní stanoviště**, které **nejsou uvedeny v přílohách směrnice o přírodních stanovištích**, mají však status **„ohrožený" nebo horší** v evropských červených seznamech druhů ([4]) nebo přírodních stanovišť ([5]), nebo v červeném seznamu Mezinárodního svazu ochrany přírody ([6]) pro druhy, které nejsou zahrnuty do evropských červených seznamů.

4. Řešení **invazních nepůvodních druhů** ([7]) zkoušením a prováděním těchto třech kroků ve vhodném prostorovém měřítku v komplexním rámci:

   — prevence zavlékání invazních nepůvodních druhů, zejména zabývání se prioritními cestami jejich zavlečení,

   — zřízení systému včasného zjištění a rychlé eradikace a

   — eradikace, kontrola nebo zabránění šíření usazených invazních nepůvodních druhů.

   Měly by se vytvořit projekty za účelem zlepšení existujících – nebo zavedení nových – technických, správních a/nebo právních rámců na příslušné úrovni, mimo jiné zejména pro druhy zařazené na seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1143/2014 ([8]).

   Vysvětlivka: Pokud se opatření už řešilo nezávisle na projektu, nebo je není možné řešit v kontextu projektu, projektové činnosti by se měly alespoň jasně zařadit do širšího rámce, který spojuje všechny tři kroky.

3.3. **Prioritní oblast „správa a informace v oblasti životního prostředí"**

Podle čl. 12 písm. a) nařízení o programu LIFE sledují témata projektů odpovídající této prioritní oblasti a související tematické priority uvedené v příloze III nařízení o programu LIFE specifický cíl „prosazovat zvyšování informovanosti o záležitostech životního prostředí, včetně získávání veřejné podpory a podpory zúčastněných subjektů pro tvorbu politik Unie v oblasti životního prostředí, a prosazovat znalosti o udržitelném rozvoji a nové způsoby udržitelné spotřeby".

([1]) Zelená infrastruktura je strategicky plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí s rozdílnými environmentálními rysy, jež byla navržena a je řízena s cílem poskytovat širokou škálu ekosystémových služeb. Zahrnuje zelené plochy (nebo modré plochy, jde-li o vodní ekosystémy) a jiné fyzické prvky v pevninských (včetně pobřežních) a mořských oblastech. Na pevnině se zelená infrastruktura může nacházet ve venkovských oblastech i v městském prostředí. Viz http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013DC0249.

([2]) http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/pdf/MAESWorkingPaper2013.pdf.

([3]) Příklady viz kromě jiného platforma Podnikání a biologická rozmanitost http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/resources/index_en.htm.

([4]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm.

([5]) http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm.

([6]) http://www.iucnredlist.org/.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35), a v rámci cíle 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti nebo za účelem přispění k dosažení úrovně ochrany popsané v deskriptoru 2 – Nepůvodní druhy, příloha I bod 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES.

([8]) Seznam se pravidelně aktualizuje, např. prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1141 ze dne 13. července 2016, kterým se přijímá seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 (Úř. věst. L 189, 14.7.2016, s. 4).

Příloha III nařízení o programu LIFE

Prioritní oblast „správa a informace v oblasti životního prostředí“

a) informační a komunikační činnosti a kampaně na zvyšování informovanosti v souladu s prioritami sedmého akčního programu pro životní prostředí;

b) podpůrné činnosti účinného kontrolního postupu, jakož i opatření na podporu dodržování právních předpisů v souvislosti s legislativou Unie týkající se životního prostředí a na podporu informačních systémů a informačních nástrojů v oblasti provádění právních předpisů Unie týkajících se životního prostředí.

Informační a komunikační činnosti a kampaně na zvyšování informovanosti – příloha III oddíl C písm. a)

Při posuzování evropské přidané hodnoty navrhovaných projektů bude zohledněn zeměpisný rozsah informačních a komunikačních činností a kampaní na zvyšování informovanosti.

Zvýšení informovanosti o problémech životního prostředí, politikách EU v oblasti životního prostředí, nástrojích a/nebo právních předpisech v příslušné cílové skupině, jehož cílem je změnit jejich chápání a podpořit chování a postupy šetrné vůči životnímu prostředí a/nebo přímé zapojení občanů. Žadatelé musí poskytnout dostatečné důkazy, že změna úrovní informovanosti ([1]) v oblastech řešených projektem je rozhodující faktor, který podporuje správné provádění a/nebo budoucí rozvoj nástrojů politik a/nebo právních předpisů EU v oblasti životního prostředí. Činnosti zvyšování informovanosti by měly mít co nejširší působnost odpovídající konkrétním cílovým otázkám ([2]). Předmětné problémy životního prostředí, politiky, nástroje a/nebo právní předpisy EU v oblasti životního prostředí by měly být přímo provázány s jedním nebo několika tématy těchto třech priorit uvedených níže ([3]):

Zelený růst:

— udržitelná spotřeba se zaměřením na předcházení odpadům, zejména odpadům z plastů, potravinářským odpadům a odpadkům v moři,

— přechod na oběhové hospodářství, zejména provádění udržitelných obchodních modelů, udržitelné výroby, výrobků a služeb ([4]).

Spojení s občany:

— Natura 2000 a přínosy provádění evropských právních předpisů o přírodě v souladu s akčním plánem pro přírodu, lidi a hospodářství ([5]),

— invazní nepůvodní druhy,

— bezpečné používání chemických látek,

— přínosy přírody, včetně zelené infrastruktury a souvisejících služeb ekosystému.

Realizace:

— kvalita ovzduší v městských oblastech a její účinek na zdraví,

— přínosy provádění právních předpisů o vodě.

([1]) Úroveň informovanosti se zde definuje jako podíl cílové skupiny, která zná myšlenku/lhůtu/výrobek/koncepci/výzvu v oblasti životního prostředí/atd., jež je předmětem navrhované práce na projektu programu LIFE. Viz rovněž rozlišování uskutečněné v rámci klíčových ukazatelů projektu LIFE (http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/life2014_2020/documents/160215_LIFEproject_level_outcome_indicators.pdf=) mezi „působením“ (působení je definováno jako úspěšné poskytnutí informací specifických pro projekt cílové skupině (veřejnost nebo skupiny zúčastněných stran) představované jejími jednotlivými členy. Z určitých vzorců chování lze vyvodit, že na jednotlivé osoby bylo působeno, a „zvyšování informovanosti“ (zvyšování informovanosti se definuje jako úspěšné zvýšení chápání a znalostí prioritní oblasti projektu mezi cílovou skupinou (veřejnost nebo skupiny zúčastněných stran představované jejími jednotlivými členy) jako základ změny chování.

([2]) Obecně by se tyto návrhy měly plně zaměřit např. na členský stát, několik členských států nebo celou EU, celé odvětví trhu, hlavní metropolitní oblast, druhy v jejich celém rozsahu, biogeografickou oblast nebo všechny regiony, které se potýkají s podobným problémem.

([3]) Převzato ze strategického plánu GŘ pro životní prostředí na roky 2016–2020:

([4]) Včetně udržitelné výstavby.

([5]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství“, COM(2017) 198 final, 27.4.2017, http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/index_en.htm.

Podpůrné činnosti účinného kontrolního postupu, jakož i opatření na podporu dodržování právních předpisů – příloha III oddíl C písm. b)

Informační systémy, kvalita veřejné správy a dobrovolné přístupy

1. **Zlepšení informačních systémů v oblasti životního prostředí** provozovaných orgány veřejné správy pro **elektronické shromažďování, zpracovávání, ukládání a sdílení informací v oblasti životního prostředí** rozvojem a poskytováním nových nebo případně zdokonalením existujících systémů. Projekty by měly zlepšit provádění politiky EU v oblasti životního prostředí a být v souladu s povinnostmi EU podávat zprávy.

   Vysvětlivka:

   Zlepšení mohou být ve formě snížení administrativní zátěže, lepšího sdílení informací v rámci orgánů a mezi nimi, zvýšeného konečného využívání informací o životním prostředí, kromě jiného i podávání zpráv a lepších služeb pro konečné uživatele, včetně veřejnosti.

   Co se týče údajů z monitorování chemických látek, projekty by měly zlepšit jejich dostupnost a přístup k nim pro regulační procesy prostřednictvím používání informační platformy pro chemické monitorování (IPCheM), spojením a uvedením údajů o chemickém monitorování do souladu s údaji o lidském zdraví a stavu životního prostředí.

2. **Zlepšení kapacity a kvality veřejné zprávy, pokud jde o plány, programy, analýzy, přezkumy a posouzení a/nebo povolení, výjimky a jiná rozhodnutí o konkrétních činnostech**, případně také v partnerství se soukromými subjekty, s cílem snížit administrativní zátěž a současně optimalizovat výsledky v oblasti životního prostředí a eventuálně začlenit ochranu přírody.

   Projekty se zaměří na jeden nebo několik z těchto aspektů:

   Plány, programy, analýzy, přezkumy a posouzení

   — **plány kvality ovzduší** ([1]),

   — **národní programy omezování znečištění ovzduší** ([2]),

   — **plány povodí** ([3]) a související programy opatření, analýzy a přezkumy,

   — **územní plány námořních prostor** a související programy opatření a námořní strategie s cílem zajistit vzájemné působení s iniciativou Natura 2000 a plány povodí,

   — **plány zvládání povodňových rizik** ([4]),

   — **akční plány týkající se dusičnanů** ([5]),

   — **plány pro nakládání s odpady** ([6]),

   — **plány péče o lokality sítě Natura 2000** ([7]),

   — **plány obhospodařování lesů vyžadované nařízením o rozvoji venkova**, aby se zajistila větší biologická rozmanitost lesů,

([1]) Např. jak se to předpokládá podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ue dme 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (Úř. věst. L 152. 11.6.2008, s. 1).
([2]) Směrnice Evropského a parlamentu a Rady (EU) 2016/2284 ze dne 14. prosince 2016 o snížení národních emisí některých látek znečišťujících ovzduší, o změně směrnice 2003/35/ES a o zrušení směrnice 2001/81/ES (Úř. věst. L 344, 17.12.2016, s. 1).
([3]) Směrnice 2000/60/ES viz články 5, 11 a 13.
([4]) Směrnice 2007/60/ES.
([5]) Směrnice 91/676/EHS .
([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).
([7]) Směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147ES.

— **územní a jiné plány vyžadující strategické posouzení životního prostředí** ([1]) s cílem zvýšit pozornost věnovanou ekosystémům ([2]) a jejich službám ([3]),

— **posouzení ekosystémových služeb a souvisejících činností** ([4]) a/nebo

Rozhodnutí týkající se:

— **průmyslových emisí**,

— **nakládání s odpady**,

— **znečištění vody a odběru vody** ([5]),

— **ochrany přírody** ([6]).

Vysvětlivka:

U plánů, programů nebo jiných cílených opatření by zlepšení kapacity a kvality veřejné správy mohlo souviset s jedním nebo několika z těchto aspektů: zapojením a podporou zúčastněných stran, konzultacemi s veřejností, optimalizací obsahu dokumentů, sledováním provádění cíleného opatření a souladu s ním, sdílením osvědčených postupů, využíváním účinných metod pro přípravu, revizi a posouzení cílených opatření z hlediska životního prostředí. Větší kapacita sledování, např. pomocí značně rozptýlených metod a metod sledování v reálném čase souvisle vytvořených v četných lokalitách, zvyšuje možnosti a informační bázi nejenom pro posouzení plánů, ale také pro vytvoření nových, dynamických plánů.

Co se týče plánů péče o lokality sítě Natura 2000 a rozhodnutí souvisejících s ochranou přírody, měla by se vzít v úvahu doporučení z biogeografických seminářů Natura 2000. Rozhodnutí týkající se ochrany přírody zohledňují požadavky na povolení podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o přírodních stanovištích a pravidla o ochraně druhů podle článků 12 a 16 směrnice o přírodních stanovištích a článků 5 a 9 směrnice o ptácích.

Posouzení zahrnuje měření a modelování a rovněž zavedení a/nebo zlepšení emisních inventur.

Rozhodnutími jsou rozhodnutí příslušných orgánů za účelem dodržování příslušných právních předpisů EU v oblasti životního prostředí.

3. **Zpracování, podpora, provádění a/nebo harmonizace** jednoho nebo více z těchto **dobrovolných přístupů a jejich využívání** subjekty, které usilují o snížení vlivu jejich činností, výrobků a služeb na životní prostředí:

— **ověřování** výkonnosti inovačních technologií **třetí stranou**, když jsou připraveny vstoupit na trh, jako je ověřování environmentálních technologií (ETV) ([7]),

— **pravidla produktové kategorie ke stanovení environmentální stopy (Product Environmental Footprint Category Rules – PEFCR) a/nebo odvětvová pravidla ke stanovení environmentální stopy organizace (organisation environmental footprint sectoral rules – OEFSR)** na evropské úrovni pro výrobky a odvětví zatím nezahrnuté do existujících PEFCR/OEFCR a souvisejících vysoce kvalitních databází na základě **evropské metodiky měření ekologické stopy** ([8]) a nejnovějších dostupných pokynů ([9]),

— **opatření, služby, sítě a nové obchodní modely** na podporu používání přepracovaných, opravených a obnovených a/nebo opakovaně použitých výrobků spojené rovněž se životností výrobku a plánovaným zastaráváním a/nebo na podporu používání oficiálně uznaných ekoznaček, například **ekoznačky EU**,

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).
([2]) Včetně půdních ekosystémů.
([3]) Mapování biologické rozmanitosti, posouzení a hodnocení ekosystémů a jejich služeb v souladu s první zprávou o mapování a posuzování ekosystémů a jejich služeb (MAES):
([4]) Strategie EU týkající se biologické rozmanitosti, opatření 5.
([5]) Včetně analýzy potřebné k vytvoření účinných politik pro stanovení cen vody.
([6]) Podle směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147/ES.
([7]) https://ec.europa.eu/environment/ecoap/etv_en
([8]) Doporučení Komise 2013/179/EU ze dne 9. dubna 2013 o používání společných metod pro měření a sdělování environmentálního profilu životního cyklu produktů a organizací (Úř. věst. L 124, 4.5.2013, s. 1).
([9]) https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/EUENVFP/Documents+of+common+interest.

— společné specifikace **pro nabídková řízení a/nebo zavádění nástrojů sledování** pro orgány veřejné správy s podobnými potřebami nákupu, aby se podpořilo využívání **zadávání zelených a veřejných zakázek v rámci oběhového hospodářství**,

— spojení pobídek v oblasti regulace, financí nebo dobré pověsti s environmentální výkonnosti pomocí **EMAS**,

— posouzení **náročnosti budov z hlediska životního prostředí**, v němž se používá rámec pro budování s klíčovými ukazateli ([1]).

Zajištění dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a přístupu ke spravedlnosti

1. **Podpora zajišťování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí** jejich vyvíjením a prováděním nebo prováděním existujících přeshraničních, vnitrostátních nebo regionálních strategií založených na posouzení rizika s cílem **podpořit, kontrolovat a prosazovat dodržování právních předpisů** používáním kombinace správního práva, trestního práva a práva týkajícího se odpovědnosti za životní prostředí, pokud jde o jeden nebo více z těchto aspektů:

   — **trestné činy a porušování předpisů v oblasti odpadů,**

   — **nedovolený obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy,**

   — **trestné činy a porušování předpisů v oblasti volně žijících a planě rostoucích druhů, včetně nezákonné těžby dřeva,**

   — **difuze a/nebo bodový zdroj znečištění vody a/nebo nezákonný odběr vody,**

   — **bodové a mobilní zdroje znečištění ovzduší.**

   Vysvětlivka:

   „Založený na posouzení rizik“ se vztahuje na posouzení, za prvé, nakolik je pravděpodobné, že určité kategorie osob spáchají trestné činy, a za druhé, jak závažný vliv se očekává na životní prostředí a lidské zdraví. Čím větší je pravděpodobnost páchání trestných činů a čím větší je očekávaný vliv, tím naléhavější je potřeba zásahu. Výběr zásahu by měl odrážet povahu rizika a měl by se podle možnosti zaměřit na jeho zmírnění.

2. **Podpora zajišťování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí** vytvořením nových, nebo pokud jsou už zavedeny, zdokonalením existujících přeshraničních, vnitrostátních nebo regionálních **sítí odborníků nebo expertů** pro zajišťování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí, nebo pokud jsou už zavedeny, zvýšením **odborné kvalifikace a přípravy** ([2]), aby se zlepšil soulad se závaznými nástroji EU v oblasti životního prostředí, a to podporou, kontrolou a prosazováním dodržování právních předpisů s použitím kombinace správního práva, trestního práva a práva týkajícího se odpovědnosti vůči životnímu prostředí.

   Vysvětlivka:

   Mezi odborníky pro zajišťování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí mohou patřit odborníci, kteří pracují pro orgány a instituce odpovědné za zajišťování dodržování právních předpisů, jako jsou místní a regionální orgány, orgány policie a celní orgány, agentury a inspektoráty pro životní prostředí, vrcholné veřejné orgány auditu a justice. Mohou sem patřit také nevládní organizace a akademici a výzkumníci specializovaní na jeden nebo více aspektů zajišťování dodržování právních předpisů. Pokud jde o odbornou kvalifikaci a přípravu, projekty by měly zajistit akademická potvrzení a maximalizovat potenciál informační technologie takovými prostředky, jako jsou webináře a hromadné otevřené on-line kurzy (MOOC), za účelem umožnění dálkového studia, kterého se dostane co největšímu počtu odborníků nákladově co nejefektivnějším způsobem.

3. **Rozvoj a používání inovačních nástrojů a opatření na podporu, sledování a prosazování dodržování právních předpisů** vytvořením a používáním nových, nebo případně zdokonalením existujících nástrojů a opatření, které patří do jedné nebo více těchto kategorií:

   — **systémy a metody na podporu dodržování právních předpisů** založené na posouzení rizika,

   — **systémy a metody pro účinné sledování a dodržování** závazných nástrojů EU v oblasti životního prostředí založené na posouzení rizika a získání důkazů o problémech dodržování a jejich analýza, na nichž mohou být spolehlivě založena navazující opatření,

([1]) http://susproc.jrc.ec.europa.eu/Efficient_Buildings/; klíčové ukazatele: http://susproc.jrc.ec.europa.eu/Efficient_Buildings/documents.html.

([2]) Projekty by měly zajistit akademická potvrzení o kvalifikaci a odborné přípravě a maximalizovat potenciál informační technologie takovými prostředky, jako jsou webináře a hromadné otevřené on-line kurzy (Massive Open Online Courses – MOOC), za účelem umožnění dálkového studia, kterého se dostane co největšímu počtu odborníků nákladově co nejefektivnějším způsobem.

— **systémy a metody pro účinné sledování a prosazování** v reakci na nedodržování závazných nástrojů EU v oblasti životního prostředí nebo souvisejících odpovědností, které zahrnují správní právo, trestní právo a právo týkající se odpovědnosti za životní prostředí.

Vysvětlivka

Cílem systémů a metod založených na posouzení rizika je pochopení, jak majitelé půdy, průmysl, malé a střední podniky, podniky poskytující veřejné služby nebo jiní („odpovědné subjekty“) plní povinnosti podle závazných nástrojů EU v oblasti životního prostředí, a jaký vliv bude mít jejich neplnění na životní prostředí a lidské zdraví. Na základě těchto vědomostí takové systémy a metody usilují o přispění k dodržování právních předpisů a odrazování od jejich nedodržování prostřednictvím podpory, sledování a prosazování.

Systémy a metody podpory by mohly zahrnovat využívání pokynů, poradenské služby, kampaně na zvyšování informovanosti, dohody o partnerství nebo systémy vlastního sledování, které pomáhají odpovědným subjektům předpisy dodržovat. Systémy a metody sledování by se měly týkat inspekcí na místě, dohledu (kromě jiného i využíváním družic a dronů), kontrol na místě, systému shromažďování informací, analýzy průmyslu, policejního vyšetřování, analýzy údajů a environmentálního auditu. Metody sledování a prosazování mohou mít podobně široký rozsah.

4. **Zlepšení vyřizování stížností v oblasti životního prostředí orgány veřejné správy a podaných veřejností**, případně i v partnerství se soukromými subjekty, rozvojem a poskytováním nových, nebo pokud jsou k dispozici, tak zdokonalením existujících **systémů a metod pro vyřizování stížností a jejich podávání** ze strany veřejnosti, s cílem optimalizovat spolehlivost poskytovaných informací, usnadňovat vzájemnou součinnost mezi orgány a veřejností, minimalizovat administrativní zátěž a přispívat k úspěšnému provádění závazných nástrojů EU v oblasti životního prostředí.

Vysvětlivka:

Systémy a metody pro vyřizování a podávání stížností mohou zahrnovat elektronické systémy vyřizování stížností, horké linky, střediska pro sledování a jiné občanské vědecké platformy. Občanské vědecké platformy mohou kromě jiného příslušným vnitrostátním, regionálním a místním orgánům umožnit zapojit občany do problematiky stavu životního prostředí a jiných forem sledování a současně vytvářet harmonizovanější a použitelnější údaje.

5. **Podpora přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí a/nebo zprostředkování** mezi veřejností, nevládními organizacemi, právníky, justicí, veřejnými správami nebo jinými zúčastněnými stranami s cílem zlepšit znalosti, pochopení a používání těchto prostředků pro řešení sporů v oblasti životního prostředí, se zvláštním zaměřením na:

— ochranu lidského **zdraví a dobré životní podmínky** pomocí požadavků nástrojů EU v oblasti ochrany ovzduší, vody a v oblasti odpadů zahrnutých do tematických priorit programu LIFE,

— **ochranu přírody, biologické rozmanitosti** a **kvality vody** pomocí nástrojů v oblasti přírody, biologické rozmanitosti a vody zahrnutých do tematických priorit programu LIFE,

— účinné uplatňování **směrnice o odpovědnosti za životní prostředí** ([1]).

Projekty by měly čerpat z existujících modulů a know-how v oblasti odborné přípravy týkajících se environmentálního práva vypracovaného Komisí ([2]).

4. SPOJENÍ OBECNÝCH CÍLŮ S GRANTY NA AKCE V RÁMCI PODPROGRAMU PRO OBLAST KLIMATU

V souladu s obecnými cíli nařízení o programu LIFE a v zájmu zajištění potřebné přidané hodnoty Unie bude provádění grantů na akce spojeno se třemi prioritními oblastmi v oblasti klimatu uvedenými v článku 13 nařízení o programu LIFE: zmírnění změn klimatu, přizpůsobení se změnám klimatu a správa a informace v oblasti klimatu, jakož i konkrétní cíle uvedené v článcích 14, 15 a 16 nařízení o programu LIFE. U grantů na akce v rámci podprogramu pro oblast klimatu nejsou stanoveny tematické priority a témata projektů; příslušné oblasti politiky týkající se klimatu jsou však uvedeny níže a každoroční výzvy k předkládání návrhů obsahují také podrobnější pracovní oblasti v souvislosti s dále uvedenými oblastmi politiky.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

([2]) http://ec.europa.eu/environment/legal/law/training_package.htm.

Program LIFE přispěje k transformaci Unie v nízkouhlíkovou společnost odolnou vůči změnám klimatu, a to podporou provádění politiky EU v oblasti klimatu a přípravou EU na výzvy v oblasti klimatu v nadcházejících letech a desetiletích. Prioritami v tomto ohledu jsou: provádění rámce politiky EU v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a cíle plánu do roku 2050, jakož i Pařížská dohoda a politika přizpůsobení se změnám klimatu. Nová technologie pro zmírnění změn klimatu bude usnadněna prostřednictvím osvědčených postupů a demonstračních a pilotních projektů za účelem úspěšného financování v příslušných případech. Politika EU v oblasti klimatu bude pevně provázána s místními osvědčenými postupy a iniciativami a ukázkovými příklady nových a lepších přístupů k zajištění přechodu na nízkouhlíkovou společnost odolnou vůči změně klimatu. K zajištění úspěchu je třeba přezkoumat rovněž stávající nízkouhlíkové technologie/řešení, pokud jde o netechnologické překážky, které brání jejich proniknutí na trh. Program LIFE podpoří i provádění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu s cílem přispět k Unii odolnější vůči změnám klimatu ([1]).

Pokud jde o zmírňování změny klimatu, projekty by měly na vnitrostátní, regionální nebo subregionální úrovni demonstrovat nízkouhlíkové strategie nebo plány využívání půdy. To bude zahrnovat začlenění opatření k snížení emisí a účinnému využívání zdrojů ve všech odvětvích a podporu nástrojů, které mají vést ke změně chování. Bude také poskytnuta podpora pro zavedení nových přístupů (vzorová města a regiony), případně pomocí globálního paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky ([2]), pro výrobu, spotřebu a správu s transformačním dopadem.

Pokud jde o prioritní oblasti přizpůsobení, měla by se poskytnout podpora provádění strategií pro přizpůsobení, a to zaměřením na řadu klíčových oblastí s přidanou hodnotou EU, včetně projektů na regionální nebo přeshraniční úrovni a případně prostřednictvím přizpůsobení založeného na ekosystémech. Projekty budou mít demonstrační potenciál a potenciál, pokud jde o přenositelnost a měly by se zabývat podporou inovačních řešení týkajících se přizpůsobení, zejména prostřednictvím mobilizace soukromého sektoru, případně globálního paktu starostů a primátorů. Projekty by měly rovněž podporovat součinnost mezi přizpůsobením se změnám klimatu a jejich zmírňováním a také politikami pro snížení rizika katastrof.

Současná a budoucí politika EU by mohla být podpořena uplatňováním těchto opatření v oblasti klimatu:

a) Zmírňování změny klimatu

— snahy členských států a regionálních/místních orgánů snížit emise skleníkových plynů v odvětvích nezahrnutých do systému EU pro obchodování s emisemi (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([3]) o EU ETS) a do rozhodnutí o sdílení úsilí (rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 406/2009/ES ([4])): doprava a pohonné hmoty, zemědělství, stavebnictví (např. energetická účinnost v budovách), využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví,

— rozvoj a zavádění započítávání emisí skleníkových plynů a zmírňování změny klimatu v oblasti využívání půdy,

— rozvoj postupů hospodaření s půdou, které mají dopad na emise a pohlcování emisí, například jakožto doplňková opatření k opatřením, která jsou podporována z evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF); nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ([5]),

— akce, které zlepšují fungování systému pro obchodování s emisemi a které mají vliv na průmyslovou výrobu náročnou na energii a výrobu s vysokou produkcí skleníkových plynů,

([1]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (COM(2013) 216 final).
([2]) http://www.covenantofmayors.eu.
([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275 25.10.2003, s. 32).
([4]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 406/2009/ES ze dne 23. dubna 2009 o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky Společenství v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 136).
([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

— fluorované plyny a látky poškozující ozonovou vrstvu, zejména projekty, které pomáhají provádět Montrealský protokol a jeho kigalskou změnu a nařízení EU o fluorovaných skleníkových plynech a/nebo

— sledování skleníkových plynů a podávání zpráv o nich ze strany orgánů;

b) Přizpůsobování se změně klimatu

— přizpůsobení měst a územní plánování, které omezuje dopady změn klimatu,

— odolnost infrastruktury, včetně používání přístupů modro-zelené infrastruktury a přístupů k přizpůsobení založených na ekosystémech,

— udržitelné hospodaření s vodou v oblastech ohrožovaných suchem, zvládání povodní a pobřežní správa,

— odolnost odvětví zemědělství, lesnictví a cestovního ruchu, i v ostrovních a horských oblastech a/nebo

— podpora nejvzdálenějších regionů EU: příprava na mimořádné povětrnostní jevy, zejména v pobřežních oblastech;

c) Správa a informace v oblasti klimatu

— zpracování a provádění vnitrostátních strategií v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a/nebo strategií do poloviny století,

— stimulování změny chování, rozšíření snah o snižování emisí a opatření pro účinné využívání zdrojů v odvětvích,

— posouzení fungování systému EU pro obchodování s emisemi,

— budování kapacit, zvyšování informovanosti konečných uživatelů a v distribučním řetězci zařízení produkujících fluorované plyny,

— sledování politiky v oblasti klimatu, posouzení a následné hodnocení a/nebo

— osvědčené postupy a činnosti zvyšování informovanosti, které řeší potřeby přizpůsobení se změnám klimatu.

5. ODBORNÁ METODIKA PRO POSTUP VÝBĚRU PROJEKTŮ A KRITÉRIA VÝBĚRU PRO PŘIDĚLENÍ GRANTŮ (ČL. 24 ODST. 2 PÍSM. d) NAŘÍZENÍ O PROGRAMU LIFE)

V této části je popsána odborná metodika pro postup výběru projektů a v případě grantů hlavní kritéria způsobilosti ([1]) a kritéria přidělení podle článku 2 a 19 nařízení o programu LIFE. Jelikož metodika a kritéria jsou pro stejné druhy projektů v rámci obou podprogramů v zásadě totožné, výslovný odkaz na jeden z podprogramů bude uveden pouze v případě, že existují rozdíly.

U všech druhů grantů bude doplňkovost a optimální využití financování EU, včetně financování doplňkových činností z dalších finančních nástrojů Unie, jak je stanoveno v článku 8 nařízení o programu LIFE, posouzeno a zohledněno v kritériu přidělení „přidaná hodnota EU: součinnost“. Aby se zabránilo nežádoucímu překrývání, musí žadatelé zdůvodnit, proč se rozhodli požádat o financování z programu LIFE namísto jiného financování Unie v případě, že by toto financování rovněž podporovalo podobné projekty nebo akce.

Projekty financované v jedné prioritní oblasti zamezí narušení cílů týkajících se životního prostředí nebo klimatu v jiné prioritní oblasti, ledaže je v návrhu jejich dopad jednoznačně vysvětlen a odůvodněn a případně byly řádně naplánovány možné alternativy a opatření pro jeho zmírnění a přizpůsobení se těmto dopadům.

Další podrobnosti budou uvedeny v pokynech pro podávání žádostí a hodnocení, které budou zveřejněny společně s příslušnými výzvami k předkládání návrhů. V rámci současného pracovního programu a nařízení o programu LIFE může být výběr projektů v každoroční výzvě k předkládání návrhů přizpůsoben a upraven.

([1]) Význam pojmu „výběr“ v čl. 24 odst. 2 písm. d) nařízení o programu LIFE zahrnuje význam pojmu „způsobilost“ v článku 19 nařízení o programu LIFE a článku 131 finančního nařízení.

5.1. **Granty na akce**

Návrhy žadatelů, které je nutno vyloučit, nebo kteří nesplňují obecná kritéria způsobilosti podle článku 131 finančního nařízení, nepostoupí dále.

Kromě toho musí návrhy splňovat požadavky na přípustnost (např. u některých projektů podání žádosti pouze digitálně) a kritéria způsobilosti (např. soulad s pokyny týkajícími se způsobilosti izraelských subjektů a jejich činností na územích okupovaných Izraelem od roku 1967, pokud jde o granty, ceny a finanční nástroje financované EU počínaje rokem 2014 ([1])), jež se vztahují na všechny granty na akce v rámci programu LIFE a budou výslovně uvedeny rovněž v příslušných pokynech pro podávání žádostí.

Kritéria způsobilosti vztahující se na různé druhy projektů jsou uvedena v příslušné části níže. Kritéria, která se vztahují stejně na různé typy projektů, jsou uvedena v oddíle 5.1.1 (projekty podle čl. 18 písm. a), b) c) a h) nařízení o programu LIFE).

Podle čl. 6 odst. 2 nařízení o programu LIFE se právnická osoba usazená mimo Unii může podílet na projektech uvedených v článku 18 nařízení o programu LIFE, jestliže příjemce koordinující daný projekt má sídlo v Unii a činnost, která má být prováděna mimo Unii, splňuje požadavky stanovené v čl. 6 odst. 1 nařízení o programu LIFE. Tyto činnosti tudíž musí nezbytně dosáhnout cílů Unie v oblasti životního prostředí a klimatu a zajistit efektivnost opatření projektů („zásahy“) uskutečňovaných na území členských států, na která se vztahují smlouvy.

Podle článku 7 nařízení o programu LIFE je spolupráce s příslušnými mezinárodními organizacemi a s jejich institucemi a orgány v průběhu provádění programu LIFE možná, pokud je to zapotřebí k dosažení obecných cílů uvedených v článku 3 nařízení o programu LIFE.

Návrhy budou mimoto vybrány pouze tehdy, pokud mohou na základě konkrétních podkladů týkajících se činnosti žadatele v předchozích letech prokázat:

— provozní způsobilost – žadatel musí mít odborné kompetence a kvalifikace nezbytné k provedení navrhovaného projektu a

— finanční způsobilost – žadatel musí disponovat stabilními finančními zdroji dostatečnými k tomu, aby byl schopen pokračovat v činnosti po celou dobu trvání projektu a podílet se na jeho financování.

Při výběru veřejných orgánů a mezinárodních organizací se použije článek 131 finančního nařízení, pokud jde o jejich finanční způsobilost.

5.1.1. *Projekty podle čl. 18 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE*

Výběr pilotních a demonstračních projektů, projektů využívajících osvědčených postupů, informačních projektů, projektů zaměřených na zvyšování informovanosti a projektů zaměřených na šíření osvědčených postupů ve smyslu čl. 18 písm. a), b) c) a h) nařízení o programu LIFE sleduje stejnou odbornou metodiku pro výběr projektů a podléhá obdobným kritériím způsobilosti a udělení zakázky, jak je uvedeno níže.

5.1.1.1. Odborná metodika pro postup předkládání a výběru projektů

Vzhledem k návrhu předloženému v hodnocení v polovině období a kladným zkušenostem získaným s dvoufázovými přístupy v některých dalších programech EU, zavádí současný pracovní program LIFE dvoufázový přístup u těch prioritních oblastí, kde se zdá, že dosud potenciální žadatele s projektovými záměry s vysokou přidanou hodnotou EU, kteří nemají zkušenosti s programem LIFE, odradila úroveň podrobností potřebných pro hodnocení úplného návrhu projektu s ohledem na relativně malé šance na úspěch. Ve dvoufázovém přístupu budou požádáni o předložení úplného návrhu (viz oddíl 5.1.1.2 písm. b) pouze žadatelé s návrhy, které mají velkou šanci, že budou vybrány.

Proto se v rámci současného programu LIFE stanoví dva postupy:

— dvoufázový přístup založený na koncepčním dokumentu, po němž následuje úplný návrh,

— jednostupňový přístup založený pouze na úplném návrhu.

([1]) Úř. věst. C 205, 19.7.2013, s. 9.

Výběr mezi těmito dvěma přístupy provede výkonná agentura v dohodě s Komisí (Generální ředitelství pro životní prostředí a oblast klimatu) s ohledem na organizační a provozní omezení pro každou výzvu k předkládání návrhů.

U výzvy v roce 2018 bude použit dvoufázový přístup pro podprogram pro životní prostředí. Na základě zpětné vazby od příjemců se v následujících letech může přístup rozšířit na podprogram pro oblast klimatu.

Hodnocení úplného návrhu v jednofázovém přístupu je popsáno v oddílech 5.1.1.2 a 5.1.1.3.

Dvoufázový přístup bude zorganizován takto:

a) Dvoufázový přístup

Fáze 1:

— Výzva k předkládání návrhů

— Předložení koncepčního dokumentu

Žadatel předloží koncepční dokument maximálně o 10 stranách, včetně:

— správních formulářů, které se týkají příjemců účastnících se projektu,

— shrnutí obsahu projektu, včetně popisu hlavního zaměření projektu v oblasti životního prostředí, předpokládaného partnerství, omezení, která mohou vzniknout, a plánu pro výjimečné situace, který je bude řešit, a také strategie zvolené k zabezpečení udržitelnosti výsledků projektu po završení projektu,

— rozpočet projektu na úrovni kategorií nákladů.

— Hodnocení a určení pořadí koncepčních dokumentů

Kritéria způsobilosti koncepčního dokumentu

Výkonná agentura na základě koncepčního dokumentu určuje návrhy, které splňují kritéria způsobilosti (viz oddíl 5.1.1.2 písm. a)).

Kritéria přidělení podle koncepčního dokumentu

Návrhy budou seřazeny podle přínosů, tj. bodů obdržených na základě kritérií pro přidělení „Celková kvalita návrhu“ a „Celková přidaná hodnota EU“.

Návrhy, které nedosáhly minimální prahové hodnoty, v případě jednoho nebo obou kritérií, budou vyřazeny.

U návrhů se stejným bodovým hodnocením za kritérium pro zadání zakázky „Celková kvalita návrhu“ bude dána přednost návrhům s vyšším počtem bodů za „Celkovou přidanou hodnotu EU“. V případě, že by návrhy měly stejné bodové hodnocení za obě kritéria, o konečném pořadí rozhodne hodnotící výbor.

— Seznam vybraných projektů

Širší seznam návrhů koncepčních dokumentů, v jejichž případě byli žadatelé vyzváni k předložení úplného návrhu, bude obsahovat návrhy s nejlepším umístěním, u kterých výše požadovaných příspěvků EU představuje dvojnásobek až dva a půl násobek dostupného rozpočtu. Výkonná agentura stanoví koeficient na základě výsledků pořadí s přihlédnutím k velkosti návrhu a zkušenostem získaným ohledně dvoufázového přístupu. Širší seznam bude obsahovat dílčí seznamy pro každou prioritní oblast. Pokud poptávka v rámci jedné prioritní oblasti nebude dostačující, mohou být rozšířeny seznamy odpovídající jiným prioritním oblastem.

Fáze 2:

— Předložení úplného návrhu:

Žadatelé způsobilých koncepčních dokumentů, které byly vyhodnoceny jako návrhy, které lze zvažovat pro financování, jsou vyzváni, aby předložili úplný návrh. Pokud jde o činnosti, partnerství a rozpočet, je mezi koncepčním dokumentem a úplným návrhem povolena určitá omezená míra pružnosti. Ta však nemůže vést ke změně povahy návrhu koncepčního dokumentu. Rozpočet se může odchylovat od rozpočtu v koncepčním dokumentu nejvýše o 10 %.

— Hodnocení a určení pořadí úplných návrhů

Návrhy se budou hodnotit a jejich pořadí se určí na základě kritérií způsobilosti a přidělení popsaných v oddíle 5.1.1.2.

— Vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány, a rezervního seznamu

Po fázi přezkumu budou úspěšné projekty navrženy pro financování v rámci dostupného rozpočtu. Bude vypracován rezervní seznam s nejlépe hodnocenými projekty, které nemohou být vzhledem k dostupnému rozpočtu financovány. Rezervní seznam bude zahrnovat dalších 20 % dostupného rozpočtu programu LIFE.

— Podpis grantové dohody

b) Jednofázový přístup

— Výzva k předkládání návrhů

— Předložení úplného návrhu

Žadatelé předloží úplný návrh.

— Hodnocení a určení pořadí úplných návrhů

Návrhy se budou hodnotit na základě kritérií způsobilosti a kritérií pro přidělení a řadit tak, jak je popsáno v oddíle 5.1.1.2

— Vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány, a rezervního seznamu

Po fázi přezkumu budou úspěšné projekty navrženy pro financování v rámci dostupného rozpočtu. Bude vypracován rezervní seznam s nejlépe hodnocenými projekty, které nemohou být vzhledem k dostupnému rozpočtu financovány. Rezervní seznam bude zahrnovat dalších 20 % dostupného rozpočtu programu LIFE.

— Podpis grantové dohody

5.1.1.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

Kritéria způsobilosti a) se budou vztahovat na koncepční dokument v případě dvoufázového přístupu a na úplný návrh v případě jednofázového přístupu.

Kritéria přidělení b) se budou uplatňovat tak, jak je popsáno v oddíle 5.1.1.1 výše:

a) Kritéria způsobilosti

Koncepční dokument i plný návrh projektu ve smyslu čl. 18 písm. a), b) c) nebo h) nařízení o programu LIFE nepostoupí do fáze hodnocení jeho přínosu, pokud návrh projektu neprokazuje, že projekt:

— přispívá k dosažení jednoho či více obecných cílů stanovených v článku 3 nařízení o programu LIFE a použitelných specifických cílů uvedených v článcích 10, 11, 12 a 14, 15 a 16 nařízení o programu LIFE,

— spadá do prioritní oblasti podprogramu LIFE, jak je stanovena v článcích 9 a 13 nařízení o programu LIFE, v jejímž rámci byl návrh projektu předložen, a

— odpovídá jednomu z těchto druhů projektů, jak jsou vymezeny v čl. 2 písm. a), b) c) a h) nařízení o programu LIFE:

„Pilotní projekty“ jsou projekty, které používají techniku nebo metodu, jež dosud ani na jiném místě nebyla použita či vyzkoušena, které v porovnání se současnými osvědčenými postupy nabízejí potenciální přínos v oblasti životního prostředí nebo klimatu, a které lze následně použít ve větším měřítku v obdobných situacích.

„Demonstrační projekty“ jsou projekty, které zavádějí do praxe, testují, vyhodnocují a šíří opatření, metodiky nebo přístupy, které jsou v konkrétních – například zeměpisných, ekologických či socioekonomických – souvislostech daného projektu nové nebo neznámé, a které by bylo možné použít za podobných okolností jinde.

„Projekty využívající osvědčené postupy“ jsou projekty, které používají vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující konkrétní souvislosti daného projektu.

„Informační projekty, projekty zaměřené na zvyšování informovanosti a projekty zaměřené na šíření osvědčených postupů“ jsou projekty, jejichž cílem je podpora komunikace, šíření informací a zvyšování informovanosti v oblastech podprogramů pro životní prostředí nebo v oblasti klimatu.

Pilotní a demonstrační projekty v rámci prioritní oblasti *Životní prostředí a účinné využívání zdrojů* a pilotní a demonstrační projekty a projekty využívající osvědčené postupy v rámci prioritních oblastí *Zmírnění změn klimatu a Přizpůsobení se změnám klimatu* musí obsahovat opatření, která povedou k podstatným a měřitelným přímým účinkům, pokud jde o cílové otázky životního prostředí a/nebo klimatu.

U pilotních a demonstračních projektů a projektů využívajících osvědčené postupy v prioritní oblasti *Příroda a biologická rozmanitost* musí být nejméně 25 % způsobilého rozpočtu vyčleněno na konkrétní ochranná opatření (vzhledem k zvláštním politickým potřebám budou přípustné omezené výjimky, které budou výslovně uvedeny v pokynech pro podávání žádostí). Konkrétní ochranná opatření jsou taková opatření, která mají podstatné a měřitelné přímé účinky, pokud jde o cílové otázky v oblasti životního prostředí a klimatu, a v tomto případě vedou ke zlepšení nebo zpomalení/zastavení/obratu ve zhoršení stavu ochrany nebo ekologických podmínek druhů, přírodních stanovišť, ekosystémů či cílových služeb ekosystémů (více podrobností viz pokyny k podávání žádostí).

Pilotní a demonstrační projekty, projekty využívající osvědčené postupy nebo informační projekty, projekty na zvyšování informovanosti a šíření osvědčených postupů v rámci prioritních oblastí *Správa a informace v oblasti životního prostředí a klimatu* musí obsahovat opatření, která povedou k podstatným a měřitelným přímým nebo nepřímým účinkům, pokud jde o cílové otázky v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu tím, že bude mít podstatné a měřitelné přímé účinky na cílové záležitosti v oblasti správy, informací a/nebo informovanosti a šíření osvědčených postupů týkající se životního prostředí a/nebo klimatu.

Cílové účinky na životní prostředí a klima a/nebo související správu a informace by už měly být měřitelné a měřené nebo modelované na základě měření během doby trvání projektu.

Jako opatření s cílem zamezit překrývání s jinými programy EU ([1]), nespadají projekty zaměřené na **výzkum** ([2]) nebo vyhrazené pro výstavbu **velké infrastruktury** do oblasti působnosti programu LIFE, a proto **nejsou způsobilé**.

Projekty LIFE neslouží k financování vyrovnávacích opatření odvozených z povinnosti podle vnitrostátních právních předpisů nebo právních předpisů EU.

b) Kritéria přidělení

Kritéria přidělení se vztahují na všechny prioritní oblasti, není-li stanoveno jinak. Projekty soutěží pouze jeden s druhým v rámci stejné prioritní oblasti.

Zvláštní kritéria přidělení pro koncepční dokumenty

Všechny koncepční dokumenty ve fázi 1 dvoufázového přístupu musí získat alespoň minimální bodové hodnocení pro postoupení u těchto kritérií přidělení, aby byly vzaty v úvahu při určování pořadí:

1. **Celková kvalita návrhu**: toto kritérium se zaměří na jasnost návrhů (včetně popisu kontextu před zahájením činnosti), jeho proveditelnost a orientačně nejvýhodnější nabídku. **Maximálně 20 bodů (s minimálním bodovým hodnocením 5 pro postoupení)**.

2. **Celková přidaná hodnota EU**: toto kritérium se zaměří na příspěvek projektu k prioritám programu LIFE, jeho očekávaný vliv a udržitelnost výsledků projektu. **Maximálně 30 bodů (s minimálním bodovým hodnocením 10 pro postoupení)**.

([1]) 11. bod odůvodnění nařízení o programu LIFE.
([2]) U návrhů zaměřených na výzkum je možno kontrolovat, zda dodržují příslušné výzvy programu Horizont 2020. http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html.

Kritéria přidělení pro úplné návrhy

Jak u dvoufázových, tak i jednofázových přístupů, se úplné návrhy budou hodnotit a bodovat podle jejich přínosů v souladu s těmito kritérii přidělení a bodovacím systémem:

— Technická soudržnost a kvalita

Technickou soudržností se rozumí, že navržená opatření projektu by měla být vhodná a proveditelná pro dosažení předpovídaných výstupů a výsledků. Ani opatření, ani předpokládané výstupy a výsledky, by neměly být v rozporu se žádným z cílů sledovaných programem LIFE. Technickou kvalitou se rozumí, že cílem opatření projektu by měla být maximalizace jejich efektivnosti a účinnosti ve vztahu ke sledovaným výstupům a výsledkům. Opatření projektu by měla být dobře plánována a jasně popsána.

— Finanční soudržnost a kvalita

Finanční příspěvky příjemců a spolufinancujících subjektů, navržený rozpočet a jeho soulad s navrženými opatřeními a platnými pravidly a také nákladová efektivnost a nejvýhodnější nabídka navrženého přístupu se v rámci tohoto kritéria budou hodnotit s ohledem na očekávané výsledky opatření považovaných za dostatečně technicky ucelená a s přijatelnou technickou kvalitou. Rozpočet musí být transparentní, tj. položky nákladů by měly být dostatečně popsány.

— Přidaná hodnota Unie: rozsah a kvalita přispění k specifickým cílům prioritních oblastí obou podprogramů LIFE

Vyhodnotí se rozsah, v jakém se očekává, že každý návrh, pokud se považuje za technicky a finančně dostatečně koherentní a s přijatelnou kvalitou, přispívá k dosažení jednoho či více specifických cílů prioritních oblastí obou podprogramů LIFE, jak jsou stanoveny v článcích 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE (pro podprogram LIFE pro životní prostředí) a článcích 14, 15 a 16 (pro podprogram LIFE pro oblast klimatu), a kvalita tohoto příspěvku. Posouzení uvedeného kritéria zahrnuje zejména rozsah a kvalitu příspěvku ke konkrétním cílům, na něž se návrh zaměřuje (vliv); rozsah účinků v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu očekávaných v důsledku opatření projektu na jeho konci ve srovnání se situací odhadnutou nebo měřenou na začátku projektu. Vezme rovněž v úvahu důležitost územních, sociálních a politických souvislostí ([1]), u nichž se očekává, že je opatření projektu ovlivní.

Očekávané účinky by měly být vyjádřeny s přihlédnutím k platným ukazatelům úrovně projektu a měřícím jednotkám, o nichž projekty budou muset podávat zprávy do databáze klíčových ukazatelů úrovně projektů LIFE vytvořené na tento účel ([2]). Takže např. návrhy LIFE – příroda a biologická rozmanitost se budou posuzovat na základě jejich očekávaných účinků na struktury a funkce přírodních stanovišť a stavu druhů a/nebo ekologického stavu ekosystémů a stavu jejich služeb. Toto posouzení zohledňuje pouze opatření, která se považují za proveditelná na základě hodnocení technické a finanční soudržnosti.

— Přidaná hodnota EU: udržitelnost (potenciál pokračování, reprodukování a předávání)

Udržitelnost výsledků projektu ve střednědobém až dlouhodobém horizontu je schopnost zachovat je i po provedení projektu, ať už pokračováním, reprodukováním nebo předáním.

Pokračováním se rozumí, že po ukončení doby projektu se dále používají řešení uplatněná v projektu omezená na subjekty zapojené do projektu, mohou se však dál zeměpisně rozšiřovat. Pro bodové hodnocení za účelem postoupení bude postačovat pouhé pokračování a udržení výsledků projektu, zatímco další zeměpisné rozšíření se bude posuzovat podle jeho očekávaného rozsahu, což je srovnatelné s reprodukováním nebo předáním.

Reprodukováním se rozumí, že jiné subjekty/odvětví použily řešení uplatněná v projektu znovu stejným způsobem a na stejný účel během projektu nebo po jeho skončení.

([1]) Kontext specifický pro příslušný projekt definovaný na základě jeho zastřešujícího rámce (biogeografická oblast; územní rozsah definovaný prostřednictvím normy pro geokódování za účelem odkazu na rozdělení zemí pro statistické účely, společná klasifikace územních statistických jednotek – NUTS; vodní útvar; ekosystém a související služby; lokalita Natura 2000) a specifické prostředí důležité pro projekt vymezené z hlediska délky a/nebo velkosti oblasti, kde se budou provádět opatření, a počet lidí, kteří budou ovlivněni v souvislosti s hlavní činností projektu v oblasti životního prostředí a klimatu nebo souvisejícím zaměřením na správu a informace.

([2]) Demoverze je dostupná na internetové stránce programu LIFE: http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/index.htm.

Předáním se rozumí, že stejné nebo jiné subjekty/odvětví použily řešení uplatněná v projektu různým způsobem nebo pro rozdílné životní prostředí a klima nebo na účel související správy a informací během projektu nebo po jeho skončení.

Žadatelé by měli ve svých návrzích prokázat, že řešení (tj. techniky, metody, metodiky, přístupy a/nebo opatření nebo podpůrné činnosti pro komunikaci, šíření informací a zvyšování informovanosti) zaměřená na přímé a/nebo nepřímé kladné účinky, pokud jde o příslušné cíle nařízení o programu LIFE, mají potenciál, že se v nich bude pokračovat, že se budou reprodukovat a/nebo předávat.

Úspěšné pokračování, reprodukování a/nebo předávání vyžaduje strategii, která zahrnuje úkoly, jež mají znásobit účinky řešení projektů, zajistit větší míru využití a dosáhnout zlomového objemu během projektu a/nebo v krátkodobém a střednědobém horizontu po skončení projektu LIFE. Jde o více, než jen předávání znalostí a vytváření sítí, patří sem i zavádění řešení zpracovaných a/nebo uplatněných v projektu do praxe někde jinde nebo na rozdílný účel po skončení doby projektu.

Žadatelé musí poskytnout jasný a věrohodný popis předpokládané strategie a opatření k zajištění udržitelnosti, včetně vysvětlení týkající se těchto aspektů:

— jak mohou řešení dále zachována na úrovni projektu po jeho skončení, včetně souvisejících dlouhodobých sociálních a hospodářských dopadů, které by z nich vyplynuly,

— nakolik by další veřejná podpora, mimo jiné ve formě půjček prostřednictvím inovačních finančních nástrojů, byla potřebná nebo užitečná pro rozšíření, reprodukování nebo předávání řešení a

— nakolik se zejména u projektů s obchodními subjekty a subjekty v hodnotovém řetězci očekává, že dosáhnou „finanční zralosti“, nebo si ji udrží („investiční připravenost“/„financovatelnost“) pro tato řešení během doby projektu.

— Přidaná hodnota EU: součinnost a nadnárodní povaha

— Součinnost (včetně víceúčelovosti, začlenění/doplňkovosti, zadávání zelených veřejných zakázek, ekoznačky a využívání výsledků výzkumu financovaného Evropskou unií):

Součinnosti lze dosáhnout víceúčelovými přístupy a začleněním do jiných politik a finančních mechanismů EU a/nebo doplňkovostí k nim. Návrhy získají bonusové body za součinnost v závislosti na jejich rozsahu a kvalitě.

Víceúčelovým prováděcím mechanismem se rozumí, že návrh nejenom plánuje dosažení hlavních cílů specifických pro projekt v oblasti životního prostředí a klimatu, ale je současně zaměřen na dosažení dalšího účelu (např. snaha o lepší nakládání s odpady a sociální začlenění). Tato koncepce obsahuje také strategie za účelem dosažení sociální a ekonomické udržitelnosti spolu s ekologickým a/nebo klimatickým rozměrem udržitelnosti (např. oběhové hospodářství, různé subjekty v hodnotovém řetězci dosáhnou prodloužení produktových cyklů a začlenění dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní trh).

Příznivě budou posouzeny návrhy projektů, které se zaměřují na konkrétní otázky životního prostředí a klimatu a současně zlepšují **začlenění** těchto konkrétních cílů v oblasti životního prostředí nebo klimatu do jiných oblastí politiky a/nebo dosahují **doplňkovosti** s nimi, takže vytvářejí součinnost s cíli jiných politik Unie. Za víceúčelové mechanismy, začlenění nebo doplňkovost nebo jakoukoli jejich kombinaci lze přidělit až osm dalších bodů.

Součinnosti lze dosáhnout rovněž zadáváním zelených veřejných zakázek a používáním programů pro ekoznačky, pokud jde o začlenění cílů zelené výroby a poskytování služeb a využívání výsledků výzkumu v rámci programu Horizont 2020 nebo jeho předchůdců. Závazek uplatňovat **zadávání zelených veřejných zakázek** ([1]) a/nebo upřednostňovat výrobky a/nebo služby **oficiálně uznaných programů pro ekoznačky**, jako je ekoznačka EU ([2]), prostřednictvím jasného prováděcího mechanismu si tak zaslouží po jednom bonusovém bodu.

([1]) Zadávání zelených veřejných zakázek viz http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm, a zejména http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm a http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.

([2]) http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html.

Využití výsledků projektů v oblasti výzkumu a inovací souvisejících s životním prostředím a oblastí klimatu, které jsou financovány z programu Horizont 2020 nebo z předchozích rámcových programů, povede také k vyššímu bodovému hodnocení, pokud existují dostatečné důkazy o přidané hodnotě tohoto využití pro projekt.

— Nadnárodní povaha

Návrhy budou upřednostněny, je-li nadnárodní spolupráce mezi členskými státy nezbytná, aby bylo zajištěno dosažení cílů projektu. Na základě tohoto kritéria mohou být návrhu přiděleny až čtyři dodatečné body pouze tehdy, existují-li dostatečné důkazy o přidané hodnotě nadnárodního přístupu ([1]).

— *Zvláštní kritéria a bodovací systém pro projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí*

Zvláštní kritéria a bodovací systém v rámci podprogramu pro životní prostředí zohledňují skutečnost, že tematické priority (příloha III nařízení o programu LIFE) a tedy i související témata projektů (oddíl 3 výše) byly stanoveny pouze v rámci podprogramu pro životní prostředí.

— Přidaná hodnota EU: přispění k tématům projektů

Návrhy v rámci programu LIFE jednoznačně spadající do témat projektů provádějících tematické priority uvedené v příloze III pro podprogram pro životní prostředí, jak jsou vymezeny ve víceletém pracovním programu, obdrží na základě tohoto kritéria dodatečné body.

Návrhy projektů v rámci prioritní oblasti životní prostředí a účinné využívání zdrojů obdrží 5 bodů, pokud jsou plně v souladu s jedním z témat projektu uvedených v oddíle 3 této prioritní oblasti. Kromě toho v případě řešení (tj. techniky, metody, opatření, metodiky nebo přístupy ve smyslu článku 2 nařízení o programu LIFE) cílových otázek životního prostředí, která jsou v Evropské unii nová nebo neznámá, obdrží projekt dalších 5 bodů.

Návrhy projektů v rámci prioritních oblastí příroda a biologická rozmanitost a správa a informace v oblasti životního prostředí dostanou 10 bodů, pokud jsou plně v souladu s jedním z témat projektu této prioritní oblasti.

	Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Technická a finanční soudržnost a kvalita			
1	Technická soudržnost a kvalita	10	20
2	Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	10	20
Přidaná hodnota EU			
3	Rozsah a kvalita přispění k specifickým cílům prioritních oblastí podprogramu LIFE pro životní prostředí	10	20
4	Udržitelnost (pokračování, reprodukování a předávání)	8	15
	Celkové (požadované) bodové hodnocení	50 (*)	

([1]) Pojem „nadnárodní“ uvedený v nařízení o programu LIFE zahrnuje pouze spolupráci mezi členskými státy a také spolupráci mezi členskými státy a třetími zeměmi, které se podle článku 5 nařízení o programu LIFE na něm zúčastňují. Činnostem mimo Unii nebo v zámořských zemích a územích, které jsou možné tak, jak se to předpokládá podle článku 6 nařízení o programu LIFE, nebudou přiděleny další body na základě tohoto kritéria pro zadání zakázky.

	Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
	Bonus		
5	Přispění k tématům projektů	—	0 nebo 5 nebo 10
6	— Součinnost (včetně víceúčelovosti a začlenění/doplňkovosti (max. 8 bodů), zadávání zelených veřejných zakázek (max. 1 bod), ekoznačky (max. 1 bod) a využívání výsledků výzkumu EU (max. 1 bod)) — Projekt je nadnárodní (max. 4 body)	—	15
	Maximální bodové hodnocení		**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 50 bodů.

— *Zvláštní kritéria a bodovací systém pro projekty v oblasti klimatu*

Specifická kritéria a bodovací systém v rámci podprogramu pro oblast klimatu odráží potřebu zaměřit se na prioritní oblasti klimatu a rovněž na oblasti politiky klimatu obsažené v oddíle 4. Kromě toho každoroční výzvy k předkládání návrhů obsahují podrobnější pracovní oblasti v souvislosti s oblastmi politiky, tak aby odrážely nové výzvy a vývoj v politikách klimatu.

— Přidaná hodnota EU: relevance návrhů pro oblasti politiky týkající se klimatu a podrobné pracovní oblasti v každoročních výzvách k předkládání návrhů

Návrhy, které řeší oblasti politiky týkající se klimatu a podrobné pracovní oblasti v každoročních výzvách k předkládání návrhů, mohou v rámci tohoto kritéria obdržet další body (jak je to uvedeno v oddíle 5 následující tabulky).

	Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Technická a finanční soudržnost a kvalita			
1	Technická soudržnost a kvalita	10	20
2	Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	10	20
Přidaná hodnota EU			
3	Rozsah a míra kvality příspěvku k podprogramu LIFE pro prioritní oblasti týkající se klimatu a související specifické cíle obsažené v článcích 14, 15 a 16 nařízení o programu LIFE	10	20
4	Udržitelnost (pokračování, reprodukování a předávání)	8	15
	Celkové (požadované) bodové hodnocení	50 (*)	

	Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Bonus Přidaná hodnota EU: příspěvek k provádění Pařížské dohody			
5	Příspěvek k oblastem politiky týkajícím se klimatu uvedeným v oddíle 4	—	0 nebo 5
	Příspěvek k podrobným pracovním oblastem obsaženým v každoroční výzvě k předkládání návrhů týkajících se klimatu v rámci programu LIFE	—	0 nebo 5
6	— Součinnost (včetně víceúčelovosti a začlenění/doplňkovosti (max. 8 bodů), zadávání zelených veřejných zakázek (max. 1 bod), ekoznačky (max. 1 bod) a využívání výsledků výzkumu EU (max. 1 bod)) — Projekt je nadnárodní (max. 4 body)	—	15
	Maximální bodové hodnocení		**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 50 bodů.

5.1.2. *Integrované projekty podle čl. 2 písm. d) a čl. 18 písm. d) nařízení o programu LIFE*

Podle čl. 2 písm. d) nařízení o programu LIFE se „integrovanými projekty" rozumí projekty, které ve velkém územním měřítku, zvláště v měřítku regionu, více regionů nebo v měřítku vnitrostátním nebo mezinárodním, provádějí plány či strategie v oblasti životního prostředí nebo klimatu vyžadované konkrétními právními předpisy Unie týkajícími se životního prostředí nebo klimatu, vypracované na základě jiných aktů Unie nebo vypracované orgány členských států, a to primárně v oblastech přírody, včetně mimo jiné řízení sítě Natura 2000, vody, odpadu, ovzduší, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, a zajišťují přitom zapojení zúčastněných subjektů a podporují koordinaci s nejméně jedním dalším příslušným unijním, vnitrostátním či soukromým zdrojem financování a jeho využití.

Proces předkládání a výběru integrovaných projektů je založen na dvoufázovém postupu, jak je uvedeno v nařízení o programu LIFE. To by mělo usnadnit práci potenciálních žadatelů a zajistit, aby během procesu obdrželi od výkonné agentury co nejlepší pokyny. Pracovní postup je strukturovaný tak, aby odpovídal postupnému vypracovávání a dolaďování každého návrhu. V rámci mezí povolených pravidly nařízení o programu LIFE, která se týkají přidělování prostředků na jednotlivá témata a zeměpisného rozložení, bude ve všech fázích procesu hodnocení důsledně uplatňována zásada rovného zacházení se všemi návrhy.

5.1.2.1. Odborná metodika pro postup předkládání a výběru projektů

Fáze 1:

— Výzva k předkládání návrhů

— Předložení koncepčního dokumentu

Žadatel předloží stručný koncepční dokument, který nastiňuje obsah projektu, plán nebo strategii, kterou zamýšlí provést, a finanční plán pro celkové provedení plánu nebo strategie.

— Fáze vyhodnocení koncepčního dokumentu a otázek a odpovědí

Na základě koncepčního dokumentu určí výkonná agentura návrhy, které splňují kritéria způsobilosti, a vypracuje jejich seznam. Žadatelé, kteří předložili návrhy splňující tato kritéria, budou pozváni, aby se zúčastnili fáze písemných otázek a odpovědí, během níž mohou položit dotazy týkající se vypracování úplného návrhu. Na konci této fáze zveřejní výkonná agentura otázky a odpovědi v anonymizované podobě, aby všem žadatelům pomohla vypracovat úplný návrh. Výkonná agentura případně otázky a odpovědi doplní pokyny týkajícími se obvyklých problémů, s nimiž se žadatelé mohou potýkat, a které se objevily v koncepčních dokumentech.

Fáze 2:

— Předložení úplného návrhu:

Žadatelé, kteří předložili způsobilé koncepční dokumenty, jsou vyzváni k předložení úplného návrhu.

— Hodnocení úplného návrhu

Výkonná agentura po důkladném posouzení vypracuje „předběžný širší seznam" návrhů ve stanoveném pořadí, o nichž lze uvažovat pro financování. Pořadí je založeno na přínosech, tj. na počtu získaných bodů, a v rámci podprogramu pro životní prostředí je rovněž v souladu s pravidlem, že určité procento zdrojů přidělených na granty na akce musí být věnováno na ochranu přírody a biologické rozmanitosti, a s kritérii zeměpisného rozložení stanovenými v čl. 19 odst. 4 nařízení o programu LIFE. Komise ověří rovněž finanční a provozní způsobilost žadatelů provést projekt.

— Vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány, a rezervního seznamu

Po fázi přezkumu budou úspěšné projekty navrženy pro financování v rámci dostupného rozpočtu. Bude vypracován rezervní seznam s nejlépe hodnocenými projekty, které nemohou být vzhledem k dostupnému rozpočtu financovány. Rezervní seznam bude zahrnovat dalších 20 % dostupného rozpočtu programu LIFE.

— Podpis grantové dohody

Ačkoli dvoufázový přístup bude použitelný po celou dobu trvání víceletého pracovního programu, může Komise výše popsaný proces na základě získaných zkušeností upravit.

Při stanovení pořadí integrovaných projektů zajistí výkonná agentura zeměpisnou rovnováhu orientačním přidělením nejméně třech integrovaných projektů každému členskému státu, aby bylo zajištěno, že během celého období financování od roku 2014 do roku 2020 je dodržen čl. 19 odst. 4 nařízení o programu LIFE.

5.1.2.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

Na koncepční dokument i úplný návrh se použijí tato kritéria způsobilosti.

a) Kritéria způsobilosti

Návrh se zamítne, pokud nesplňuje jedno či více těchto kritérií:

1. Široká územní působnost: Cílený plán nebo strategie EU se provádí ve velkém územním měřítku, zejména v měřítku regionu, více regionů nebo v měřítku celostátním nebo nadnárodním. U integrovaných projektů, které se zabývají řízením kvality ovzduší, a rovněž u integrovaných projektů v rámci podprogramu pro oblast klimatu, může být přijatelný rovněž přístup založený na účasti více měst.

2. Uvolnění dalších finančních prostředků: K doplnění samotného integrovaného projektu a konkrétního spolufinancování, které se pro něj vyžaduje podle nařízení o programu LIFE (čl. 20 odst. 1 písm. a) a c)), bude na provádění cíleného plánu nebo strategie Unie uvolněn nejméně jeden další příslušný zdroj financování na úrovni Unie nebo na vnitrostátní úrovni či soukromý zdroj financování.

3. Zapojení hlavních zúčastněných stran: Do provádění cíleného plánu nebo strategie Unie budou zapojeny hlavní zúčastněné strany.

i) Zvláštní kritéria způsobilosti pro projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí

Integrovaný projekt není způsobilý, pokud neusiluje o provedení jednoho z níže uvedených plánů nebo strategií v oblasti životního prostředí, jež jsou vyžadovány zvláštními právními předpisy Unie v oblasti životního prostředí, vypracovány podle jiných aktů Unie nebo vyhotoveny orgány členských států:

a. prioritní akční rámce podle článku 8 směrnice o přírodních stanovištích, které mohou zahrnovat opatření zelené infrastruktury přispívající k soudržnosti sítě Natura 2000 v přeshraničním kontextu;

b. plány pro nakládání s odpady podle článku 28 rámcové směrnice o odpadech;

c. plány povodí podle přílohy VII rámcové směrnice o vodě nebo

d. plány kvality ovzduší podle směrnice o kvalitě ovzduší nebo národní programy omezování znečištění ovzduší podle směrnice o národních emisních stropech.

ii) Zvláštní kritéria způsobilosti pro projekty v rámci podprogramu pro oblast klimatu

Integrovaný projekt musí usilovat o provedení jednoho z níže uvedených plánů nebo strategií v oblasti klimatu, které jsou vyžadovány zvláštními právními předpisy Unie v oblasti klimatu, vypracovány podle jiných aktů Unie nebo vyhotoveny orgány členských států v těchto oblastech:

a. vnitrostátní, regionální nebo místní strategie či akční plán pro přizpůsobení se změně klimatu;

b. městský nebo komunitní akční plán prosazující transformaci v nízkouhlíkovou ekonomiku a/nebo společnost odolnou vůči změnám klimatu;

c. vnitrostátní, regionální nebo odvětvová strategie pro zmírňování emisí skleníkových plynů nebo plán pro nízkouhlíkové hospodářství.

b) Kritéria přidělení

Níže uvedená kritéria přidělení se budou vztahovat pouze na úplný návrh. Všechny návrhy, které splňují kritéria způsobilosti (a výběru), jsou ve fázi přidělování podrobeny důkladnému posouzení kvality. Návrhu, který byl přijat do této fáze, budou uděleny body na základě těchto kritérií přidělení:

Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
1. Technická soudržnost a kvalita	10	20
2. Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	10	20
Přidaná hodnota EU		
Kritéria úspěšnosti/neúspěšnosti		
3. Rozsah a kvalita přispění k cílům	10	20
4. Udržitelnost (pokračování, reprodukování a/nebo předávání)	8	15
Bonus:		
5. Rozsah a kvalita uvolnění dalších finančních prostředků, zejména fondů Unie	—	10
6. Součinnost (včetně víceúčelovosti a začlenění/doplňkovosti (max. 8 bodů), zadávání zelených veřejných zakázek (max. 1 bod), ekoznačky (max. 1 bod) a využívání výsledků výzkumu EU (max. 1 bod)) — Projekt je nadnárodní (max. 4 body)	—	15
Celkové (požadované) bodové hodnocení	**50** (*)	**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 50 bodů.

Níže uvedená kritéria přidělení jsou specifická pro integrované projekty, nebo obsahují prvky, které jsou specifické pro tyto projekty:

— Přidaná hodnota EU: rozsah a kvalita přispění k cílům

Bude posouzen rozsah, v jakém každý návrh přispívá k jednomu či více obecným a specifickým cílům programu LIFE stanoveným v článcích 3, 10, 11 a 12 (podprogram LIFE pro životní prostředí) a v článcích 3, 14, 15 a 16 (podprogram LIFE pro oblast klimatu) nového nařízení o programu LIFE.

V závislosti na prioritních oblastech, do nichž projekt spadá, budou posouzeny tyto zvláštní aspekty:

— *Zvláštní kritéria pro projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí*

— Integrované projekty zabývající se prováděním prioritních rámcových programů pro síť NATURA 2000:

Bude nutno doložit přidanou hodnotu EU s ohledem na přispění projektu k dosažení cíle 1 strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti a obecným cílům směrnice o přírodních stanovištích a směrnice o ptácích, a zejména přispění k zlepšení stavu druhů a typů stanovišť v zájmu Společenství z hlediska ochrany (směrnice o přírodních stanovištích) a/nebo stavu druhů ptáků (směrnice o ptácích), případně se zvláštním zřetelem na integraci zelené infrastruktury.

— Integrované projekty provádějící plány povodí:

Bude nutno doložit přidanou hodnotu EU s ohledem na přispění projektu k dosažení cílů rámcové směrnice o vodě. Navrhované akce by se měly zaměřit na významné tlaky, které ovlivňují schopnost prostředí zadržovat vodu, a na využívání opatření s nízkými dopady (např. zelená infrastruktura) k odstranění znečištění. Tyto tlaky by měly být určeny v rámci posouzení, které členské státy provedou při přípravě plánů na provádění příslušných právních předpisů a politik EU (např. rámcové směrnice o vodě, rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, směrnice o čištění městských odpadních vod, směrnice o pitné vodě, směrnice o vodách ke koupání a/nebo plány řízení sucha).

Projekty by se měly zaměřit na plánování ve velkém měřítku (např. určitou oblast povodí nebo povodí) a stanovení opatření (např. řešení inspirovaná přírodou) k většímu zadržování vody v městských a venkovských oblastech, zlepšení vsakování, zvýšení schopnosti uchovávat vodu a odstranit znečišťující látky prostřednictvím přírodních procesů nebo procesů „podobných přírodním“. Projekty by měly usilovat o spolupůsobení s cílem provést akce, které napraví stávající hydromorfologické tlaky, zlepší biologickou rozmanitost a zvýší společenskou hodnotu.

— Integrované projekty zabývající se prováděním plánů pro nakládání s odpady:

Integrované projekty jsou určeny na podporu provádění plánů nakládání s odpady, jak vyžaduje článek 28 rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES, a/nebo programů pro předcházení vzniku odpadů podle požadavků článku 29 rámcové směrnice o odpadech.

Jejich přidaná hodnota EU se bude posuzovat s ohledem na jejich příspěvek k uplatňování hierarchie způsobů nakládání s odpady (článek 4 rámcové směrnice o odpadech), dosažení cílů recyklace, jak je uvedeno v článku 11 rámcové směrnice o odpadech, a dalších cílů zahrnutých do právních předpisů EU o odpadech, a také uplatňování potřebných opatření na podporu těchto cílů.

— Integrované projekty, které se zabývají prováděním plánů a programů kvality ovzduší nebo prováděním národních programů omezování znečištění ovzduší:

Integrovaný program je určen na podporu provádění a sledování místních a regionálních plánů kvality ovzduší podle definice uvedené ve směrnici 2008/50/ES. Pokud jsou projekty založeny na místních plánech kvality ovzduší, měly by zahrnovat koordinaci a spolupráci nejméně mezi pěti městy s takovýmito plány; jsou-li založeny na regionálním plánu kvality ovzduší, měly by zahrnovat koordinaci a spolupráci mezi všemi místními správami a regionální správou. Upřednostňovat se budou projekty velkého rozsahu a/nebo projekty, které zajišťují soudržnost s národními programy omezování znečištění ovzduší podle směrnice (EU) 2016/2284.

Projekty mohou být rovněž vytvořeny primárně pro provádění národních programů omezování znečištění ovzduší (dále jenom „NAPCP“) podle směrnice (EU) 2016/2284. Integrovaný program je určen na podporu zpracování, provádění a sledování národních programů omezování znečištění ovzduší, jak je vymezeno v článku 6 směrnice (EU) 2016/2284.

Přidaná hodnota integrovaného programu pro EU souvisejícího s národními programy omezování znečištění ovzduší se bude posuzovat na základě a) toho, do jaké míry mohou národní zdroje emisí pravděpodobně ovlivnit kvalitu ovzduší na jejich území a na území sousedních členských států, s případným použitím údajů

a metodik vyvinutých v rámci programu spolupráce při monitorování a vyhodnocování dálkového přenosu látek znečišťujících ovzduší v Evropě (EMEP) podle Protokolu o dlouhodobém financování programu spolupráce pro monitorování a vyhodnocování dálkového přenosu látek znečišťujících ovzduší v Evropě připojenému k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států; b) národních programů omezování znečištění ovzduší (NAPCP), které zohledňují potřebu snížit emise látek znečišťujících ovzduší v zájmu dosažení souladu s cíli v oblasti kvality ovzduší na svém území, a v příslušných případech i na území sousedních členských států; c) upřednostnění opatření ke snížení emisí černého uhlíku při přijímání opatření ke splnění národních závazků ke snížení emisí jemných částic; d) zajištění soudržnosti s jinými příslušnými plány a programy vypracovanými na základě požadavků stanovených ve vnitrostátních právních předpisech nebo v právních předpisech Unie, zejména plány kvality ovzduší podle směrnice 2008/50/ES.

— *Zvláštní kritéria pro projekty v oblasti klimatu*

— Integrované projekty zabývající se prováděním strategií a plánů pro zmírňování změny klimatu:

Tento typ integrovaného projektu podporuje provádění strategií a plánů pro zmírňování emisí skleníkových plynů nebo plánů pro nízkouhlíkové hospodářství, týká se konkrétních měst nebo regionů (např. jak bylo oznámeno v globálním paktu starostů a primátorů), průmyslu nebo zemědělství (analyzováním využívání půdy v regionálním měřítku, v sociálním a hospodářském kontextu) či jiných hospodářských odvětví a zavádí přístupy založené na technologiích a službách udržitelným a inovativním způsobem. Příspěvek integrovaných programů k provádění a rozvíjení politiky a právních předpisů Unie týkající se zmírnění změn klimatu by mohl zahrnovat systém EU pro obchodování s emisemi, rozhodnutí o sdílení úsilí pro odvětví nezahrnutá do systému EU pro obchodování s emisemi, směrnici o obnovitelných zdrojích energie nebo nařízení o fluorovaných skleníkových plynech. Integrované projekty mohou být doplněny nezbytnými investicemi do infrastruktury nebo rozvojem a zaváděním inovativních technologií a služeb ve městech, regionech a/nebo komunitách s podporou z jiných příslušných programů financování Unie, jež jsou ve strategii nebo plánu rovněž upřesněny. Přidaná hodnota EU bude posouzena s ohledem na přispění integrovaného projektu k snižování emisí skleníkových plynů, úroveň začlenění do různých politik, přímé zapojení široké škály zúčastněných stran a rozsah, v jakém integrovaný projekt představuje operativní část strategie nebo plánu.

— Integrované projekty zabývající se prováděním strategií a plánů pro přizpůsobení se změně klimatu:

Tento druh integrovaných projektů je určen k provádění strategií pro přizpůsobení se změnám klimatu nebo plánů, které řeší specifickou zranitelnost změn klimatu (např. pobřežní oblasti, oblasti sucha nebo oblasti náchylné k povodním) nebo zranitelná odvětví (např. voda, zemědělství/lesnictví, veřejné zdraví), případně s využitím přístupů založených na ekosystémech. Hlavním tématem projektů v oblasti přizpůsobování se změně klimatu by mělo být spolupůsobení s dalšími politikami v oblasti životního prostředí a klimatu, např. by se ve všech relevantních případech měla podporovat součinnost mezi přizpůsobováním se změně klimatu, snižováním rizika katastrof, biologickou rozmanitostí a vodohospodářskou politikou. Přidaná hodnota EU bude posouzena rovněž s ohledem na přispění integrovaného projektu k dosažení cílů klimatické odolnosti, úroveň začlenění do jiných odvětví a zapojení široké škály zúčastněných stran.

— Integrované programy, které se zabývají prováděním městských akčních plánů v oblasti klimatu:

Tento druh integrovaných programů je určen k provádění městských akčních plánů pro přechod na nízkouhlíkovou společnost a společnost odolnou vůči změně klimatu, např. v rámci „Globálního paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky“. Důležité jsou příspěvky ke zlepšení správy, zvyšování informovanosti, budování kapacit a zaměření na opatření v oblasti změny klimatu v různých oblastech politiky. Podporovány jsou projekty velkého rozsahu, které zahrnují několik měst.

— Přidaná hodnota EU: rozsah a kvalita uvolnění dalších finančních prostředků, zejména fondů Unie: Kvalita koordinace s ostatními mechanismy financování a předpokládaná úroveň uvolnění dalších finančních prostředků doplňujících program LIFE (nad minimální úroveň, která je nezbytná pro dosažení způsobilosti) a rovněž pravděpodobnost jejich skutečného uvolnění a jejich funkční vazba na plán, který má být proveden, bude určovat, zda integrovaný projekt obdrží na základě tohoto kritéria další body. Integrované projekty, které pravděpodobně povedou k uvolnění fondů Unie s funkční vazbou na plán, který má být proveden, a které předpokládají uspokojivý mechanismus koordinace, obdrží vyšší bodové hodnocení.

— Přidaná hodnota EU: součinnost (včetně víceúčelovosti, doplňkovosti, začleňování, zadávání zelených veřejných zakázek, ekoznačky, využívání): Návrhy integrovaných projektů budou muset obsahovat kvalitní víceúčelové prováděcí mechanismy (např. zaměřené na přínosy v oblasti životního prostředí, klimatu a budování kapacit), které

umožní dosáhnout výsledků v dalších oblastech politiky ([1]). Měly by také zvýšit doplňkovost s těmito politikami a začlenit do nich cíle v oblasti životního prostředí a klimatu. V případě „tradičních projektů", se za závazek uplatňovat zadávání zelených veřejných zakázek ([2]) a/nebo upřednostňovat výrobky a/nebo služby uznaných programů pro ekoznačky, jako je ekoznačka EU ([3]), prostřednictvím jasného prováděcího mechanismu, přidělí v obou případech jeden bonusový bod.

Využití výsledků projektů v oblasti výzkumu a inovací souvisejících s životním prostředím a oblastí klimatu, které jsou financovány z programu Horizont 2020 nebo předchozích rámcových programů, povede k vyššímu bodovému hodnocení, pokud existují dostatečné důkazy o přidané hodnotě tohoto využití pro projekt.

5.1.3. *Projekty technické pomoci podle čl. 18 písm. e) nařízení o programu LIFE*

Projekty technické pomoci poskytují formou grantů na akce finanční podporu, jež má žadatelům pomoci připravit integrované projekty. Na projekty technické pomoci může být poskytnuto nejvýše 1 % ročního rozpočtu přiděleného na integrované projekty. Maximální příspěvek EU na projekt technické pomoci je stanoven na 100 000 EUR.

5.1.3.1. Odborná metodika pro postup výběru projektů

Výběr projektů technické pomoci bude v rámci obou podprogramů sledovat stejnou odbornou metodiku pro výběr projektů. Použije se zrychlený postup.

Postup výběru projektů bude zorganizován takto:

— Hodnocení návrhů

Výkonná agentura ověří soulad každého návrhu s kritérii způsobilosti a výběru a posoudí jej na základě kritérií přidělení.

— Vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány, a rezervního seznamu

Po fázi přezkumu budou úspěšné projekty navrženy pro financování v rámci dostupného rozpočtu. Bude vypracován rezervní seznam s nejlépe hodnocenými projekty, které nemohou být vzhledem k dostupnému rozpočtu financovány. Rezervní seznam bude zahrnovat dalších 20 % dostupného rozpočtu programu LIFE.

— Podpis grantové dohody

5.1.3.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

Použijí se tato hlavní zvláštní kritéria způsobilosti a přidělení:

a) Kritéria způsobilosti

Návrh na projekt technické pomoci je vybrán pro hodnocení na základě kritérií přidělení pouze tehdy, pokud:

— cílem návrhu projektu je příprava budoucího návrhu integrovaného projektu;

([1]) Zejména mořské prostředí v souladu s cíli směrnice 2008/56/ES.
([2]) Zelené veřejné zakázky viz http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm, a zejména http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm a http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.
([3]) http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html.

b) Kritéria přidělení

Přínos všech způsobilých návrhů bude posouzen a ohodnocen podle těchto kritérií přidělení a bodovacího systému:

Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
1. Technická soudržnost a kvalita	30	60
2. Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	20	40
Celkové (požadované) bodové hodnocení	**55**	**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 55 bodů.

— **Technická soudržnost a kvalita**

Bude posouzena srozumitelnost, soudržnost a proveditelnost návrhu s ohledem na cíle projektu a jeho očekávané výsledky. V úvahu se vezme povaha a rozsah budoucího integrovaného projektu.

— **Finanční soudržnost a kvalita**

Posouzen bude navrhovaný rozpočet a jeho soulad s navrhovanými akcemi a s použitelnými pravidly a rovněž nákladová efektivnost navrhovaného přístupu. U návrhu bude posouzena rovněž efektivnost vynaložených prostředků.

5.1.4. *Projekty budování kapacit podle čl. 18 písm. f) nařízení o programu LIFE*

Projekty budování kapacit poskytují finanční podporu činnostem nezbytným k vybudování kapacity členských států, včetně vnitrostátních nebo regionálních kontaktních míst programu LIFE, s cílem umožnit členským státům účinněji se zapojit do programu LIFE.

Zásahy mohou zahrnovat mimo jiné:

— nábor nových zaměstnanců a školení pro vnitrostátní nebo regionální kontaktní místa programu LIFE,

— usnadňování výměny zkušeností a osvědčených postupů a podporu šíření a využívání výsledků projektů v rámci programu LIFE,

— přístupy založené na „školení školitelů“,

— programy vysílání a výměny mezi veřejnými orgány v členských státech, zejména výměnné aktivity vysoké kvality.

Zásahy v rámci plánu budování kapacit mohou zahrnovat získávání odborníků k *ad hoc* řešení nedostatku technických kapacit a kapacit pro zpracování, ale nesmějí zahrnovat získávání odborníků, jejichž primární funkcí je vypracovávání návrhů pro předkládání v rámci každoroční výzvy k předkládání návrhů.

5.1.4.1. Odborná metodika pro postup výběru projektů

Žádosti týkající se projektů budování kapacit budou posouzeny v rámci zrychleného postupu přidělování. Vzhledem k tomu, že podle čl. 19 odst. 8 mohou být projekty budování kapacit přiděleny pouze předem stanovenému počtu členských států a dotovat lze pouze jeden projekt na členský stát, obdržené žádosti spolu nesoutěží. Žádosti proto mohou být podávány průběžně ode dne zveřejnění výzvy k předkládání návrhů na granty na akce v rámci programu LIFE pro rok 2018, která bude zahrnovat žádosti týkající se projektů budování kapacit. Žádosti musí být podány do konce 1. čtvrtletí roku 2019, aby je bylo možno posoudit pro období financování 2018–2020.

Žádosti budou posouzeny s cílem zajistit splnění kritérií způsobilosti a prahových hodnot pro přidělení.

Po úspěšném ukončení procesu hodnocení a revize budou podepsány grantové dohody.

5.1.4.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

Použijí se tato kritéria způsobilosti a přidělení:

a) Kritéria způsobilosti

Žádost musí splňovat tato kritéria způsobilosti:

— Žadatelem je **členský stát**, u něhož:

  — HDP na obyvatele v roce 2012 nepřekročil 105 % průměru Unie,

  — průměrná míra čerpání přidělené orientační částky členským státem za roky 2014, 2015 a 2016 podle čl. 19 odst. 5 nařízení o programu LIFE je nižší než 70 %,

  — průměrná míra čerpání přidělené orientační částky členským státem za roky 2014, 2015 a 2016 vzrostla ve srovnání s průměrnou mírou čerpání za roky 2010, 2011 a 2012.

— Pokud byl členskému státu přidělen projekt budování kapacit ve víceletém pracovním programu na období 2014–2017, tento projekt musí být dokončen před datem zahájení druhého projektu budování kapacit.

— Žádost obsahuje **plán budování kapacit**, v němž se členský stát **zavazuje**, že:

  — zachová zdroje určené na program LIFE, včetně počtu zaměstnanců, na úrovni, která není nižší než v roce 2012, a to po dobu trvání současného víceletého pracovního programu,

  — pokud byl členskému státu přidělen projekt budování kapacit ve víceletém pracovním programu na období 2014–2017, zachová zdroje, včetně stavu zaměstnanců, přidělené pro předchozí projekt budování kapacit po dobu trvání víceletého pracovního programu na období 2018–2020.

b) Kritéria přidělení

— **Technická soudržnost a kvalita** projektů budování kapacit se vztahuje na navrhované zásahy s cílem zvýšit schopnost členského státu podat úspěšné žádosti o financování projektů v rámci podprogramů pro životní prostředí a pro oblast klimatu.

  Přínos všech způsobilých návrhů bude posouzen a ohodnocen podle těchto kritérií přidělení a bodovacího systému:

Kritéria přidělení	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Technická soudržnost a kvalita	15	30
Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	10	20
Komplexnost přístupu ve vztahu k zjištěným nedostatkům, které vedly k nízkému zapojení členského státu do výzvy k předkládání návrhů LIFE v období 2014–2016	15	30
Představení očekávaného zlepšení schopnosti prosazovat začlenění, doplňkovost, spolupůsobení a napodobitelnost programu LIFE v politikách, hospodářských činnostech a jiných programech	10	20
Celkové (požadované) bodové hodnocení	**55**	**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 55 bodů.

5.1.5. *Přípravné projekty podle čl. 18 písm. g) nařízení o programu LIFE*

Přípravné projekty podporují konkrétní potřeby týkající se vývoje a provádění politiky a právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí nebo klimatu.

5.1.5.1. Odborná metodika pro postup výběru projektů

Jednou ročně provede Komise kontrolu konkrétních potřeb týkajících se vývoje a provádění politiky a právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí nebo klimatu, jimiž je nutno se zabývat v následujících letech, a určí potřeby, které by mohly řešit přípravné projekty.

Před zveřejněním každoroční výzvy k předkládání návrhů obdrží členské státy návrh seznamu konkrétních potřeb, jimiž by se mohly zabývat přípravné projekty, a budou požádány, aby se k němu vyjádřily. Na základě těchto připomínek bude vyhotoven konečný seznam.

Komise stanoví konkrétní kritéria pro výběr a přidělení pro takto určené projekty, dobu trvání projektů a orientační rozpočet, který bude každému projektu přidělen.

Postup výběru projektů bude zorganizován takto:

— Hodnocení návrhů

  Komise ověří soulad každého návrhu s kritérii způsobilosti a výběru a posoudí jej na základě kritérií přidělení.

— Vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány, a rezervního seznamu

  Po fázi přezkumu budou úspěšné projekty navrženy pro financování v rámci dostupného rozpočtu. Případně může být vypracován rezervní seznam.

— Podpis grantové dohody

5.1.5.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

Použijí se tato kritéria způsobilosti a přidělení:

a) Kritéria způsobilosti

V každé výzvě budou stanovena zvláštní kritéria způsobilosti a výběru. Tato kritéria budou založena na konkrétních potřebách, jimiž se mají zabývat přípravné projekty stanovené Komisí ve spolupráci s členskými státy.

b) Kritéria přidělení

Přípravné projekty budou zadány právnímu subjektu nebo subjektům, které předloží návrh, jenž překračuje požadované minimální bodové hodnocení, a který dosáhne nejvyššího počtu bodů s ohledem na tato kritéria:

Kritéria	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Technická soudržnost a kvalita návrhu ve vztahu k řešené konkrétní potřebě	22	45
Komplexnost přístupu ve vztahu k řešené konkrétní potřebě	15	30
Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	12	25
Celkové (požadované) bodové hodnocení	**55**	**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 55 bodů.

5.1.6. *Projekty, jež jsou nezbytné pro dosažení obecných cílů uvedených v článku 3 nařízení o programu LIFE*

Další projekty (pilotní, demonstrační či jiné) mohou být financovány podle článku 190 prováděcích pravidel finančního nařízení nebo zahájením zvláštní výzvy k předkládání návrhů na základě níže uvedených kritérií. Například granty zaměřené na složité projekty, které uskutečňují oběhové hospodářství v hodnotových řetězcích nebo průmyslovou symbiózou, by mohly být financovány podle zvláštní výzvy k čerpání rozpočtu grantů na akce pro životní prostředí a účinné využívání zdrojů ([1]), nebo podpořit financovatelné projekty, které vedou k financování z nástroje financování přírodního kapitálu (NCFF), nebo ho doplňují. Podpora by se mohla poskytnout rovněž s cílem pokročit v návrzích projektů k dostatečné vyzrálosti s cílem přilákat kapitál veřejných a soukromých investic. Podpora by mohla být poskytnuta zejména pro inovační investiční návrhy, které jsou první svého druhu nebo mimořádné v jakýchkoli prioritních oblastech v rámci nařízení o programu LIFE.

5.1.6.1. Odborná metodika pro postup výběru projektů

Zjistí-li Komise potřebu zvláštního projektu *ad hoc* za účelem dosažení obecných cílů stanovených v článku 3 nařízení o programu LIFE, může zveřejnit výzvu k předkládání návrhů.

5.1.6.2. Kritéria způsobilosti a přidělení

a) Kritéria způsobilosti

Další projekty musí:

— **přispět k** jednomu či více **obecným** cílům stanoveným v článku 3 nařízení o programu LIFE **a příslušným specifickým cílům** uvedeným v článcích 10 až 12 a 14 až 16 nařízení o programu LIFE,

— **spadat do prioritní oblasti** podprogramu LIFE, jak je uvedena v článcích 9 a 13 nařízení o programu LIFE, v jejímž rámci byl návrh projektu předložen. Patří sem projekty zaměřené na komplexní akce, které uskutečňují oběhové hospodářství v hodnotových řetězcích nebo průmyslovou symbiózou. Zvláštní výzva k předkládání návrhů projektů technické pomoci za účelem přípravy oběhového hospodářství bude uveřejněna v rámci čerpání rozpočtu grantů na akce v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů ve výši maximálně 1 milionu EUR ročně;

b) Kritéria přidělení

Další projekty budou zadány právnímu subjektu nebo subjektům, které předloží návrh, jenž překračuje požadované minimální bodové hodnocení a který dosáhne nejvyššího počtu bodů s ohledem na tato kritéria:

Kritéria	Požadované minimální bodové hodnocení (*)	Maximální bodové hodnocení
Technická soudržnost a kvalita návrhu ve vztahu k řešené konkrétní potřebě	30	50
Finanční soudržnost a kvalita (včetně nejvýhodnější nabídky)	20	30
Komplexnost přístupu ve vztahu k řešené konkrétní potřebě	—	10
Vzájemné působení (viz tradiční projekty)	—	10
Celkové (požadované) bodové hodnocení	**55**	**100**

(*) Návrh projektu musí u každého kritéria přidělení dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení a součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 55 bodů.

([1]) Studie ukazují, že investiční kapitál by byl pohotově k dispozici z různých zdrojů pro „zelené investice“, nejsou však dost dobře připravené („financovatelné“) návrhy. Tento nedostatek má být napraven zvláštní výzvou určenou pro developery (potenciálně) ekonomicky životaschopných projektů, které mají potenciál mít značný vliv na životní prostředí nebo oblast klimatu, což je nezbytné k dosažení obecných cílů uvedených v článku 3 nařízení o programu LIFE.

5.2. **Granty na provozní náklady**

Článek 21 nařízení o programu LIFE umožňuje poskytnout podporu na určité provozní a administrativní náklady neziskových subjektů, které sledují cíl, jenž je v obecném zájmu Unie, jsou činné zejména v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu a podílejí se na rozvoji, provádění a kontrole dodržování politiky a právních předpisů Unie.

Systém dvouletých rámcových dohod o partnerství pro granty na provozní náklady stanovený podle víceletého pracovního programu na období 2014–2017 bude zachován, aby se udržela rovnováha mezi potřebou jistoty a stability příjemců a určitá úroveň hospodářské soutěže mezi neziskovými subjekty. V rámci toho bude v roce 2018 zorganizována omezená výzva k předkládání návrhů. Bude určena pouze pro ty nevládní organizace, které byly vybrány k podpisu rámcové dohody o partnerství na základě výzvy v roce 2017 týkající se rámcové dohody o partnerství (identifikátor výzvy: LIFE-NGO-FPA-EASME-2017).

V roce 2019 bude zahájena nová výzva k předkládání návrhů na rámcové dohody o s cílem vybrat nevládní organizace pro granty na provozní náklady, které se budou vztahovat na jejich rozpočtové roky 2020 a 2021. Po ní budou následovat dvě omezené výzvy s cílem podepsat specifické dohody o grantech s partnery rámcové dohody o partnerství.

V řádně odůvodněných výjimečných případech lze granty na provozní náklady udělit mimo výzvu k předkládání návrhů, jak je stanoveno v článku 190 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU, Euratom) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení (EU) č. 966/2012 ([1]), zejména v případech, kdy to není možné z důvodu vlastností příjemce grantu, anebo v případech, kdy je příjemce grantu určen v právním základu.

Návrhy budou ověřeny z hlediska splnění kritérií způsobilosti a výběru. U návrhů, které tato kritéria splňují, bude posouzena celková relevantnost a kvalita ve vztahu ke kritériím přidělení. Body budou přiděleny podle těchto kritérií a bude se vyžadovat minimální úroveň kvality. Konečné rozhodnutí o přidělení bude přijato na základě výsledků procesu hodnocení.

5.2.1. *Kritéria výběru u grantů na provozní náklady*

Kritéria výběru posoudí finanční a provozní způsobilost žadatele provést navrhovaný pracovní program.

Žadatelé budou vybráni pouze tehdy, pokud mohou na základě konkrétních podkladů týkajících se jejich činnosti v předchozích dvou letech, prokázat:

— **provozní způsobilost** – žadatel musí mít odborné kompetence a kvalifikace požadované k provedení navrhovaného pracovního programu a

— **finanční způsobilost** – žadatel musí disponovat stabilními finančními zdroji dostatečnými k tomu, aby byl schopen pokračovat v činnosti po celý rok, pro nějž je grant udělen, a musí se podílet na jeho financování.

V určitých výjimečných případech, zejména v případě nové sítě vytvořené zkušenými organizacemi, může výkonná agentura povolit odchylku od požadavku na poskytnutí podkladů za předchozí dva roky.

5.2.2. *Kritéria přidělení u grantů na provozní náklady*

5.2.2.1. Granty na provozní náklady/rámcové dohody o partnerství pro nevládní organizace

V čl. 12 písm. d) a v čl. 16 písm. d) nařízení o programu LIFE je v příslušných prioritních oblastech „správa a informace“ uveden specifický cíl prosazovat lepší správu v oblasti životního prostředí a klimatu širším zapojením zúčastněných subjektů, včetně nevládních organizací, do konzultací o politikách a do jejich provádění.

Na výběr příjemců rámcových dohod o partnerství se budou vztahovat tato kritéria přidělení:

1. Politický význam: význam strategického plánu nevládní organizace pro politiky činnosti Unie v oblasti životního prostředí a klimatu.

([1]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. L 362, 31.12.2012, s. 1).

2. Utváření politiky EU: příspěvek nevládní organizace k vytváření, zpracování nebo aktualizaci politik činnosti Unie v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu.

3. Provádění politiky EU: příspěvek nevládní organizace k provádění a prosazování politik činnosti Unie v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu.

4. Monitorovací funkce: relevance pro řešení nových a vznikajících otázek týkajících se životního prostředí a klimatu.

5. Organizační rozvoj – potenciál k rozvoji s cílem stát se efektivnější zúčastněnou stranou v politickém procesu Unie.

Organizace vybrané jako rámcoví partneři budou vyzvány, aby předložily svůj roční pracovní program, který bude analyzován za účelem přidělení zvláštního ročního grantu na provozní náklady.

Na přidělování zvláštních ročních grantů na provozní náklady na základě rámcových dohod o partnerství se budou vztahovat tato kritéria:

1. Soulad pracovního programu s cíli a povahou činností uvedených v rámcové dohodě o partnerství.

2. Technická soudržnost a kvalita pracovního programu.

3. Soudržnost pracovního programu a navrhovaného rozpočtu, včetně účinného využívání zdrojů.

5.2.2.2. Další granty na provozní náklady

Přidělení jiných grantů na provozní náklady, a to i po podepsání rámcových dohod o partnerství, pro neziskové subjekty, které sledují cíl v obecném zájmu Unie, nebo mají cíl, který je součástí politiky v oblasti životního prostředí a/nebo klimatu a podporují ji, se uskuteční na základě těchto kritérií přidělení financování:

1. Relevantnost pracovního programu pro cíle nařízení o programu LIFE a případně tematické priority a témata projektů.

2. Proveditelnost a vnitřní provázanost pracovního programu.

3. Nákladová efektivnost navrhovaných činností.

5.3. **Finanční nástroje**

Za účelem dosažení obecných cílů stanovených v článku 3 nařízení o programu LIFE se ve smyslu čl. 17 odst. 4 nařízení o programu LIFE předpokládá financování těchto dvou pilotních finančních nástrojů:

— Nástroj financování přírodního kapitálu (NCFF) – finanční nástroj zavedený v rámci obou podprogramů s cílem otestovat a demonstrovat inovativní přístupy financování projektů, které podporují zachování přírodního kapitálu v prioritních oblastech „příroda a biologická rozmanitost“ a „přizpůsobování se změně klimatu“.

— Soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost – pilotní finanční nástroj v rámci podprogramu pro oblast klimatu. Jak se ukázalo během období 2014–2017, soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost poskytuje nový a efektivní přístup k řešení omezené dostupnosti adekvátního a cenově přijatelného obchodního financování investic do energetické účinnosti, na které se zaměřují vnitrostátní priority.

Jsou dodržena ustanovení o finančních nástrojích ve finančním nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (dále jen „finanční nařízení“), a zejména v článcích 139 a 140 uvedeného nařízení, jak je uvedeno v bodech níže.

Finanční nástroje podporující projekty mohou mít některou z forem uvedených v hlavě VIII nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 a jsou prováděny v souladu s uvedenou hlavou a mohou být kombinovány vzájemně i s granty financovanými z rozpočtu Unie.

Podle čl. 140 odst. 6 představují roční splátky, včetně splátek kapitálu, uvolněných jistot a splátek jistin půjček vnitřní účelově vázané příjmy a používají se na stejný finanční nástroj po dobu nepřesahující dobu přidělení prostředků na závazky plus dva roky.

Hodnocení v polovině období se uskutečnilo po méně než dvou letech efektivního provádění dvou finančních nástrojů a pro finanční nástroje by se mohly z nich vyvodit pouze předběžné závěry, neboť představují nový způsob financování v rámci programu LIFE. Tyto závěry byly zohledněny pro provádění dvou finančních nástrojů v letech 2018–2020. Zejména:

— v případě nástroje financování přírodního kapitálu se vynakládá úsilí za účelem zlepšení pomoci poskytované potenciálním příjemcům pro vypracování jejich obchodních scénářů a současně se přihlíží k tomu, že finanční prostředky přidělené během prvního víceletého pracovního programu jsou dostačující pro dobu trvání pracovního programu na období 2018–2020.

— Pokud jde o soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost, bylo rozhodnuto pokračovat v pilotní fázi a zvýšit dostupné finanční prostředky na 75 milionů EUR s přihlédnutím k zaznamenané vysoké poptávce. Komise bude nejméně jednou ročně podávat zprávy Výboru programu LIFE, přičemž lze v případě potřeby svolat zasedání *ad hoc*.

5.3.1. *Nástroj financování přírodního kapitálu (NCFF)*

5.3.1.1. Přispění k cílům programu LIFE

Finanční nástroj přispívá k dosažení cílů programu LIFE, zejména v prioritních oblastech „příroda a biologická rozmanitost" v rámci podprogramu LIFE pro životní prostředí a „přizpůsobování se změně klimatu" v rámci podprogramu LIFE pro oblast klimatu, jelikož bude financovat počáteční investice a provozní náklady u pilotních projektů vytvářejících příjmy nebo šetřících náklady, které podporují ochranu, obnovu, správu a rozvoj přírodního kapitálu k dosažení přínosů v oblasti biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu, včetně řešení problémů souvisejících s pozemky, půdou, lesnictvím, zemědělstvím, vodou a odpady, které jsou založeny na ekosystémech. Nástroj NCFF, jehož fungování bylo zahájeno v roce 2015, představuje politický nástroj pro inovativní pilotní projekty. Jak bylo popsáno v pracovním programu na období 2014–2017, poskytuje potenciál k zvýšení nákladové efektivnosti programu LIFE prostřednictvím pákového efektu a doplňkovosti. Přispívá k budování dlouhodobějších kapacit pro inovativní, udržitelnou činnost v oblasti komerčního financování. Nástroj NCFF doplňuje a podporuje politické cíle členských států v oblasti biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu.

Konkrétně:

— Pokud jde o přírodu a biologickou rozmanitost, nástroj NCFF přispívá k provádění politiky a právních předpisů Unie v oblasti biologické rozmanitosti, včetně strategie Unie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, směrnic 2009/147/ES a 92/43/EHS, zejména uplatňováním, rozvojem a testováním projektů a prokazováním jejich životaschopnosti. Podporuje rovněž další rozvoj, zavádění a správu sítě Natura 2000 zřízené podle článku 3 směrnice 92/43/EHS a zvyšuje její odolnost rovněž ochranou a obnovou ekosystémů mimo síť. Některé druhy projektů však nelze v oblastech sítě Natura 2000 použít ([1]).

— Pokud jde o přizpůsobování se změně klimatu, nástroj NCFF přispívá k provádění politiky Unie v oblasti přizpůsobení se změně klimatu, zejména rozvojem, testováním a demonstracemi přístupů založených na ekosystémech pro přizpůsobování se změně klimatu. Přispívá rovněž k přípravě a předvedení inovativních technologií, systémů, metod a nástrojů přizpůsobování se změně klimatu vhodných k tomu, aby byly napodobovány, přenášeny nebo začleňovány.

5.3.1.2. Aktuální stav nástroje financování přírodního kapitálu

Nástroj financování přírodního kapitálu provádí Evropská investiční banka (EIB) podle dohody o přenesení pravomoci uzavřené s Komisí. Očekává se, že během pilotní fáze, která byla zahájena v rámci víceletého pracovního programu LIFE na období 2014–2017 a bude pokračovat do roku 2020, vykoná nástroj financování přírodního kapitálu 9–12 operací. Odhaduje se, že finanční prostředky přidělené pro nástroj financování přírodního kapitálu na období 2014–2017 jsou dostačující pro celou dobu trvání programu LIFE. Komise dohodla s EIB prodloužení doby provádění do konce roku 2021.

V únoru 2017 byla v případě jedné operace ukončena jednání a byla podepsána a očekává se, že druhá bude uzavřena také v tomto roku. Evropská investiční banka pokračuje v projednávání způsobilých operací.

5.3.1.3. Struktura finančního nástroje

Prováděním finančního nástroje bude pověřena Evropská investiční banka (EIB) prostřednictvím nepřímého řízení.

Nástroj NCFF kombinuje přímé a nepřímé financování projektů prostřednictvím dluhových a kapitálových nástrojů a nástrojů pro záruky. Je poskytnut technický nástroj s cílem zajistit, aby projekty dosáhly dostatečné vyspělosti pro financování.

Evropská komise poskytla 50 milionů EUR na mechanismus sdílení rizika a 10 milionů EUR na nástroj technické pomoci. Na základě toho bude EIB investovat 125 milionů EUR prostřednictvím půjček, záruk na půjčky a kapitálových

([1]) S ohledem na to, že projekty zaměřené na náhradu škody pro lokality Natura 2000 podle článku 6 odst. 4 směrnice o přírodních stanovištích nejsou způsobilé pro financování v rámci nástroje financování přírodního kapitálu, opatření kompenzace za škody někde jinde se mohou uskutečnit v lokalitách Natura 2000 nebo jinými způsoby, které přispívají k soudržnosti sítě a jsou způsobilé pro nástroj financování přírodního kapitálu.

investic. Půjčky se mohou poskytnout buď přímo konečným příjemcům na finanční investice a provozní náklady, nebo nepřímo přes prostředníky, kteří potom financují portfolio půjček. Prostředníkům lze poskytnout záruky za půjčky. Kapitálové investice mohou být použity pro investování do fondů spravovaných prostředníky. Tyto možnosti se mohou kombinovat s granty na akce v rámci tematických priorit nebo s podporou z jiných zdrojů.

Nástroj zahrnuje mechanismus sdílení rizik s EIB, jelikož projekty podporovanými nástrojem NCFF budou projekty, do nichž EIB obvykle neinvestuje, a to z toho důvodu, že jsou příliš malé, nebo proto, že vnímané vysoké riziko není slučitelné s ratingem AAA, který banka má. Aby se odstranila tato překážka, nástroj zahrnuje mechanismus sdílení rizik, kdy v případě neúspěchu projektu poskytnou fondy EU EIB záruku za první ztráty. Finanční prostředky přidělené v rámci pracovního programu na období 2014–2017 zůstanou k dispozici pro finanční období 2018–2020. Přesný mechanismus provádění byl stanoven v dohodě o přenesení pravomocí uzavřené mezi Komisí a EIB a podepsané dne 18. prosince 2014, která stanoví rovněž přesná kritéria vyloučení/výběru projektů, aby bylo zajištěno, že postup výběru zahrnuje správné priority a že existuje dostatečné odvětvové a geografické pokrytí.

Současným pracovním programem se prodlužuje využívání finančních prostředků poskytnutých v rámci pracovního programu na období 2014–2017 na pracovní program na období 2018–2020. Po skončení tohoto provozního období pilotní fáze zůstane nástroj zachován s jednodušší strukturou za účelem správy portfolia a přijímání splátek za operace.

Řízení finančního nástroje zajišťuje EIB. Řídicí výbor pravidelně přezkoumává pokrok při uplatňování finančního nástroje. Řídicí výbor je složen ze zástupců jmenovaných společně Komisí, včetně GŘ ENV, GŘ CLIMA, GŘ ECFIN a EIB a podporuje jej sekretariát, který zajišťuje EIB.

Monitorování finančních nástrojů je v souladu s požadavky stanovenými ve finančním nařízení (článek 140) a nařízení v přenesené pravomoci (článek 225) a jejich výkladem ve finanční a správní rámcové dohodě s EIB a dohodě o přenesení pravomocí.

EIB odpovídá za sledování provádění činností v rámci finančního nástroje a za vyhotovení zpráv o výkonnosti a finančních zpráv v souladu se schváleným formátem, obsahem a četností, což zahrnuje pravidelné zprávy a zprávy *ad hoc*, návštěvy na místě a audity. Pro podávání zpráv zaslaných finančními institucemi bance EIB se budou používat výkonnostní ukazatele.

5.3.1.4. Odborná metodika pro postup výběru projektů

Projekty spadají do čtyř všeobecných kategorií:

— Platby za ekosystémové služby: projekty zahrnující platby za přínosy vyplývající z přírodního kapitálu, což je obvykle dobrovolná dvoustranná transakce malého rozsahu s náležitě určeným kupujícím a prodávajícím ekosystémové služby. Tyto platby jsou založeny na zásadě „příjemce platí“, přičemž platby se uskutečňují s cílem zajistit kritické ekosystémové služby.

— Zelená infrastruktura: zelená infrastruktura je strategicky plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí s rozdílnými environmentálními rysy, jež byla navržena a je řízena s cílem poskytovat širokou škálu ekosystémových služeb. Zahrnuje zelené plochy (nebo modré plochy, jde-li o vodní ekosystémy) a jiné fyzické prvky v pevninských (včetně pobřežních) a mořských oblastech. Na pevnině se zelená infrastruktura může nacházet ve venkovských oblastech i v městském prostředí. Projekty v oblasti zelené infrastruktury mohou vytvářet příjmy nebo ušetřit náklady na základě poskytování zboží a služeb, včetně hospodaření s vodou, kvality ovzduší, lesnictví, rekreace, ochrany proti povodním/erozi/požárům, opylování a větší odolnosti vůči důsledkům změny klimatu.

— Kompenzace za biologickou rozmanitost: jedná se o ochranná opatření, která mají kompenzovat zbytkové, nevyhnutelné narušení biologické rozmanitosti způsobené rozvojovými projekty. Kompenzace jsou založeny na zásadě „znečišťovatel platí“, přičemž mají zajistit dodržování předpisů nebo zmírnit rizika ztráty dobré pověsti. Projekty, které mají kompenzovat škody způsobené lokalitám sítě Natura 2000 podle čl. 6 odst. 4 směrnice o přírodních stanovištích, nejsou pro financování z nástroje NCFF způsobilé.

— Inovativní investice ve prospěch biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu: jedná se o projekty zahrnující dodávky zboží a služeb, většinou ze strany malých a středních podniků, které mají chránit biologickou rozmanitost nebo zvýšit odolnost komunit a ostatních odvětví podnikání.

Cílem je určit a financovat projekty s dostatečně širokým geografickým a odvětvovým pokrytím a současně otestovat různé mechanismy financování, aby byla během operační fáze zajištěna napodobitelnost v celé EU. Pravidla způsobilosti projektů a investiční politika nástroje (stanovení limitů pro odvětvové a geografické pokrytí a rovněž minimálních kritérií, která musí být splněna, a zásad, jež je nutno dodržovat, například hierarchie opatření k zmírnění dopadů ([1])) byly stanoveny v dohodě o přenesení pravomoci.

Kritéria způsobilosti budou v souladu s povahou a cíli týkajícími se biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu stanovenými v nařízení o programu LIFE, přičemž se současně vezmou v úvahu politické priority členských států v oblasti ochrany biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu.

Způsobilé projekty v oblasti hospodaření s přírodním kapitálem by měly být odůvodněny pomocí ekonomického posouzení na základě klasické analýzy nákladů a přínosů – tj. že čisté současné náklady projektu během jeho doby trvání jsou nižší než čistá současná hodnota očekávaných přínosů, včetně externalit. Kromě běžných kritérií, která EIB ukládá u všech operací, budou existovat dodatečná kritéria vymezující druhy projektů a zahrnutá odvětví.

Minimálním požadavkem je, že koneční příjemci finančního nástroje musí být právními subjekty a/nebo fyzickými osobami investujícími do projektů v oblasti hospodaření s přírodním kapitálem,

— u nichž je možné prokázat, že mají kladný dopad na stav ekosystémů a odolnost a na poskytování ekosystémových služeb prostřednictvím cíleného posouzení vlivů na životní prostředí,

— které zavádějí nové obchodní modely pro hospodaření s přírodním kapitálem s ohledem na jeden z výše uvedených typů, tj. zelená infrastruktura, platby za ekosystémové služby, kompenzace za biologickou rozmanitost nebo inovativní podniky nebo společnosti přispívající k biologické rozmanitosti/přizpůsobování se změně klimatu,

— a splňují jedno z těchto kritérií:

  — podporují ochranu, obnovu, řízení a zlepšení ekosystémů, včetně prostřednictvím řešení založených na ekosystémech, která se vztahují na oblast pozemků, půdy, lesnictví, zemědělství, akvakultury, vody a odpadů,

  — podporují přístupy založené na ekosystémech, které podnikům a komunitám umožňují zabývat se zjištěnými riziky spojenými se stávajícími a předpokládanými dopady změny klimatu, včetně projektů týkajících se městské, venkovské a pobřežní zelené infrastruktury.

Aby byly projekty způsobilé, musí se nacházet nejméně v jednom z členských států EU.

Jsou-li projekty financovány nepřímo prostřednictvím příspěvku do fondů spravovaných zprostředkujícími finančními institucemi, bude se výběr těchto institucí řídit poptávkou a musí být v souladu se zásadami řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace. Vybraná instituce musí rovněž splňovat mimo jiné tyto požadavky:

i) musí být finanční institucí soukromého sektoru nebo tržní finanční institucí;

ii) prokázat provozní způsobilost k distribuci finančního nástroje a zavázat se k jeho provádění;

iii) prokázat schopnost oslovit konečné příjemce, na něž se zaměřují politiky EU nebo členských států v oblasti biologické rozmanitosti nebo přizpůsobování se změně klimatu;

iv) převzít povinnosti a požadavky spojené s distribucí finančního nástroje;

v) splňovat příslušné standardy a požadavky platných právních předpisů týkajících se předcházení praní peněz a boje proti terorismu a daňovým podvodům;

vi) poskytovat informace požadované Evropským účetním dvorem, aby tento mohl splnit své povinnosti; a

vii) být pro EIB přijatelná jako dlužník v souladu s její úvěrovou politikou.

([1]) Hierarchie opatření k zmírnění dopadů zahrnuje: 1. zamezení nebo předcházení negativním dopadům na životní prostředí obecně, a biologickou rozmanitost zvlášť; 2. minimalizaci dopadů rozvoje v místě a sanaci, pokud dopadům nelze zabránit; a 3. vyrovnávací/kompenzační opatření, která jsou přijata jako krajní možnost (v místě nebo mimo ně) s ohledem na zbytkové nepříznivé dopady.

5.3.2. *Soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost (PF4EE)*

5.3.2.1. Přispění k cílům programu LIFE

Nástroj PF4EE přispívá k splnění obecných cílů nařízení o programu LIFE, které jsou stanoveny v článku 3 a blíže upřesněny v prioritní oblasti „zmírňování změny klimatu“. Nástroj PF4EE zejména:

— řeší důležité otázky politiky v oblasti klimatu a přispívá k dosažení cílů strategie Evropa 2020 a 2030 týkajících se dosažení úspor energie a souvisejícího snižování emisí,

— zajišťuje potřebnou úroveň zkušebního zavádění a předvedení nového nástroje politiky s významným potenciálem zajistit přidanou hodnotu EU,

— doplňuje a podporuje povinnosti členských států podle vnitrostátních akčních plánů energetické účinnosti,

— poskytuje potenciál k zvýšení nákladové efektivnosti programu LIFE prostřednictvím pákového efektu a doplňkovosti,

— buduje dlouhodobější kapacity pro udržitelnou činnost v oblasti komerčního financování, a tím zajišťuje trvalou a dlouhodobou podporu udržitelného rozvoje,

— podporuje solidaritu a sdílení nákladů a

— poskytuje potenciál k začlenění iniciativy do programů členských států (prostřednictvím vnitrostátních akčních plánů energetické účinnosti a případně jiných programů a iniciativ).

5.3.2.2. Aktuální stav a zvýšení soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost

V roce 2014 se očekávalo, že tento nástroj podpoří investice ve výši 540 milionů EUR. Avšak v návaznosti na finanční operace podepsané v letech 2015 a 2016 a s ohledem na současná jednání se EIB nyní zaměřuje na dosažení více než 1 miliardy nových investic do konce roku 2017 (600–650 milionů EUR z EIB a nejméně 500 milionů EUR od finančních zprostředkovatelů), které se týkají 9–10 členských států.

Do konce roku 2016 bylo podepsáno těchto 6 dohod:

— Komerční banka, Česká republika: půjčky na energetickou účinnost ve výši 75 milionů EUR pro podniky a osvětlovací systémy pro budovy a průmyslové provozy,

— Banco Santander, Španělsko: půjčky na energetickou účinnost v hodnotě 50 milionů EUR pro hotely a další turistické budovy,

— Credit Cooperatif, Francie: půjčky na energetickou účinnost v hodnotě 75 milionů EUR pro malé a střední podniky a na rekonstrukci budov,

— BELFIUS, Belgie: půjčky na cílenou energetickou účinnost v hodnotě 75 milionů EUR pro malé a střední podniky,

— Banco BPI, Portugalsko: cílené půjčky ve výši 50 milionů EUR pro podniky,

— BPER, Itálie: půjčky na energetickou účinnost v hodnotě 50 milionů EUR pro soukromý sektor.

V roce 2017 by mohly být podepsány další dohody v Chorvatsku, Spojeném království, Řecku a na Kypru.

Ačkoli investice na místní úrovni byly dosud podpořeny pouze v České republice a Francii, velký zájem bank a vyšší investiční cíle EIB ukazují na základní tržní poptávku a tudíž potenciál pro zvýšení. Soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost ve skutečnosti přispívá k vytvoření nového finančního produktu na trhu zaměřeného na energetickou účinnost, a tedy přímo napomáhá dekarbonizaci hospodářství EU v souladu s cíli COP21.

Na konci roku 2016 činily půjčky přislíbené Evropskou investiční bankou 375 milionů EUR, přičemž bylo vyplaceno 35 milionů EUR. Průměrný pákový efekt nástroje na konci roku 2016 činil 9,8 (vypočtený jako příspěvek EIB/Evropské komise).

Během období 2014–2017 činil příspěvek EU přislíbený ve prospěch soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost 80 milionů EUR. V průběhu období 2018–2020 se počítá s dalšími 75 miliony EUR na pokračování pilotní fáze, z čehož 10 milionů EUR má být vyhrazeno pro nástroj odborné podpory, který poskytuje technickou pomoc pro finanční zprostředkovatele.

5.3.2.3 Struktura finančního nástroje

Prováděním nástroje PF4EE je pověřena Evropská investiční banka (EIB) prostřednictvím nepřímého řízení.

Nástroj PF4EE má dva hlavní cíle:

— zajistit, aby poskytování půjček na energetickou účinnost bylo v evropských finančních institucích udržitelnější činností, a podnítit soukromé komerční banky a jiné finanční instituce (dále souhrnně „finanční zprostředkovatele“) k tomu, aby se zabývaly odvětvím energetické účinnosti jako zvláštním segmentem trhu, a

— zvýšit dostupnost dluhového financování pro projekty, které podporují priority členských států v oblasti energetické účinnosti, jež byly stanoveny ve vnitrostátních akčních plánech energetické účinnosti.

Nástroj PF4EE zajišťuje i) mechanismus účasti na riziku (nástroj pro sdílení rizik) a ii) odbornou podporu pro finanční zprostředkovatele (nástroj odborné podpory) ve spojení s iii) dlouhodobým financováním EIB (půjčka EIB na energetickou účinnost).

— Nástroj PF4EE poskytuje finanční nástroj pro sdílení rizik s mechanismem fungování, který je srovnatelný s omezenou zárukou k sdílení rizika mezi Komisí (jakožto poskytovatelem finančních prostředků) a finančními zprostředkovateli (jakožto půjčovateli).

— Nástroj pro sdílení rizik má snížit úvěrové riziko, jemuž finanční zprostředkovatelé čelí při poskytování půjček pro odvětví energetické účinnosti, a podporovat jejich účast. Dopad závisí na tržních podmínkách a konkrétních charakteristikách projektů. Nástroj pro sdílení rizik zvyšuje úvěrovou činnost, zlepšuje přístup konečných příjemců k financování a/nebo lepším finančním podmínkám, může mimo jiné případně zajistit i nižší ceny, delší doby splatnosti, nižšího zajištění apod.

— Pro co největší pákový efekt příspěvku programu LIFE jsou půjčky EIB finančním zprostředkovatelům poskytovány s konkurenčními sazbami za účelem dalšího půjčování. Zvýhodněné sazby budou přeneseny na konečné příjemce s cílem zvýšit míru využití.

— Očekává se rovněž, že příjemci přispějí na náklady projektu, což následně zvýší pákový efekt investičních nákladů.

— Vzniknou-li zúčastněnému finančnímu zprostředkovateli ztráty z portfolia půjček (portfolio půjček na energetickou účinnost), budou tyto ztráty částečně pokryty nástrojem pro sdílení rizik.

— Financování z programu LIFE bude využito k poskytnutí finančního příspěvku potřebného pro nástroj pro sdílení rizik a nástroj odborné podpory a rovněž správu a přímé náklady, které EIB vzniknou v souvislosti se zřízením a správou nástroje.

— Maximální výše peněžní hotovosti (bankovní záruka) by byla přidělena každému finančnímu zprostředkovateli na kompenzaci ztrát v portfoliu půjček pro nástroj pro energetickou účinnost. Tato částka bude vypočítaná na základě určitého procentního podílu cíleného celkového portfolia půjček na energetickou účinnost v závislosti na rizikovém profilu cílových konečných příjemců. Pokud finanční zprostředkovatel nedosáhne cílové velkosti portfolia, procentní podíl by byl uplatněn na dosaženou velikost portfolia.

— Mezi cílové konečné příjemce nástroje PF4EE patří malé a střední podniky, větší společnosti se střední kapitalizací a soukromé osoby, mohou jimi však být rovněž malé obce nebo jiné subjekty veřejného sektoru, které uskutečňují malé investice do energetické účinnosti a jsou schopny k splacení počáteční půjčky využít úspory energie.

— Cílem soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost během období 2014–2017 bylo podepsání 10 dohod (půjčky EIB na energetickou účinnost a sdílení rizika/nástroj odborné podpory). Šest z nich už bylo podepsáno do konce roku 2016 (viz oddíl 5.3.2.2).

— V období 2018–2020 by mohlo být podepsáno 10 dalších dohod, čímž by se do konce roku 2020 mohl počet podepsaných dohod zvýšit na 20.

Příspěvek EU na období 2018–2020 přislíbený pro soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost bude činit 75 milionů EUR, z nichž 10 milionů bude vyčleněno pro nástroj odborné podpory. Kromě toho EIB bude moci podepsat více než jednu dohodu na každý členský stát.

Výběr finančních zprostředkovatelů se bude i nadále řídit poptávkou a musí být v souladu se zásadami řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace. Vybraný finanční zprostředkovatel musí rovněž splňovat mimo jiné tyto požadavky:

i) musí být finanční institucí soukromého sektoru nebo působit na trhu srovnatelným způsobem pro finanční instituci soukromého sektoru;

ii) prokázat provozní způsobilost k distribuci nástroje PF4EE a zavázat se k jeho provádění;

iii) prokázat schopnost oslovit konečné příjemce, na něž se v rámci dotyčného členského státu zaměřuje příslušná priorita vnitrostátního akčního plánu energetické účinnosti a/nebo režim podpory energetické účinnosti a/nebo směrnice EU týkající se energetické účinnosti;

iv) převzít povinnosti a požadavky spojené s distribucí finančního nástroje;

v) splňovat příslušné standardy a požadavky platných právních předpisů týkajících se předcházení praní peněz a boje proti terorismu a daňovým podvodům;

vi) poskytovat informace požadované Evropským účetním dvorem, aby tento mohl splnit své povinnosti; a

vii) být pro EIB přijatelnou protistranou v souladu s její vnitřní politikou a pokyny a v souladu s podmínkami zeměpisného rozložení stanovenými nástrojem PF4EE.

O široké zeměpisné rozložení finančního nástroje během doby trvání programu se bude usilovat poskytováním pobídek pro EIB na podporu účasti finančních zprostředkovatelů ze všech členských států. Zeměpisná omezení pilotní fáze však budou odstraněna a EIB bude moci podepsat více než jednu dohodu s každým členským státem v závislosti na požadavcích trhu.

Podle zájmu, který projeví finanční zprostředkovatelé, může EIB upřednostnit finanční zprostředkovatele, kteří chtějí působit v členských státech, v nichž existují nejvyšší investiční potřeby (vzdálenost od cíle). Nástroj sdílení rizika bude pobízet finanční zprostředkovatele k tomu, aby působili v členských státech s vyššími riziky při zohlednění například výrazně nedostatečného rozvoje využívání půjček na energetickou účinnost nebo ve státech, v nichž se předpokládá spíše velmi nízká schopnost využít půjčky.

Zkušenosti získané v období 2014–2017 ukazují, že technická pomoc pro finanční zprostředkovatele je klíčová pro maximalizaci jejich způsobilost zaměřit se na investice pro nástroj pro energetickou účinnost. Proto se maximální rozpočet nástroje odborné podpory zvýší z 3,2 milionu EUR v období 2014–2017 (tj. 4 % příspěvku EU na soukromé financování pro nástroj pro energetickou účinnost přislíbeného během první části pilotní fáze) na 10 milionů EUR v období 2018–2020.

Nástroj PF4EE musí fungovat tak dlouho, dokud nebudou splaceny půjčky, na něž se nástroj pro sdílení rizik vztahuje. Maximální doba splatnosti přípustná v rámci nástroje pro sdílení rizik bude činit 20 let. Nástroj PF4EE bude proto fungovat po dobu až 20 let od skončení období provádění (2045).

Přidělení prostředků bude platit do doby, dokud nebude zcela provedena poslední transakce v rámci programu.

Řízení finančního nástroje zajišťuje EIB. Řídicí výbor pravidelně přezkoumává pokrok při uplatňování finančního nástroje. Řídicí výbor je složen ze zástupců jmenovaných společně Komisí, včetně příslušných útvarů Komise, jako je GŘ CLIMA, GŘ ECFIN a GŘ ENER a EIB, a podporuje jej sekretariát, který zajišťuje EIB.

Byl vytvořen mechanismus monitorování a podávání zpráv a informace jsou sdíleny s Výborem programu LIFE.

Monitorování finančních nástrojů bude v souladu s požadavky stanovenými ve finančním nařízení (článek 140) a nařízení v přenesené pravomoci (článek 225) a jejich výkladem ve finanční a správní rámcové dohodě s EIB a následné dohodě o přenesení pravomocí.

EIB odpovídá za sledování provádění činností v rámci finančního nástroje a za vypracování zpráv o výkonnosti a finančních zpráv v souladu se schváleným formátem, obsahem a četností, což zahrnuje pravidelné zprávy a zprávy ad hoc; návštěvy podniků; audity. Pro podávání zpráv zaslaných finančními institucemi bance EIB se budou používat výkonnostní ukazatele.

5.3.2.4 Odborná metodika pro postup výběru projektů

Mezi příjemce patří soukromé osoby, sdružení vlastníků domů, malé a střední podniky, společnosti a/nebo veřejné instituce/subjekty, které uskutečňují investice do energetické účinnosti v souladu s vnitrostátním akčním plánem energetické účinnosti každého členského státu.

Výše půjček na energetickou účinnost, které budou příjemcům poskytovány, se pohybuje v rozmezí od 10 000 EUR, (přičemž tuto částku lze snížit s cílem přizpůsobit se malým investicím v odvětví bydlení) do 5 milionů EUR (a ve výjimečných případech až 15 milionů EUR).

Členské státy mohou ovlivnit seznam projektů, a tudíž nepřímo výběr projektů, prostřednictvím priorit vnitrostátního akčního plánu energetické účinnosti. Příjemci jsou právní subjekty a/nebo fyzické osoby, které:

— uskutečňují investice do energetické účinnosti v rámci režimu podpory členského státu a/nebo v souladu s prioritami vnitrostátního akčního plánu energetické účinnosti a/nebo směrnicemi EU týkajícími se energetické účinnosti,

— vezmou si půjčku na energetickou účinnost, kterou poskytne zúčastněný finanční zprostředkovatel.

Kromě toho podporované investice do energetické účinnosti prošly ekonomickou analýzou, která zahrnuje náklady na externality spojené s uhlíkem, takže čisté současné náklady projektu během jeho doby trvání jsou nižší než čistá současná hodnota ušetřené energie.

5.4. **Jiné činnosti**

Finanční prostředky ve smyslu čl. 17 odst. 1 nařízení o programu LIFE by mohly být poskytnuty k financování jakýchkoli jiných zásahů potřebných za účelem dosažení obecných cílů stanovených v článku 3.

Tyto zásahy se budou řídit v souladu s finančním nařízením a nařízením o programu LIFE.

Zdroje, které budou přiděleny pro tyto zásahy, ať už mají jakoukoli právní formu, se nebudou započítávat do minimálních zdrojů, které mají být na projekty přiděleny podle čl. 17 odst. 4 nařízení o programu LIFE.

Tyto zásahy by mohly představovat:

— ceny za projekty vybrané mezi projekty LIFE+ a „tradičními“ projekty LIFE, které obdržely druhou předběžnou platbu a považují se za obzvláště slibné, pokud jde o jejich příspěvek ke konkrétním cílům prioritních oblastí podprogramu LIFE pro životní prostředí a oblast klimatu a jejich pokračování, reprodukování a/nebo předávání,

— granty na akce pro projekty LIFE+ a „tradiční“ projekty LIFE, které obdržely druhou předběžnou platbu a považují se za obzvláště slibné, pokud jde o jejich příspěvek ke konkrétním cílům prioritních oblastí podprogramu LIFE pro životní prostředí a oblast klimatu a prodejnost a financovatelnost řešení uplatněných v projektu. Tyto granty na akce by poskytly paušální částky na podporu opatření považovaných za potřebná k dosažení prodejnosti a/nebo financovatelnosti do konce projektu LIFE+ na základě analýzy schodku financování,

— školení v oblasti podnikání pro projekty LIFE+ a „tradiční“ projekty LIFE, které obdržely druhou předběžnou platbu a považují se za obzvláště slibné, pokud jde o jejich příspěvek ke konkrétním cílům prioritních oblastí podprogramu LIFE pro životní prostředí a oblast klimatu a prodejnost a financovatelnost řešení uplatněných v projektu,

— poradenství týkající se klastrů a sítí pro malé a střední podniky.

6. ORIENTAČNÍ HARMONOGRAM PRO VÝZVY K PŘEDKLÁDÁNÍ NÁVRHŮ (ČL. 24 ODST. 2 PÍSM. e) NAŘÍZENÍ O PROGRAMU LIFE)

6.1. **Orientační harmonogramy pro granty**

Druhy projektů	Podprogram	2018	2019	2020
Projekty ve smyslu čl. 18 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
	OBLAST KLIMATU	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
Integrované projekty (čl. 18 písm. d) nařízení o programu LIFE)	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
	OBLAST KLIMATU	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
Projekty technické pomoci (čl. 18 písm. e) nařízení o programu LIFE)	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
	OBLAST KLIMATU	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí

Druhy projektů	Podprogram	2018	2019	2020
Projekty budování kapacit (čl. 18 písm. f) nařízení o programu LIFE)	Podprogramy ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ a OBLAST KLIMATU společně	1. čtvrtletí 2018		
Přípravné projekty (čl. 18 písm. g) nařízení o programu LIFE)	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí	2. čtvrtletí
Granty na provozní náklady (článek 21 nařízení o programu LIFE)	Podprogramy ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ a OBLAST KLIMATU společně	2. čtvrtletí společná výzva k předkládání návrhů na granty na provozní náklady pro rozpočtový rok 2019	2. čtvrtletí rámcové dohody o partnerství a granty na provozní náklady pro rozpočtový rok 2020	2. čtvrtletí granty na provozní náklady pro rozpočtový rok 2021

6.2. **Orientační harmonogramy pro finanční nástroje**

Finanční nástroj	Podprogram	2018	2019	2020
Nástroj NCFF	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	Průběžně		
	OBLAST KLIMATU	Průběžně		
PF4EE	OBLAST KLIMATU	Průběžně		

7. KVALITATIVNÍ A KVANTITATIVNÍ VÝSLEDKY, UKAZATELE A CÍLE PRO KAŽDOU PRIORITNÍ OBLAST A DRUH PROJEKTŮ (ČL. 24 ODST. 2 PÍSM. c) NAŘÍZENÍ O PROGRAMU LIFE)

V souladu s **ukazateli výkonnosti** (čl. 3 odst. 3 nařízení o programu LIFE) a **specifickými cíli** pro dotyčnou prioritní oblast jsou pro každou **prioritní oblast a druh projektu** stanoveny kvalitativní a kvantitativní **výsledky, ukazatele a cíle** (čl. 24 odst. 2 písm. c) nařízení o programu LIFE).

V důsledku omezení oblasti působnosti integrovaných projektů na provádění specifických strategií a plánů podle právních předpisů EU v oblasti přírody, vody, odpadů a ovzduší, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, se lze zaměřit na očekávané výsledky a cíle, jichž mají tyto projekty dosáhnout.

V rámci podprogramu pro životní prostředí jsou díky tematickým prioritám podle přílohy III nařízení o programu LIFE a tématům projektů podle oddílu 3 tohoto pracovního programu financované projekty cílenější, což vede k hmatatelnějším dopadům na stav životního prostředí. Na základě vyhodnocení odhadnutých dopadů programu LIFE byly některé celkové očekávané výsledky a cíle stanoveny s přihlédnutím k funkci programu jakožto urychlovače, a tudíž v případě, že jsou spojeny s vývojem a prováděním, i k významu napodobitelnosti úspěšných projektů (čl. 3 odst. 3 písm. b) nařízení o programu LIFE).

Počet a rozsah úspěšných projektů v rámci jednotlivých prioritních oblastí však závisí na počtu podaných způsobilých žádostí, které splňují kritéria výběru a přidělení, a na technických a sociálně-ekonomických faktorech, které nemůže Komise ovlivnit.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a v zájmu větší měřitelnosti příspěvku programu LIFE k cílům sedmého akčního programu EU pro životní prostředí (čl. 3 odst. 1 písm. d) nařízení o programu LIFE) byly očekávané výsledky stanoveny pokud možno rovněž jako výsledky, které se předpokládají na úrovni projektů. Příjemci v rámci projektů budou muset stanovit výchozí stav na počátku projektu a konečný výsledek ve vztahu k sledovaným cílům. Za tím účelem byly stanoveny klíčové ukazatele projektů LIFE a budou zpřístupněny příjemcům do konce roku 2017 (ukazatelé byly úspěšně vyzkoušeny v prototypu databáze v roce 2015 v souvislosti s hodnocením programu LIFE v polovině období ([1])). Cíle v oblasti životního prostředí/klimatu, jichž má každý projekt dosáhnout, by měly splňovat úkoly, mezní hodnoty emisí nebo cíle stanovené v příslušných politikách a právních předpisech Unie, nebo rámec těchto požadavků překračovat.

([1]) http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/life2014_2020/monitoring.htm.

Program LIFE působí jako katalyzátor, a pokračování, reprodukování a předávání činností a výsledků projektu má tudíž zásadní význam pro zajištění účinnosti programu s ohledem na pozitivní dopady na životní prostředí a klima. Ačkoli o pokračování, reprodukování a/nebo předávání, pokud jde o příslušné oblasti životního prostředí nebo změny klimatu, usilují všechny návrhy projektů, na základě zkušeností získaných z předcházejících programů lze očekávat, že pouze 80 % pilotních a demonstračních projektů bude napodobitelných, jelikož existuje riziko, že techniky a metodiky, které budou testovány a předvedeny, nepřinesou očekávané výsledky. Vzhledem k případným ekonomickým a administrativním potížím nezávislým na technické neproveditelnosti nelze očekávat, že všechny projekty budou úspěšně dokončeny.

Je třeba poznamenat, že několik projektů v rámci programu LIFE na období 2014–2020 bude dokončeno do roku 2020, protože průměrná doba trvání projektů LIFE je 3 až 6 let v závislosti na prioritní oblasti. Odkazují-li proto cíle na probíhající projekty, představují ve skutečnosti spíše milníky. Tyto milníky spočívají ve vytvoření projektů tak, aby mohly dosáhnout cílů do konce doby projektů, která většinou překročí rok 2020.

Aby se zamezilo duplicitě, jsou v rámci každé prioritní oblasti druhy projektů ve smyslu článků 2 a 18 nařízení o programu LIFE určené ke sledování souvisejících cílů pokud možno seskupeny. Druhy projektů nezávislé na prioritní oblasti, například projekty budování kapacit, jsou uvedeny zvlášť.

Ukazatele jsou zahrnuty v popisu výsledků a cílů, a v níže uvedených tabulkách nejsou proto zmíněny zvlášť.

7.1. **Podprogram pro životní prostředí**

U podprogramu pro životní prostředí jsou zohledněny všeobecné cíle definované v čl. 3 odst. 1, specifické cíle pro každou prioritní oblast v článcích 10, 11 a 12, jakož i ukazatele výkonnosti stanovené v čl. 3 odst. 3 nařízení o programu LIFE.

Životní prostředí a účinné využívání zdrojů			
Projekty podle čl. 18 písm. a) a b) nařízení o programu LIFE			
Tematické priority	Kvantitativní výsledky (1)	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
VODA (včetně mořského prostředí)	Počet probíhajících nebo dokončených projektů zabývajících se (vnitrozemskými/brakickými/pobřežními) vodními útvary ve špatném ekologickém stavu.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k dobrému ekologickému stavu na úrovni projektu.	80 %
	Počet vodních útvarů ve špatném ekologickém stavu, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Vodní útvary (vnitrozemské/brakické/pobřežní), na něž se vztahují probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, které mají zlepšit jejich ekologický stav.	100 (2)
ODPADY	Počet probíhajících nebo dokončených projektů, které se zaměřují na dosažení cílů v oblasti odpadů, jež jsou stanoveny v právních předpisech EU, a uplatňování hierarchie postupů při nakládání s odpady (náležité nakládání s odpady).	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k náležitému nakládání s odpady.	80 %
	Počet dalších obcí nebo regionů v Unii s nevhodným nakládáním s odpady, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Obce nebo regiony, kterých se týkají probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, jež mají zajistit náležité nakládání s odpady.	20
ÚČINNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ (včetně půdy a lesů a ekologického a oběhového hospodářství)	Počet probíhajících nebo dokončených projektů sledujících cíle politiky a právních předpisů Unie v oblasti **účinného využívání zdrojů** (kromě půdy a lesů).	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k zavedení aspektů ekologického oběhového hospodářství.	80 %
	Počet dalších společností v Evropě, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Další společnosti, kterých se týkají probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, jež mají zavést ekologické oběhové hospodářství.	10

Životní prostředí a účinné využívání zdrojů			
Projekty podle čl. 18 písm. a) a b) nařízení o programu LIFE			
Tematické priority	Kvantitativní výsledky [1]	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
	Počet probíhajících nebo dokončených projektů sledujících cíle politiky Unie v oblasti ochrany **půdy.**	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k zachování nebo zlepšení funkcí půdy.	80 %
	Počet hektarů půdy v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Pozemky, kterých se týkají probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, jež mají zachovat nebo zlepšit funkce půdy.	2 000
	Počet probíhajících nebo dokončených projektů, které podporují provádění evropské strategie v oblasti **lesnictví.**	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k provádění evropské strategie v oblasti lesnictví.	80 %
		Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce, které mají poskytovat údaje o ukazatelích, jež mají sloužit pro Evropské středisko údajů o lesích (EFDAC).	80 %
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ a ZDRAVÍ (včetně chemických látek a hluku)	Počet probíhajících nebo dokončených projektů provádějících politiku Unie v oblasti **chemických látek**, včetně projektů podporujících nahrazování látek a omezování expozice na minimum.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k dosažení nebo překročení příslušného cíle Unie týkajícího se chemických látek na úrovni projektu.	80 %
	Počet osob v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty, které usilují o snížení množství chemických látek.	Osoby, kterých se týkají probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, jež mají snížit nepříznivé dopady chemických látek na zdraví a životní prostředí, včetně odhadů dlouhodobých dopadů.	50 000

Životní prostředí a účinné využívání zdrojů

Projekty podle čl. 18 písm. a) a b) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky (1)	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
	Počet probíhajících nebo dokončených financovaných projektů, které se zaměřují na **snižování hluku.**	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce a směřujících k dosažení nebo překročení příslušného cíle Unie týkajícího se snižování hluku na úrovni projektu.	80 %
		Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce, které se zaměřují na snižování hluku a směřují k omezení vystavení hluku nejméně o 3 dB.	80 %
	Počet osob v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty týkající se hluku.	Osoby mající prospěch z probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce, které mají snížit úrovně hluku nejméně o 3 dB.	10 000
Kvalita OVZDUŠÍ a emise (včetně městského prostředí)	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů a programů kvality ovzduší a národních programů omezování znečištění ovzduší.	Procento integrovaných projektů k provedení vyhovujících a účinných plánů a programů kvality ovzduší v dotčených regionech v souladu s článkem 23 směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu nebo k vypracování vyhovujících a účinných národních programů omezování znečištění ovzduší (NAPCP) v členských státech v souladu s článkem 6 směrnice (EU) 2016/2284 o národních emisních stropech.	80 %
	Počet osob, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty týkající se kvality ovzduší.	Osoby, kterých se týkají probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, jež směřují k dosažení nebo překročení příslušného cíle Unie v oblasti kvality ovzduší.	1 milion

(1) Z důvodu přístupu zdola nahoru a velké rozmanitosti problémů v oblasti životního prostředí a klimatu, jimiž se program LIFE zabývá, a omezeným finančním prostředkům, které jsou k dispozici pro jejich řešení, je navzdory zavedení tematických priorit a témat projektů míra využití projektů v konkrétních oblastech nejistá, a kvantitativní cíle proto nelze u většiny zahrnutých prioritních oblastí a sledovaných cílů stanovit předem, s výjimkou tematických priorit v prioritní oblasti „příroda“.

(2) Očekává se, že mezi rokem 2015 a 2017 se v celé Unii zlepší ekologický stav 6 900 vodních útvarů, z toho 1,4 % (100) v důsledku příspěvku programu LIFE.

Příroda a biologická rozmanitost

Projekty podle čl. 18 písm. a), b) a c) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
PŘÍRODA	Počet probíhajících nebo dokončených projektů zaměřujících se na přírodní stanoviště nebo druhy, jejichž stav z hlediska ochrany není příznivý/stálý.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů, které mají zlepšit stav z hlediska ochrany ve smyslu směrnice 92/43/EHS a směrnice 2009/147/ES.	100 %
	Počet přírodních stanovišť, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty a jejichž stav z hlediska ochrany není příznivý/stálý.	Procento přírodních stanovišť nebo druhů či lokalit sítě Natura 2000, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty, jež směřují k lepšímu stavu z hlediska ochrany.	10 % cílových přírodních stanovišť
	Počet druhů, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty a jejichž stav z hlediska ochrany není příznivý/stálý.		10 % cílových druhů
	Počet lokalit sítě Natura 2000/hektarů lokalit sítě Natura 2000, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.		10 % cílových lokalit sítě Natura 2000/hektarů lokalit sítě Natura 2000
BIOLOGICKÁ ROZMANITOST	Počet probíhajících nebo dokončených projektů, které se zaměřují na dosažení cílů 2, 3, 4 a 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce k zlepšení nebo obnovení cílových ekosystémů.	80 %
	Počet typů ekosystémů a hektarů povrchů ekosystémů, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Procento typů nebo povrchů ekosystémů, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce, které směřují k zlepšení nebo obnově.	10 % cílových typů ekosystémů
			10 % cílových typů povrchů ekosystémů

Integrované projekty – podle čl. 18 písm. d) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
VODA (včetně mořského prostředí)	Počet všech oblastí povodí v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené integrované projekty týkající se vody.	Procento oblastí povodí, na něž se vztahují integrované projekty týkající se vody.	3 %

Integrované projekty – podle čl. 18 písm. d) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů povodí.	Procento integrovaných projektů k provádění vyhovujících a účinných plánů povodí v dotčených oblastech povodí v souladu s rámcovou směrnicí o vodě.	100 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů povodí.	Procento integrovaných projektů, u nichž je doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.	100 %
ODPADY	Počet regionů v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené integrované projekty v oblasti odpadů.	Procento regionů, na něž se vztahují integrované projekty v oblasti odpadů.	2 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů pro nakládání s odpady a/nebo programů předcházení vzniku odpadů.	Procento integrovaných projektů, které mají zajistit vyhovující a účinné plány pro nakládání s odpady a/nebo programy předcházení vzniku odpadů v dotyčném regionu v souladu s články 28 a 29 rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES.	100 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů pro nakládání s odpady nebo programů předcházení vzniku odpadů.	Procento integrovaných projektů, u nichž je doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.	100 %
Kvalita OVZDUŠÍ a emise (včetně městského prostředí)	Počet osob z regionů v Unii, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené integrované projekty týkající se kvality ovzduší.	Procento celkového počtu obyvatel Unie z regionů, na něž se zaměřují integrované projekty týkající se kvality ovzduší.	3 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů a programů kvality ovzduší.	Procento integrovaných projektů k provádění vyhovujících a účinných plánů a programů kvality ovzduší v dotčených regionech v souladu s článkem 23 směrnice 2008/50/ES.	100 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění plánů a programů kvality ovzduší.	Procento integrovaných projektů, u nichž je doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.	100 %

Integrované projekty – podle čl. 18 písm. d) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
PŘÍRODA	Počet lokalit sítě Natura 2000, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené integrované projekty v oblasti přírody.	Procento lokalit sítě Natura 2000, na něž se vztahují integrované projekty v oblasti přírody.	4 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění prioritních akčních rámců.	Procento integrovaných projektů provádějících prioritní akční rámce k zajištění náležité správy lokalit sítě Natura 2000.	100 %
	Počet probíhajících nebo dokončených integrovaných projektů zaměřených na provádění prioritních akčních rámců.	Procento integrovaných projektů, u nichž je doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.	100 %

Informace a správa

Projekty podle čl. 18 písm. h) nařízení o programu LIFE

Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
INFORMOVÁNÍ A ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI	Počet probíhajících nebo dokončených projektů, které mají zvýšit informovanost občanů, podniků, místních orgánů, zaregistrovaných nevládních organizací a jiných organizací občanské společnosti (zúčastněné strany a občané).	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce, které směřují k pokrytí více než dvou jiných oblastí mimo oblast projektu a zahrnutí více než jednoho jazyka.	80 %
	Počet zúčastněných stran a občanů, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty a kteří nemají povědomí o cílech v oblasti životního prostředí, u nichž se má informovanost zvýšit.	Procentuální zvýšení počtu zúčastněných stran a občanů, na něž se zaměřují projekty na zvyšování informovanosti provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce a kteří se dověděli o cílech politiky v oblasti životního prostředí, které tyto projekty sledují, měřeno v průzkumech provedených *ex ante* a *ex post* (v rámci projektů LIFE nebo jinými subjekty).	25 %

Informace a správa			
Projekty podle čl. 18 písm. h) nařízení o programu LIFE			
Tematické priority	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
	Počet zúčastněných stran a občanů, na něž se zaměřují probíhající nebo dokončené projekty.	Aktivní zapojení zúčastněných stran a občanů do činností ke zvyšování informovanosti, které nabízejí projekty provádějící napodobitelné nebo přenositelné akce (např. účast v průzkumech, dobrovolná práce, účast na prohlídkách s průvodcem, stahování informací, pokládání dotazů).	> 500 000
VYMÁHÁNÍ	Počet projektů zaměřujících se na zlepšení dodržování a vymáhání právních předpisů EU v oblasti životního prostředí.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů provádějících napodobitelné nebo přenositelné akce, které směřují ke zlepšení dodržování a vymáhání právních předpisů.	10 %
NEVLÁDNÍ ORGANIZACE	Počet zásahů nevládních organizací, které obdržely granty na provozní náklady, během konzultací o politice EU v oblasti životního prostředí.	Procento zvýšení počtu zásahů na podporu politiky EU.	12 %

Ostatní projekty			
Projekty podle čl. 18 písm. e) a f) nařízení o programu LIFE			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Projekty technické pomoci	Počet probíhajících nebo dokončených projektů technické pomoci.	Probíhající nebo dokončené projekty technické pomoci k přípravě integrovaných projektů.	10 připravených integrovaných projektů v oblasti přírody, 5 v oblasti odpadů, vody nebo ovzduší.
	Počet probíhajících nebo dokončených projektů technické pomoci.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů technické pomoci vedoucích ke kvalitnějším integrovaným projektům v rámci programu EU LIFE.	90 %

Ostatní projekty			
Projekty podle čl. 18 písm. e) a f) nařízení o programu LIFE			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Projekty budování kapacit	Počet projektů vyhrazených na budování kapacit.	Procento probíhajících nebo dokončených projektů budování kapacit směřujících k vyšší míře využití v dotyčných členských státech.	90 %
	Počet úspěšných žádostí o granty na akce pocházejících z členských států s probíhajícími projekty v oblasti budování kapacit.	Vyšší relativní podíl úspěšných žádostí pocházejících z členských států s probíhajícími nebo dokončenými projekty budování kapacit v porovnání se situací mezi rokem 2010 a 2012 (v procentech).	5 %

7.2. **Podprogram pro oblast klimatu**

Zmírňování změny klimatu			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Integrované projekty	Počet projektů Počet oblastí a pokrytá plocha a počet občanů, jichž se týkají prováděné strategie nebo akční plány pro zmírňování změny klimatu. Počet a objem doplňkových projektů financovaných z jiných fondů Unie nebo jiných prostředků.	Vyšší počet členských států/regionů uplatňujících integrované přístupy s podporou integrovaného projektu nebo opakováním výsledků integrovaného projektu. Vyšší počet doplňkových opatření v rámci integrovaných projektů financovaných z jiných fondů Unie. Počet tun, o něž byly sníženy emise skleníkových plynů díky novým technologiím, systémům, nástrojům nebo jiným přístupům využívajícím osvědčené postupy, které byly vypracovány nebo zavedeny podle modelových příkladů programu LIFE.	7 členských států uplatňujících integrované přístupy s podporou integrovaného projektu nebo opakujících výsledky integrovaného projektu. Doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů je vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.
Projekty technické pomoci	Počet projektů Procento projektů technické pomoci vedoucích k integrovaným projektům v rámci programu LIFE.	Vyšší počet a vyšší kvalita integrovaných projektů souvisejících s technickou pomocí.	100 % projektů vedlo k integrovanému projektu v rámci programu LIFE.

Zmírňování změny klimatu			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Projekty budování kapacit	Počet projektů.	Vyšší relativní podíl úspěšných žádostí z členských států způsobilých pro budování kapacit.	7 členských států má nejméně jeden projekt k zmírňování změny klimatu financovaný z podprogramu LIFE pro oblast klimatu.
Ostatní projekty	Počet projektů. Počet financovaných projektů podporujících inovativní technologie, systémy a nástroje a/nebo osvědčené postupy a řešení přispívající k snižování emisí skleníkových plynů.	Vyšší počet inovativních technologií, systémů a nástrojů a/nebo jiných osvědčených postupů a řešení přispívajících k snižování emisí skleníkových plynů. Vyšší procentuální podíl modernizovaných nebo nových přístupů vyvinutých prostřednictvím programu LIFE, jež byly soustavně uplatňovány nebo zdokonalovány v soukromém a veřejném sektoru. Počet tun, o něž byly sníženy emise skleníkových plynů díky novým technologiím, systémům, nástrojům nebo jiným přístupům využívajícím osvědčené postupy, které byly vypracovány nebo zavedeny podle modelových příkladů programu LIFE.	80 % všech zahájených projektů zavedlo trvalé inovativní technologie, systémy a nástroje a/nebo osvědčené postupy a řešení přispívající k snižování emisí skleníkových plynů.
Přizpůsobování se změně klimatu			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Integrované projekty	Počet projektů Počet oblastí a pokrytá plocha a počet občanů, jichž se týkají prováděné strategie nebo akční plány pro přizpůsobení se změně klimatu nebo jiné plány pro přizpůsobení se změně klimatu s velkým územním dosahem, které jsou prováděny prostřednictvím programu LIFE. Počet meziregionálních nebo přeshraničních projektů v oblasti přizpůsobování se změně klimatu. Počet a objem doplňkových projektů financovaných z jiných fondů Unie nebo jiných prostředků.	Pozitivní dopad na odolnost vůči změně klimatu v regionu a hospodářských odvětvích prostřednictvím akcí financovaných z programu LIFE a jiných doplňkových projektů. Vyšší počet členských států/regionů uplatňujících integrované přístupy s podporou integrovaného projektu nebo opakujících výsledky integrovaného projektu. Vyšší počet doplňkových opatření financovaných z jiných fondů Unie. Pozitivní dopad projektů LIFE na odolnost vůči změnám klimatu v obzvláště zranitelných oblastech, které byly určeny ve strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu.	7 členských států uplatňujících integrované přístupy s podporou integrovaného projektu nebo opakováním výsledků integrovaného projektu. Doplňkové financování uvolněné prostřednictvím integrovaných projektů je vyšší než celková hodnota rozpočtů těchto projektů.

Přizpůsobování se změně klimatu			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Projekty technické pomoci	Počet projektů. Procento projektů technické pomoci vedoucích k integrovaným projektům v rámci programu LIFE.	Vyšší počet kvalitnějších integrovaných projektů souvisejících s technickou pomocí.	100 % projektů vedlo k integrovanému projektu v rámci programu LIFE.
Projekty budování kapacit	Počet projektů.	Vyšší relativní podíl úspěšných žádostí z členských států způsobilých pro budování kapacit.	7 členských států má nejméně jeden projekt pro přizpůsobování se změně klimatu financovaný z programu LIFE.
Ostatní projekty	Počet projektů. Počet financovaných projektů podporujících inovativní technologie, systémy a nástroje a/nebo jiné osvědčené postupy a řešení přispívající k větší odolnosti vůči změnám klimatu. Počet posouzení zranitelnosti, strategií nebo akčních plánů pro přizpůsobení se změně klimatu, které byly vypracovány prostřednictvím programu LIFE. Počet meziregionálních nebo přeshraničních projektů v oblasti přizpůsobování se změně klimatu.	Zvýšená odolnost vůči změně klimatu s rozdělením podle odvětví, kterou lze přičíst demonstrovaným novým technologiím, systémům, nástrojům a/nebo přístupům využívajícím osvědčených postupů vypracovaných nebo zavedených podle modelových příkladů programu LIFE. Pozitivní dopad projektů LIFE na odolnost vůči změnám klimatu v obzvláště zranitelných oblastech, které byly určeny pro financování z programu LIFE ve strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu.	80 % zahájených projektů zavedlo inovativní technologie, systémy a nástroje a/nebo osvědčené postupy a řešení přispívající k větší odolnosti vůči změnám klimatu.
Řízení			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Informační projekty, projekty zaměřené na zvyšování informovanosti a projekty zaměřené na šíření osvědčených postupů	Počet projektů. Počet oslovených občanů, podniků, místních orgánů, zaregistrovaných nevládních organizací a jiných organizací občanské společnosti. Zeměpisné rozšíření a pokrytá oblast.	Vyšší informovanost o změnách klimatu způsobených člověkem a řešeních, měřená prostřednictvím průzkumů Eurobarometru. Větší zapojení zúčastněných stran do konzultací nebo politických diskusí v souvislosti s politikou a legislativními akty v oblasti klimatu.	O 25 % větší zapojení zúčastněných stran a občanů do činností zaměřených na zvyšování informovanosti. 10 % nárůst počtu občanů, na něž se zaměřují projekty LIFE, a kteří považují změny klimatu způsobené člověkem za velmi vážný problém.

Řízení			
	Kvantitativní výsledky	Kvalitativní výsledky	Cíle/milníky 2020
Projekty využívající osvědčené postupy a ostatní projekty	Počet projektů. Počet přiřaditelných jednotných postupů, v jejichž rámci jsou uplatňovány ukazatele nebo nástroje vyvinuté a testované podle modelových příkladů programu LIFE. Počet politických přístupů nebo návrhů právních předpisů opírajících se o výsledky projektů.	Vyšší počet osvědčených postupů převzatých domácnostmi, podniky a orgány nebo začleněných do vnitrostátních/regionálních programů či akčních plánů. Nižší počet případů porušování právních předpisů EU, který lze přičíst zásahům programu LIFE.	25 % osvědčených postupů nebo přístupů využitých v projektech je začleněno do vnitrostátních/regionálních programů nebo akčních plánů. 80 % projektů v rámci programu LIFE zaměřujících se na správu v oblasti klimatu vedlo k lepší správě v oblasti klimatu.

Zvláštní výsledky, ukazatele a cíle pro finanční nástroje

Ukazatele společné všem finančním nástrojům

Výsledky, ukazatele a cíle pro finanční nástroje budou dohodnuty s prováděcím subjektem. Minimálně by měly zahrnovat:

— počet dohod (půjčky, záruky atd.) se zprostředkujícími finančními zprostředkovateli (počet),

— objem financování poskytnutého prostřednictvím finančních nástrojů (miliony EUR);

— objem soukromého financování mobilizovaného prostřednictvím finančních nástrojů (miliony EUR),

— počet konečných příjemců (počet),

— počet členských států, v nichž byly projekty financovány prostřednictvím finančních nástrojů (počet).

Zvláštní ukazatele pro nástroj NCFF

— financování poskytnuté zprostředkujícími finančními institucemi v rámci finančního nástroje v důsledku financovaných projektů (miliony EUR),

— financování poskytnuté oblastem sítě Natura 2000 v důsledku financovaných projektů (miliony EUR),

— dopady na odolnost regionů a hospodářských odvětví vůči změnám klimatu (vystavení změně klimatu a citlivost vůči jejím dopadům), zejména ve zranitelných oblastech určených jako priorita pro financování z programu LIFE ve strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu, v důsledku financovaných projektů,

— dopady na stav ekosystémů v důsledku financovaných projektů,

— vytváření pracovních příležitostí: počet vytvořených pracovních míst v důsledku financovaných projektů (počet míst na plný pracovní úvazek).

Zvláštní ukazatele pro nástroj PF4EE

— soukromé financování (v milionech EUR) mobilizované v důsledku půjček z nástroje PF4EE,

— dosažené úspory energie (GWh) v důsledku půjček z nástroje PF4EE,

— snížení emisí CO_2 (v tunách CO_2) v důsledku půjček z nástroje PF4EE,

— vytváření pracovních příležitostí: počet vytvořených pracovních míst v důsledku půjček z nástroje PF4EE (počet míst na plný pracovní úvazek).

Očekávané výsledky u nástroje NCFF

Během počáteční pilotní fáze se očekává, že v rámci nástroje NCFF bude provedeno 9 až 12 operací (včetně nepřímých operací). Individuální investice by měly být nižší než 10–15 milionů EUR.

Odhaduje se, že se hodnota nástroje oproti prostředkům poskytnutým z programu LIFE zvýší 2,2krát až 3,2krát. S přihlédnutím k možnému 25 % příspěvku konečných příjemců na náklady projektu by se celkové investice oproti prostředkům poskytnutým z programu LIFE mohly zvýšit 2,8krát až 4,2krát. Celkové investice do projektů v oblasti hospodaření s přírodním kapitálem by jen během pilotní fáze mohly činit 420 milionů EUR.

Během operační fáze, která bude následovat, by očekávané zvýšení mohlo být až šestinásobné, zejména v případě, pokud se k nástroji připojí další investoři a pokud se uskuteční více investic prostřednictvím zprostředkovatelů a fondů.

Očekávané výsledky u nástroje PF4EE

V rámci soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost by v období 2014–2017 (tj. během pilotní fáze) mělo být s finančními zprostředkovateli podepsáno 10 finančních dohod (půjčky EIB pro nástroj pro energetickou účinnost a sdílení rizika/nástroj odborné podpory) a dalších deset v období 2018–2020. Dohoda o financování může zahrnovat uplatnění finančního nástroje ve více než jednom členském státě a finanční zprostředkovatel může podepsat více než jednu dohodu o financování.

Na začátku soukromého financování pro nástroj pro energetickou účinnost se očekává podpora celkových investic ve výši přibližně 540 milionů EUR. Avšak po podpisu 6 dohod v letech 2015 a 2016 a s ohledem na současná jednání se EIB nyní snaží dosáhnout 1 miliardy EUR nových investic do energetické účinnosti během fáze 2014–2017. Pokud jde o období 2018–2020, další 1 miliarda nových investic do energetické účinnosti bude poskytnuta díky podepsání 10 dalších dohod o soukromém financování pro nástroj pro energetickou účinnost po roku 2017. Takto by celkové investice vytvořené soukromým financováním pro nástroj pro energetickou účinnost v průběhu období 2014–2020 dosáhly 2 miliard EUR.

Při vyvíjení nástroje PF4EE byl odhadovaný pákový efekt hodnoty úvěrového portfolia na poskytování prostředků z programu LIFE v pilotní fázi na úrovni šestinásobku. S přihlédnutím k možnému příspěvku konečných příjemců na náklady projektu ve výši 25 % se očekává, že celkové investice oproti prostředkům poskytnutým z programu LIFE se do konce roku 2017 zvýší 8krát. Tento minimální cíl, pokud jde o pákový efekt, se bude vztahovat i na období let 2018–2020.